PHARMACOPOEIÆ

MEDICO-CHYMICÆ,

LIBER V.

DE

ZOOLOGIA.

ZOologia est pars Pharmacopœiæ, quæ Medicamenta ex Animalibus desumpta recenset.

N. *Animalia puta, tàm viva, quàm interempta, (liceat hæc animalia appellare.) De utrisq; commonere hic expedit, eligenda esse, quæ extra dispositionem morbosam & hinc detrimentosam constituta sunt. Itaq; si ex vivis expetis, provideas, sana ea sint: sin ex interemptis, interempta illa adhibeas morte violenta extrinsecus accedente. Etenim expetitur medicamentalis cujusq; rei substantia, eaq; ad medicationem apta, adeoq; facultatibus morbosis destituta, salubribus è contra tincturis delibuta. Hæc inprimis pars rei spirituosa est, in naturali scil. dispositione constituta, facultatibusq; peregrinis orba. Nimirum hæc, ut morte naturali paulatim senescens consumitur, curriculoq; suo destinato perfuncta, in principia sua resolvitur: ita eadem ipsa, si flamma vitalis violenter extinguatur, superstes aliquandiu manet, nec à corpore separatur, donec hujus dissolutione & ipsa dissolvatur. Et quidem talis ferè illa superstes suppetit, qualis erat, dum flamma illa extinguebatur, i.e salubribus, insalubribusve tincturis imbuta. Hinc itaque non raro miræ cadaverum facultates elucent, veluti præ reliquis est vis illa formatrix, non modo è cineribus vegetabilium suscitabilis,* (teste Sennerto, ex Quercetano & Polono, ut & ex Libavio, teste Cl. Horstio epistola ea de re ad me missa, teste itidem Vigenario Gallo, in tractatu Gallico, de Igne & Sale, pag. 262.) *sed & in animalium quorundam cineribus demonstrabilis. Hujus rei historiam,* cum Parisiis *degerem, ceu verissimam mihi retulit* Doctor Medicinæ Parisiensis, nomine Certain, vir vel ætatis ratione fide dignus, *videlicet sibi in maceratione cineris cancrorum, tàm perfectorum,*

rum, quàm imperfectorum, in liquore natantium. Similitudine in ▽ stillat. spermatis ranarum, sibi ranarum imagines quondam fuisse repræsentatas, testis est Vir Excellentissimus Joan-Daniel Horstius, in Academia Marpurgensi, Medicinæ Professor publicus, Amicus meus integerrimus. *Non minus & imperfectiorum animalium ossibus idem accidere, præter alios refert* Robertus Flud, de Fluctibus, Medicus Anglus, Scrutator naturæ sagacissimus. *Et quæso quid causæ subesset, quod solum animalia maxillata culinis expetantur, post habitis quæ secus obierunt, nisi sit, quod illa balsamica seu spiritualia prædita sunt substantia, ad nutritionem requisita, hæc vel eadem destituta sint, vel inquinatam & insalubrem possideant? In Medicis difficultatibus non postrema est, quæ etiam doctissimos macerat, unde scil. facultates occultiores Medicamentorum fluant. Nimirum, alij Formæ mixti eas acceptas referunt, alij Formæ separatæ relicto vestigio: ne dicam de peculiari qualitatum primarum mixtione, quam alij ponunt. Verum anne satius sit, difficultates has & similes hoc ipso, quod posui, fundamento dirimere, quam Entia citra necessitatem multiplicare, cuilibet pro arbitrio do judicandum, nec enim quenquam cogo, sed saltem Philosophica libertate nixus modum suggero è difficultatibus emergendi, & quidem ejusmodi, quem (ne novitatis accuser) tota stoicorum schola olim docuit.* Vide sis Quercetan. libr. de Veritate Hermetic. medicin. cap. 10. *Nec est quod hinc metuas simplicium formarum hac ratione derogari. Simplices quidem sunt formæ, id fateor, sed & materiales, non ut communiter fingitur simpliciter spirituales. Caveas autem hue spiritum divinum hominis retrahas: hic enim, ut sublimioris est originis, ita & altioris indaginis.*

Quia Epistolæ Horstianæ mentionem feci, ejus verba subjungere placet, quæ sunt: Quod attinet suscitabilem vim formatricem, certè sæpeque D. Georgius Moltherus Med. Wezflar. retulit, non semel se urticam vidisse in ▽ cõgelata. Mihi est sal *Absynthii*, cujus ope, vera loquor, totum Absynthium tibi ponam ob oculos. *Hæc Horstius*; quibus & hoc subjicere volui, quod certa quadam operatione ⊖ Absynthii volatile elevatum Alembici lateribus adhærendo plantam suam dilucide repræsentet.

Classes Zoologiæ sunt quatuor.

1. Animalia terrestria exhibet, eaque perfectiora.
2. Aves recenset.
3. Pisces describit.
4. Insecta subjungit.

CLASS.

CLASSIS I.

De Animalibus Terrestribus perfectioribus.

I. Agnus.

Ἀρνὸς, ἀρνὸς, ein Lamb/Schaaf.

OFFICIN.

1. *Pulmones*, (cùm recentes, tùm siccati.) 2. *Fel.* 3. *Lana*, 4. *Ossa incinerata.* 5. *Coagulum.*

Vires.

1. *Pulmo* attritus à calceamentis contractos, ab inflammationibus tuetur (*impositus*) *vide Ovis.*

2. *Fel*, ad morbum comitialem exhibetur.

3. *Lana* (*cum corio*) anginæ, aliisque colli tumoribus leniendis ac molliendis confert, (*imposita.*

4. *Ossa incinerata*, consolidationem vulnerum, etiam eorum, quæ difficilioris sunt consolidationis, consolidant.

5. *Coagulum* valet ad venena, ad Lac coagulatum, ad morsus venenatos (*cum* ✠ *potum.*

II. Alces.

Ἄλκη, Alces, magna bestia, *Cæsari*, *Albert. Magn.* (cui & Equicervus) *Olao m gno. Mizald. Lev. Lemnio.* Elendt.

Animal est gregarium bisulcum, ad cervi figuram accedens, quo tamen majus est, natura timidum, comitiali morbo obnoxium.

OFFICIN. NAT.

1. *Ungula* ac 2. *Nervi.*

Vires.

1. *Ungula* specifica virtute celebratur adversus Epilepsiam, tum præcavendo, tum curando, idque usu tàm interno, quam externo.

Internè propinantur scobs, & præparata subjuncta.

Externè includitur particula annulo, gestaturque digito, qui minimo proximus est, ut palmam respiciat: Inditur itidem pugno, applicatur pulsui, immittitur in aurem, (sinistram,) suspenditur de collo, ut cutim attingat.

Dosis ℈ß. & ultra ʒj.

N. 1. *Dignoscitur odore, quem gratum suffitu exhibet.*

N. 2. *Referunt, non quodlibet hujus speciei animal malo Epileptico corripi, nec omnia eàdem proprietate prædita esse sed pro ætate, sexu, tempore, & ipsius etiam ungulæ ratione, plurimum variare. Fœminæ ungulam hac facultate nequaquam pollere sed maris solum; nec pulli, sed adulti; idq; eo tempore, quo in Venenerem ferri incipit.* (*inter Festum assumptionis Mariæ & nativitatis ejusdem*) *Plus etiam unguibus posterioribus, quàm anterioribus tribuunt, & horum quidam pedi* (*quod vulgatius*) *dextro, alij sinistro. Sunt qui velint has ungulas ab animali adhuc vivente, dicto tempore præscindendas esse.* Andr. Bacc. l. de Alce.

2. *Nervi*, circumligantur membris spasmo obnoxiis.

PRÆPAR. ex Ungulis.

1. *Ungulæ præparatæ*, lege communi.

2. *Magisterium* fit l.c. aceto, (*aliis malunt spir.* ☉ı,) ac oleo ☿i.

N. *Magisterium hoc cineris colorem fere refert.*

3. Sunt qui *aquam* ex medulla cerebri destillatam, pro arcano Epileptico habent. *vide in homine.*

4. Exhibere itidem poterit *Oleum Liquorem, ac Sal volatile.* l.com.

N. *Cum in Finlandia degerem Præfectus institutioni* Generosissimi Gustavi Horn/ Everhardi Filii, *qui jam Generalem Majorem in Suedico Exercitu agit celeberrimum, transfossam Alcen, Generosissimæ illius Matri Viduæ à servis præsentatam vidi 17. palmos altam.*

III. *Aper.*

Aper { Mas, ἄρρην, Verres sylvaticus, Wildschwein/Eber.
Fœmina, sus fera, scropha sylv. wilde Saw.
Porcellus sylvestr. Frischling.

Vescitur glandib. nucib. faginis, castaneis, radicib. filicis, angel. & simil. Coit initio Hyemis, parit Vere.

OFFICIN. NAT.

1. *Adeps.* 2. *Dens.* 3. *Genitalia,* 4. *Fel,* 5. *Stercus.* 6. *Urina.*

Vires.

1. *Aper*, ut verri domestico cognatus est, ita & vires communes obtinet, sed fortiores. Hinc recipitur adeps ad unguentum armarium, commendatur peculiariter ad laterum dolores leniendos, materiamque molliendam: rejectiones sanguinis sistit, (*in* ✝*o vel vino potum,*) ad rupta & convulsa, (*ex* ✝*o bibitur,*) luxatis (*cum* ✝*o rosar.*) medetur. *Dioscor.*

2. *Dens* specificè in pleuritide exhibetur: cynanchen, (*cum Ol. Lini inunctus vel & exhibitus*) curat.

Dosis ʒj.

3. *Genitalia ac Testiculi* ad Veneris impotentiam ac prolificationem faciunt.

4. *Fel* strumas discutit.

5. *Stercus* aridum *(potum)* rejectiones sanguinis sistere creditur, id quod etiam præstat extrinsecus admotum.

6. *Urina* comminuit specificè vesicæ calculos, eosque expellit.

PRÆP.

1. *Dens præparat.* leg. com.

2. Fieri etiam potest *Magisterium* ex dente, solvendo cum ☧ & præcipitando cum Sp. ☉i vel ol. ☿i.

N. *Dens apri mucilaginosus valdè est, ideoq; congelascit nonnunquam in fundo præparatum. Hanc congelascentiam ut præcaveant, solent igni aliquantulum exponere & urere.*

3. Sunt & qui ▽*m ex sanguine* cum plantis refrigerantibus & humectantib. destillatam in Atrophia magnificiunt. *Harum, in pract.*

IV. Asi-

IV. Asinus.

♂♀ { Mas Esel. / Fœmina Eselin. / Pullus Füllin.

Animal est pigrum, melancholicum, vivax, (*ad annos 30.*) mense 12. pariens.

OFFICIN. NAT.

1. Ungula. 2. Sanguis. 3. Lac. 4. Urina. 5. Stercus. 6. Adeps. 7. Pili.

Vires.

1. *Ungula* in morbo comitiali ungulæ alcis vicaria censetur: (*datur per mensem diebus continuis ad* ʒß.

Extrinsecus commendatur cinis ad discutiendas strumas & sanandos perniones (*cum Oleo inunctus*) ad rimas cutis consolidandas; apostemata discutienda, pterygium oculorum tollēdum, (*cum lacte mulieris instillatus,*) ad fœtum mortuum eliminandum, (*in suffitu,*) ad Epilepticas & Hysericas excitandas (*nidore.*

2. *Sanguis* sudorem ciet; pone aures s. ex aure extractus, linteo susceptus & interveniente lintei illius infusione assumptus, melancholici humoris ferociam dicitur mitigare, morbosq; incantatione introductos arcere: sunt & qui eundem ad febrim quotidianam exhibent. Pulli asini sanguis icterum curat.

3. *Lac* nutrit, abstergit fortiter; hinc utile in Phthisi, in morbis ventriculi, renum abscessu, vesicæ lithiasi, arthriticis doloribus, laxat nimir. alvum, abstergit vias urinarias, ciet mēses.

Extrinsecus adhibitum, stabilit gingivas, compescit dolores podagricos, (*cum stercore cataplasmatum*) facieique gratum conciliat pallorem (*illitum.*

Exhibetur ab ʒiv. ad x.

4. *Urina* medetur peculiariter morbis renum, (*Dioscorides*) tum & scabiei, (*cænum urina ea imbutum imponitur.*) Verrucis & callis, membrorum atrophiæ & paralysi, podagricisque dolorib. &c.

V. gr.

℞. *Urinam pulli asinorum, ungulam asinæ incineratam, subige addendo axungiam asin. cum tantillo spicæ indicæ adedorem.*

F. Unguentum.

5. *Adeps* Cicatrices concolores reddit.

6. *Stercus*, sanguinem sistit, (*potum vel ustum, vel Emplastri instar impositum, naribusvè admotum.*

7. *Pellis*, loco culcitræ imposita, infantum terrorem arcere dicitur.

V. Bos.

βῦς, Bos { Mas ταῦρος, Taurus Ochse. / Fœmina βοῦς Vacca Kuhe. / Vitulus, *vide infra.*

Animal est vulgo notissimum vitam ad annos viginti producere aptū natum. Coit ferè medio Vere vel Autumno.

OFFICIN. NAT.

1. Cornu. 2 Fel. 3. Iecur. 4. Splen. 5. Sanguis. 6. Medulla. 7. Sevum. 8. Axungia. 9. Ungulæ. 10. Urina. 11. Stercus. 12. Lapilli. 13. Lac & inde 14 Butyrum ac 15. Caseus. 16. Priapus. 17. Ossa.

Vires.

1. *Cornu* rari usus est: vidi tamen scobem exhiberi contra Epilepsiam; adhibetur quoque in suffitu, ad aërem contagiosum corrigendum.

2. *Fel*, bubulum seu taurinum præstat fere omnium quadrupedum fellibus: specificè aurium medetur susurro, ac dolori, (*mixtum cum lacte muliebri aut caprino, & cum cottone impositum,*) alvum movet, (*in Clysteribus.*

3. *Iecur*, rari usus est, ejusque loco vituli epar, *pro hepate scil.* corroborando, in decoctis adhiberi ferè solet.

4. *Splen*, inservit potissimum decoctioni ac extractioni pro arcenda splenis duritie, mensiumque suppressione. Sunt & qui extrinsecus spleni illinunt.

5. *Sanguis*, intrinsecus singularem opem fert dysentericis mensium & internis hæmorrhagiis. Extrinsecus discutit & emollit tumores, maculas faciei extergit, (*illitus.*

6. *Medulla* post cervinam & vitulinam proximum bonitatis locum habet: præter vires generales, (*cum vino illita,*) trementia membra reficit, nervis induratis confert.

7. *Sevum seu Adeps*, præter vires generales, usurpatur specialiter ad mordicationem intestinorum, & tenesmum, ut & ad ulcera & rimas labiorum, podagricis & Scirrhosis affectib. medetur.

N. *Præfertur qui à Renib. colligitur.*

8. *Axungia ex ungulis*, Klauen-Schmalz/ usitata vulgo est in molliendis tumoribus, leniendis doloribus, luxationeque articulor.

9. *Ungulæ*, in cinerem combustæ copiam lactis præbent, (*assumptæ,*) adhiberi item solent ad arcendum aërem malignum, (*in suffumigio.*

N. *Ungularum suffitu fugantur mures.*

10. *Urina*, aurium dolores lenit, *si cum Myrrha instilletur.*

11. *Stercus Vaccinum*, refrigerat, siccatque moderatè, discutit, dolores insigniter mitigat. Hinc feliciter adhibetur adustionib. inflammationibus arthritidi, apum ac vesparum morsib. suffitu reprimit uterum prolapsum.

N. *Plebeij febri ardente, vel colico dolore correptis in potu suspendunt, aut succum expressum felici cum successu propinant.*

12. *Lapillus*, ex ventriculo (Martio Mense,) vel & Lapillus è fellis vesica (Majo) exectus medetur Ictericiæ, specificè comminuit ac consumit calculum, *si cum vino propinetur*: idem præstat, si vino, quod potui datur, quotidie imponatur, donec penitus consumptus sit. *Querc.*

La-

Lapillus fellis in pulverem redactus errhinum exhibet egregium.

13. *Lac Vaccinum*, crassum est, nutrit benè, inflat, Renum & Vesicæ dolori convenit, diarrhææ, dysenteriæ, tenesmo, erosionique intestinorum succurrit (*potum*.

N. 1. *Nocet Lac Spleneticis, Epaticis, Comitialibus, Vertiginosis, Febricitantibus, & Capite dolentibus, quod de lacte in genere notandum.*

N. 2. *Lac coagulatum cum camomilla nasturt. aq. & bac. Iunip. in lacte coctis ad dolores scorbuticos mitigandos maximè prodest.* (*catapl.*

14. *Butyrum*, calfac. moderate emollit, digerit, lenit, resolvit, laxat, oculorum hebetudini prodest, (*intus.*) &c.

15. *Caseus* recens mollis podagricorum dolores lenit, Epatis æstum mitigat, Exomphalo infantum succurrit (*impositus*.

14. *Priapus* Tauri (*rubri*) dysentericis prodest (*tritus & exhibitus*.

N. 1. *Mulieribus fastidium Coitus parere creditur.*

N. 2. *Vasa spermatica cum didymo combusta, sanguinis hæmorrhagiam sistunt.*

N. *Hoc Iudæorum medicamen in circumcisis. Foest. in Chirurg.*

17. *Ossa* ad corroboranda viscera, & ad arcendam Epilepsiam à nonnullis adhibentur.

PRÆPARATA.

1. *Aqua omnium florum dicta*, destillatur MB, vel ex Cinere, Verno seu Majali tempore, ex stercore recenti vaccæ herbas depascentis, Prodit & hinc oleum.

Vires.

Refrigerat, discutit, adhibetur interne in dolore colico, nephritico, urina suppressa, febribus, &c.

Externè imponitur locis dolentibus, *ut supra*. Commendatur & ad Ulcera cancrosa.

2. *Aqua sanguinis* fit (Majali tempore) MB. Vires.

Summe mitigat podagram.

3. *Decoctum Splenis* Bovis, *v lib. 2.*

4. *Extractum Splenis, ut & Epatis, vide lib. 2.*

N. Crollius.

℞. *Splenem bovis junioris castrati, scindit in laminas tenues, macerat per aliquot ☌ ☍ in ▽ cum myrrha essentificato, dein exiccat in aëre. Postea cum ▽ s. a. Essentiam extrahit, abstrahit, majoris efficaciæ ergo addit aliquot guttulas Olei Angelicæ stillat.*

Vires.

Lienis obstructiones expedit, menses provocat.

Dosis ℈j. in ▽ appropriata.

N. *In Clibano commodè exiccari poterit.*

5. *Oleum* ex butyro, vide lib. 2.

6. *Tinctura fellis* Tauri.

℞. Fella Taurorum sensim in ☉ exiccata, extrahe cum ▽.

Vires.

Cosmeticum est insigne ad miraculum

culum usque albedinem gratissimam concilians. Illinitur scil. linquiturque illita per triduum, quatriduumvè, ita tamen, ne aëri libere sese exponant, post eluatur aliquoties ▽ flor. fabarum, nenuphar. polygonati & simil. *Hartm. in Croll.*

VI. *Bubulus.*

Βυβαλὶς, Animal est bovi figurâ & naturâ simile, majus tamen & crudelius, colore nigrum. Büffel.

OFFICIN. NAT.

1. Cornua & Vngula. 2. Sevum. 3. Stercus, &c.

Vires.

1. Cornua & Vngulæ medentur spasmo (*annulus exinde factus gestatur digitis manus vel pedis.*

2. Sevi, Stercoris, &c.

Vires.

Ex descriptione bovis addiscere licet.

PRÆPAR.

Extractum Epatis bubuli fit eodem modo, quo Extractum Splenis bovis.

N. *Præstantius habetur, si Sal proprium ex capite mortuo extractum admixtum fuerit.*

Vires.

Usus ejusdem est, cujus extractum splenis bovis, sed promptioris efficaciæ.

Dosis quoque eadem est. *Hartm. in Croll. Glucky. in Beg.*

VII. *Bufo.*

Μύκης, Bufo, Krotte/Taasche est { paluſtris, qui minus vulgatus. terrestris, qui vulgatior.

N. *Maxima fovetur antipatheia inter bufones & araneas, adeo ut si bufo subter araneam ponatur, cum impetu illum interemptum hæc descendat.*

OFFICIN. NAT.

1. Ipsi bufones, & 2. Lapis bufonites.

Bufones siccantur in aëre, transfossi per caput, collumvè; siccati asservantur pro usu.

Vires.

Etsi animal sit deterrimum, venenosum ac abominabile; attamen non effugit usum Medicum, eumque tum internum, tum externum.

Internè pulvere ejus hydropicorum aquas per urinam educi, desperatus quidam expertus est hydropicus, qui præter spem attentatæ necis sanitatem illo acquisivit. *Petræus in Nosolog. p. 1. disp. de Hydrope, VVierus in observ. de Hydrope, ut & de præstig. damon. l. 3.*

Dosis 3ß.

[N. *Mallem ego minorem.*]

Extrinsecus imponitur bufo, parte qua venter est anthracib. (*in aceto parum maceratus,*) ad eliciendum sc. venenum, (*quod adeo feliciter præstat, ut attracto veneno intumescat,*) ingreditur itidem amuleta aëri contagioso

arceno-

arcendo dicata, hæmorrhagiam narium certo experimento sistit (*si vel pone aures per se applicetur, vel pugno includatur, ut calescat, vel axillis subligetur vel & collo appendatur.* Idem & cinis s. pulvis præstare perhibetur *loco affecto insperſus. Renibus impositus* aquam inter cutem per urinam pellere dicitur: *Umbilico alligatus* fluxus hystericos retrahit & inhibet. *Plantis pedum appositus* capitis cordisque morbis phrenitidi febribusque succurrere statuitur.

Lapis Bufonites, Chelonites, Batrachites, Borax, Krottenstein/ Gemma est bullæ instar, altera parte cava, altera convexa, coloris ex fusco pallentis aliquantum fusci, interdum nigri, albi, (*qui melior*) Viridis, Versicoloris.

N. *Reperiuntur in agris, affirmant tamen alij, eos in annosiorum, ac qui diu in arundinetis, inter rubos sentesq; delituerint, bufonum capitibus generari, cui ut fidem adhibeam, dusuadet quorundam magnitudo.*

Vires.

Commendatur ad pestem & venena ceu remedium præstantissimum (*exhibitu:*) Imò sunt qui asserant, illum gestantes à venenis tutos esse, blandoque attritu inflationes à venenatis bestiis discutere ac virus omne elicere. *Casp. Bauhin, de Lapide Bezo. cap. 3.*

N. *Præsente poculo venenato fertur hic lapis colorem mutare ac sudare.*

PRÆPARATA.

ex bufone.

1. *Amuleta* variarum descriptionum.

Cinis Bufonis (bufo combustus) *incontinentiam Vrinæ ex lacerato vesicæ collo ortam sanat. De collo suspensus, Observ. Henr. ab Heer, 18.*

2. *Pulvis* fit sola tritura, qua bufones optimè exiccati in pulverem redigunter.

N. *Mallem equidem bufones incineratos.*

3. *Sal* elici potest ex calcinatis bufonib. pulverique illi in hydrope substitui.

Dosis ad gr. iij. &c.

4. *Oleum.*

℞. Bufon. viv. N. iij. vel iv. per horam in Ol. Olivar. ℔ ij. Coque, colatumque serva.

Vires.

Maximè commendant in maculis faciei, morphæa, aliisque affectibus seu ulceribus inveteratis abstergendis, (signatura sua maculata bufo ad maculas prodesse judicatur,) singulis diebus illinitur semel. *Hartm. Parac. t. 1 p. 1091. b.*

N. *Præferrem equidem ranas maculatas.*

5. *Ol. bufonum compositum.*

℞. Ol. pedis vervec. q. v. bulliat cum ♀ pulverisato, usque dum rubicundum oleum evadat. Hoc facto separetur ♀ ab oleo, in quod adhuc calens immergantur & suffocentur bu-

fones, post expressionem destillentur.

Vires. Præstantissimum est in digerendis tumoribus est hydrope.

Ex communicat. Dn. D. Joh. Kieferi.

VIII. Canis.

Κύων est { Mas, Hundt. / Fœmina, Hündin. / Catulus, junger Hundt.

OFFICIN. NAT.

1. Canis integer. 2. Caput. 3. Axungia. 4. Fel. 5. Sanguis. 6. Stercus. 7. Vrina. 8. Dens. 9. Pellis. 10. Pilus.

Vires. 1. *Integer*, scil. vivus catulus, *ventri impositus*, dolores colicos mitigat. Paretica membra confortat (balneatio in decocto catulorum & axungia è decocto hoc collecta.)

2. *Caput s. calvaria* incinerata desiccat ulcera, curat vitia sedis, rhagades, & testiculorum tumores.

Intrinsecus Icterum sanat.

3. *Axungia* canina reliquis calidior est, adhibeturque internè in vulnerib. & exulcerationib. abstergendis, consolidandis, adeoque & in Phthisi, & cruore ex casu dissolvendo.

Externè in Podagricis, auriumque doloribus leniendis, lendibus capitis arcendis, auditu difficili reparando, scabie & pruritu corrigendo.

4. *Fel* catuli nigri Epilepsiam mire curat, (*recens cum ✠ potum, vel in pulvere exhibitum.*

Extrinsecus abstergit maculas faciei, (*cum stercore Vitulino inunctum,*) oculorum albugini medetur, (*cum melle illitum.*

5. *Sanguis* contra Veneficarum venenum commendatur, bibique cum successu dicitur cõtra morsum rabiosæ Bestiæ ac Toxicum.

6. *Stercus* (*album Græcum Officinis*) siccat, abstergit, discutit, aperit, apostemata rumpit, exulcerationes abstergit; hinc utile est in Dysenteria dolore colico & simil.

Extrinsecus medetur anginæ, (*gutturi insufflatum.*) ulcerib. malignis (*insperſum;*) tumores duros emollit (*emplastr.*) aquas trahit hydropicas, (*ventri illitum;*) verrucas abigit, (*cinis per se, vel cum Ol. roſar. impositus.*

N. *Commendatur præ reliquis, quod Iulio fuit collectum ex cane ossibus nutrito, candidum, purum, minimè fœtens.*

7. *Vrina*, verrucas abigit, ulcera capitis manantia, furfuresque abstergit.

8. *Dentium canis*, (*cum melle vel butyro illitus mandibulis,*) infantium dentitionem facilitat: (*gargarismis inditus.*) odontalgiam sedat.

9. *Pellis parata*, manuum lenit pruritum, nervosque emollit contractos (*chirotheca sc. induta.*

10. *Pilus* morsib. canis medetur (*impositus.*

PRÆPARAT.

Balsamus è Catulis compositus.

Fit

Fit ex integris catulis in vino albo suffocatis, coctisque cum herbis nervinis, oleis & resin. in balsamo quod membra contracta sanat, ischiadicos & arthriticos dolores compescit.

IX. *Caper, Capra.*

Est { Caper masculus τράγος hircus ein Ziegenbock. / Capra fœmina, αἴξ, Capella ein Geiß.

Animal est alacre, velox, superbum, auditu acuto præditum, vorax, &c. obnoxium febrib. pesti, & simil.

OFFICIN. NAT.

1. Cornu. 2. Sanguis. 3. Lien. 4. Medulla. 5. Sevum. 6. Lac. 7. Lapilli. 8. Stercus. 9. Vrina. 10. Vesica. 11. Omentum. 12. Pellis. 13. Fel.

Vires. 1. Cornu ut & pilis *utimur in suffumigiis, pestis tempore, ut & ad Veternosos & Epilepticos excitandos.*

2. *Sanguis* hircinus habetur alexipharmacus, obstruit, dysentericis cōvenit, sanguinem concretum resolvit, (*siccatus & exhibitus,*) calculum aterit.

Extrinsecus tumores maturat.

N. *Hircum mediocris ætatis (quadrimum) domi per mensem alunt, nihil aliud dando, præter plantas lithontripticas, hinc Æstatis principio cum Sol in ♋ ingressus est, mactant, sanguinemq; arteriosum, abjectis partibus ichorosis, concretum in furno siccant. vide Disp. Aug. & Norimb.*

PRÆPARAT.

Ex sanguine hircino non minus, ac ex aliis sanguinis generibus fieri possunt: *Spiritus, Oleum, (quod summè in calculo commendatur,) & Sal:* Attamen præ aliis famosus est, *Balsamus antipodagricus* ex sanguine, qui ut modo fiendi, ita & virib. convenit cum balsamo è sanguine cervino. *Vide suo loco.*

N. *Sunt qui exinde Tincturam conficiunt, ad calculum, sanguinemq; coagulatum celeberrimam.*

3. *Lien:* Lienem Capræ deligant per diem, super Lienem infirmi, die sequenti ad furnum, vel solem suspendunt, quantum ibi exiccabitur, tantum quoque lienem patientis diminui ajunt. *Thesaur. pauperum Petr. Hispan.*

4. *Medulla* hircina acrior est ac siccior reliquis, ideoque & efficacior.

5. *Sevum* hircinum validissimè discutit, podagricis auxiliatur, stranguriam tollit, (*umbilico immissum*) hæmorrhoidum dolores lenit (*suppositorium.*

6. *Lac* Caprinum nutrit, abstergit, febri hectica laborantibus & Phthisicis, consumptisque ac emaciatis optimè convenit.

Serum ejus præstat reliquis seris, aperit, abstergit, incidit, laxat, hinc frequenti usu ad infusiones purgandæ Melancholiæ recipitur.

7. *Lapilli* in ventriculis & felle reperti commendantur, vi diaphoretica & resolutiva.

8. *Stercus* calfacit, ſiccat, abſtergit, digerit, aperit, acrisque eſt facultatis.

Hinc *Uſus* præcipui in duris tumoribus. Lienis & aliarum partium, in parotidib. ac bubonib. in ulceribus deſperatis conſolidandis (cum vino veteri expreſſum & appoſitum) hydrope, (*imponitur ventri.*) in coxendicum dolore, uſtum tenuioris eſt ſubſtantiæ, congruitque ad omnia vitia, quæ extergi volunt, ut ad alopecias, lichenes, &c.

Intrinſecus convenit Spleneticis, exhibetur itidem in Ictero, menſtruis retentis & morbis ſimilibus.

9. *Vrina* (*hirci*) commendatur præ reliquis omnib. urinis ad calculi attritionem, urinæque expulſionem, (*calidè ut ex hirco egeritur epota.*

Hinc convenit & in Hydrope. &c. (*deſtillata.*

10. *Veſica Vrinaria* exiccata ac pulveriſata urinæ incontinentiam peculiariter curare dicitur.

Doſis ʒj. exhibita.

11. *Omentum* mitigat feroces & ebullientes ſpiritus, (*calidè impoſitum*) hinc prodeſt in dolorib. colicis, in Mania, &c. Præterea urinam obſtructam pellit; *ventri impoſitum.*

12. *Pellis* ſedat diarrhæam, (*decoctum ejus bibitum*) ſiſtit Hæmorrhagias, & præcipuè narium, (*Cinis pilorum inſperſus.*

N. *Hœdus eſt pullus caprinus ſeu tenellus caper, infra menſes ſex conſtitutus, eapropter ut natura cum capris convenit, ita & viribus, quas tamen ratione juventutis teneriores & imbecilliores obtinet.*

13. *Fel* febrim quotidianam curat. (cum pane an. & ovi albumine addito oleo laurino in cataplaſma redactum ac Ventri impoſitum. Petr. Hiſpan.

X. *Capra alpina, ſ. Rubi-Capra.*

Dama ⸗Mas.
Gembß/ ⸗Fœmina.

Caprarum genus ſylveſtre eſt, magnitudine ac figura domeſticis conforme; amans alpes, gaudens herbis alpinis è ſabulo naſcentibus, & præcipuè doronici radice nigra.

OFFICIN.

1. Sanguis. 2. Sevum. 3. Iecur. 4. Fel. 5. Stercus. 7. Lapis.

1. *Sanguis* recens vertiginis eſt medela (*bibitus.*

2. *Sevum* Phthiſi exulcerationique pulmonum ſuccurrit, (*cum lacte aſſumptum.*

3. *Iecur* alvi fluxum ſiſtit, (*pulvis aſſumptus.*

4. *Fel* oculorum nubeculæ, nyctalopiæque auxilio eſt.

5. *Stercus* calculum atterit & expellit.

6. *Lapis* in capſula ſupra ventriculum nonnullarum rupicaprarum reperiri ſolet, (*ut Bezoar reperitur,*) magnitudine variante, & maxima ad

jug-

juglandis magnitudinem ascendente, colore nigro, odore dum frangitur gratissimo.

Hujus *Vires* experientia docuit insignes ad febres malignas, venena, pestem, & simil. Unde alii *Bezoar Germanicum* vocant.

Dosis gr. xv. ad xx. ad præcavendum gr. iv. vel v. *Casp. Bauh. de Lap. Bez. c 13.*

XV. Capri Cervæ Orientalis, è qua Lapis Bezoar Orientalis.

Est animal Persiæ ac Indiæ Orientalis, partim Cervo simile, partim Capræ: hinc fit, ut aliis audiat, aliis hircus, aliis Capricerva: V.g. dicitur Capra Indica, *Amato*; Capra Mõrana, *Monardo* Capra sylvestris, *Lacuna*; Pazon, *Persis*.

OFFICIN.

Lapis Bezoar Orientalis, qui est Lapis indicto animali repertus (*ac potissimum in proventriculo, hinc & in ventriculo aliisq; cavitatibus interni*s,) figurâ scil. variante, ovali, rotunda sessili & intus cava, (*meditullio paleam, pilos vel simile continente*) superficie levi & splendente: substantia è laminis instar cæparum sese invicem incumbentib. compacta: Variante item colore (plerunque atrovirente, hinc dilutius virente, pallescente, cineritio, fulvescente, melleo, &c.) odore nullo: variante magnitudine & pondere (plerisque scil. infra juglandis magnitudinem cõstitutis, nonnunquam & paulo maioribus.

N. *Dantur & adulterati seu falsi, confecti sc. ex lapidum fragmentis & pice artificiose coagmentatis: Item ex creta, cineribus testarum, sanguine sicco & lapidibus Bezoar minoribus pulverisatis & cum liquore incorporatis: Item ex* ♃ ☉ ☿ *ignis artificio compactis, tinctis, &c. Qui sane non modo citra utilitatem, sed & cum detrimento in usum accersuntur.*

Nota ergo bonitatis ab Authoribus passim notatæ sunt.

1. Forma à forma renum aut ovi columbini exterius levigati diversa, utpote qua signum lapidis adulterati.

2. Structura laminis multis instar caparum sese invicem incumbentibus, iysq; singulis glabris, levibus, splendore coruscantibus: quod tamen alij reprobant.

3. Cavitas (meditullium) expers rei heterogeneæ præter pulverem, (quidam malunt inclusam paleam, festucam, granum, & sim.

4. Pondus alijs levius, nonnullis gravius.

5. Commistio cum calce, i.e. si lapis humectatus, & calci vel muro affrictus, calcem colore viridi tingat: si lapis calce viva (cui admista aqua) inunctus paulo post flavescat: si lapis chartæ creta oblitæ affrictus viridem inducat lineam: si pulvis cum calce viva mixtus colorem ex pallido virentem referat, (quod tamen non de omnibus verum esse potest.

6. Friabilitas & dissolutio in ▽. quæ tamen eadem & falsi lap. propria esse nõ nequit.

7. Liquatio, i.e. si acus candens intrudi possit.

8. Disparitas fragmentorum cum gypso aut terra cocta (in duritie scil.

9. Experimentum.

Verum enimvero summa in dijudicatione lapidis cautio adhibenda est, neque absq; notarum syndrome de bonitate, quid certi statuere expedit. Præstantissimus tamen inter cæteros habetur Persicus.

Vires. *Corroborat, sudores ciet, alexipharmacus est, ideoq; utilis in vertigine, Epilepsia, Lipothymia, Palpitatione cordis, Ictero, Colica, Dysenteria, Vermicatione, Calculo, Mensib. obstructis, partu difficili, Melancholia. Præcipuè autem in peste, febribusq; malignis, venenis assumptis, Quin & extrinsecus adhiberi poterit in scrophulis apertis, cancro ulcerato & simil.*

Dosis à gr. iij. ad xii.

XII. Capri Cerva Occidentalis.

Est animal Pervanum, Capricervo Orientali simile, cornib. tamen orbũ, depascens herbas salutiferas.

Dicitur Vicuniras, ſ. Taraguas Joſ. A Coſta.

OFFICIN.

Lapis Bezoar Occidentalis, qui est lapis locis iisdem animalis, ut de priori dictum, circa rem heterogeneam in cavitate media contentam, tunicatim concretus, Orientalibus ut plurimum major, superficie scabra, colore cineraceo, albo, nigro, obscureve virente, (qui optimus.

N. *Præstantiores habentur (uti & Orientales) ex animalibus montanis exempti.*

Vires. *Iisdem viribus celebris est cum Orientali, cujus tamen bonitati nõ parum cedit. Hinc utilis compertus est in affectibus cordis, venenis, febrib. pestil. quartana, (cujus symptomata mitigat) Melancholia, morbis diuturnis, Lumbricis, Epilepsia & simil. Nec minus & extrinsecus convenit in vulneribus venenatis* (insperſus,) Monard.

Dosis major quam Orientalis, sc. à gr. vi. ad xx.

N. 1. *Peculiare habet, quod alvum quoq; nonnihil moveat.*

N. 2. *Affertur & Lapis Bezoar ex nova Hispania, sed Peruano aliquantulũ vilior & debilior.*

XIII. Capreolus, Capra.

Δορκὰς ὁ, Mas, Capreus, Rehebock.
Δορκὰς ἡ, Fœmina, Caprea, Rehegeiß.

Animal est corpore cervum referens, cornua exigua alens, cervinis ferè similia, morib. timidum, lepidum, alacre, cursu velocissimum, visu æque noctu ac interdiu pollens.

OFFICIN.

1. Caro. 2. Coagulum. 3. Iecur. 4. Fel. 5. Lien. 6. Stercus.

Vires.

1. Caro

1. *Caro* in cibo convenit Diarrhææ & Dysenteriæ.

2. *Coagulum* iisdem affectib. convenit (*in vino potum*,

3. *Iecur* oculorum aciem reficere creditur, (*comestum, potum, extusq; suffumigatum, instillatum, &c.*) sanguinis hæmorrhagiam & præcipuè narium sistit ((*cinis insufflatus*.

4. *Fel* maculas faciei abstergit, (illitum, oculorum albugines & nubeculas, aliosque affectus curat, (*cum melle inditum*) aurium tinnitus reprimit, (*cum Ol. rosar. instillatum*) odontalgiam mitigat (*simili modo*.

5. *Stercus* Icteritiam solvit (*potum*.

N. *In reliquarum partium viribus cum capris convenit, fortiores tamen easdem obtinet.*

XIV. Castor.

Κάστωρ Fiber, animal est amphibium, aqua ac terra ambiens, vivens piscib. & fructib. corticibusque arborum. Biber.

OFFICIN. NAT.

1. *Axungia*. 2. *Testiculi, qui Castoreum vocantur*. 3. *Pellis*.

Vires.

1. *Axungia* peculiariter nervoso generi ac utero convenit, adeoque morbo comitiali, membris resolutis, convulsis, apoplexiæ, &c.

1. Καστόριον, Castorium, testiculi Castoris. Hi excisi beneque purgati in sese exiccantur, siccatique in loco umbroso suspensi asservantur. Durant citra corruptionem ad septennium.

N. *Adulteratur 1. per Gummi Ammoniacum, quod cum Castorii sanguine Castoriog; subactum in vesiculam conjicitur, exiccaturque.*

2. *Renes Castoris Vesicæ induuntur ac siccantur*: Fraudis autem hujus cognoscendæ gratia notentur distinctionis notæ.

1. Testiculi genuini ambo ex uno oriuntur principio.

2. Adulterini Testiculi majores ut plurimum existunt.

3. Genuini sunt gravis & ingrati odoris, validi, acris, mordacis & amari saporis, substantiæ fragilis. Fugiendum porro nigrum & rancidum castorium.

Vires. *Calf. 3. sic 2. attenuat, aperit, flatus discutit, nervos nervosasq; partes, adeoq; caput roborat, spirit. animales torpidos excitat, venenis resistit, sternutationem ciet, anodynum est, menses promovet. Hinc proficuum est in Lethargo, Apoplexia, Epilepsia, Paralysi, Vertigine, artuum tremore, defluxionib. ad articulos, strangulatu uteri, dolore colico: idq; usu tùm externo, tùm interno. Insuper tinnitus aurium ac difficultatem audiendi corrigit* (auri inditum) *dentiumq; dolori succurrit.*

N. 1. *In strangulatu uteri variis modis adhibetur, admovetur naribus, subligatur axillis, indutur umbilico.*

N. 2. *Opij virulentiam corrigit.*

3. *Pellis* opem fert Podagricis & Paralyticis (*parata & induta*.

PRÆP.

PRÆPARAT.

1. *Oleum* Castorei infusum, *vide Dispens. Aug. & Norimb.*

2. *Ol. stillat.*

℞. Castorei q.v. dissolve in ✠ aut macera in Vino, ejusve spiritu, hinc destilla l. △. per ☋m vitream.

N. 1. *Rectifica cum aceto.*

N. 2. *Procedi itidem potest ut in destillatione Olei Philosophici, lateres sed ignitos axungiâ imbibendo & destillando.*

3. *Electuarium Diacastorium, vide Dispens.*

4. *Extractum* fit l.c. cum ☿ rectificato.

N. *Alij extrahunt cum* ☆, *quo rursum abstracto, reiterant cum* ☿. *Quercetanus adhibet aquam destillatam convenientem, v.gr. Melissæ, Calendulæ, Pœoniæ, aut similes Antepilepticas & Cephalicas, macerat q3 in B.M. (☌ 4. ℈ 5.) Pharmac. Rest. c. 25.*

Dosis à gr. v. ad XII.

XV. *Catus domesticus.*

Αἴλυρος, Γαλιέτης
Felis, Catus,
{ Domesticus Katze/Haußkatze.
Sylvestris wilde Katze.

Animal est libidinosum, visu acutum.

OFFICIN.

1. Axungia. 2. Sanguis. 3. Caput. 4. Stercus. 5. Pellis. 6. Secundina.

1. *Axungia* cati castrati, calfac. e[illegible]oll. discut. mirificè articulorum affectib. prodest.

N. *Præstat axungia cati sylvestris.*

2. *Sanguinis* gut. 3. (*ex venula sub cauda aperta cati maris,*) caducum penicus curant (*epotæ*) Schwenckf. Quin & cati sanguinem, (*ex mensa aure detractum*) herpeti cum successu vidi inunctum.

3. *Caput* cati nigri incineratum ad oculorum vitia, unguem, nubeculam, albuginem, &c. remedium præstantissimum esse, si quotidie ter insuffletur, scribit Mizald.

N. *Venenum quod felibus adscribitur, in solo capite ac cerebro stabulatur, non reliquo corpore, utpote quod in cibum nonnullis venit.*

4. *Stercus* (*cum sinapi ana ex* ✠ *illitum*) alopecias curat & podagricos juvat.

5. *Pellis* gestatur ad calfaciendum ventriculum, articulosque contractos.

6. *Secundinam* de collo suspendũt ad oculorum affectus arcendos. Præferunt autem cati primipari, ejusque nigri.

XVI. *Cathus Zibethinus.* Zibeth Katze.

Animal est peregrinum, ad nostras oras tamen transportatum, à nonnullis oblectationis ergò ali cæpit.

OFFICIN.

Zibethum, (*Civeta, Zibetta.*) quod est

est ejus excrementum (*ceu sudor*) inter testiculos concretum vesica involutum, ex qua incisa Zibetum depromitur.

Vires. *Calidum, humidum est atque anodynum. Usu crebri in dolore colico, (inungitur umbilico,) in dolore ventris infantum, in strangulatu uteri, (applicatur vulvæ, vel cavernulæ umbilici.*

XVII. Cervus.

ΕλαφοΣ { Mas, Cervus Hirsch. Fœm. Cerva Hin. Hindin. Hinnulus.

Animal est vivacissimum (ad annos 100.) cursu velocissimum, cornua quotannis mense Aprili deponens, coit mense Augusto & Septembri, circa diem Ægidii, parit mense octavo.

OFFICIN. NAT.

1. Cornu. 2. Corium. 3. Os de corde. 4. Genitale. 5. Testiculi. 6. Sanguis. 7. Lachryma. 8. Medulla. 9. Sevum. 10. Talus s. Astragalus. 11. Lapis.

Vires.

I. Cornu crudum resistit putredini, malignitatem corrigit, sudorem ciet, balsamum humanum corroborat. Hinc usus ejus proficuus in variolis, morbillis, febrib. putridis & malignis, aliisque morbis ubi sudore opus est. *Incoqui potest decoctis, macerari in infusionibus, (quippe in substantia exhibitum, crudum ferè egeritur.*

N. *Commendatur collectum intra festivitates Mariæ, i.e. inter 15. Augusti, & 8. Septembris.*

PRÆPAR.

ex Cornu.

1. C.C. ustum, v. l. 2. c. 43.

2. *C.C. præparatum*, fit ex usto, quod cum ▽ cordiali l. a. lævigatur.

Vires. *Vi sua siccante putredini resistit, fluxus alvi sedat, vermes necat, sudores ciet, Medicina q. est infantib. familiarissima.*

Dosis à ℈j. ad ʒj. & ultra.

3. *C.C. philosophicè calcinatum, vide l. 2. c. 43.* Sudores ciet, morbis malignis confert.

Dosis ad ʒß.

4. *Magisterium: Cornua raspata solvuntur in* ☼, *præcipitantur per Ol.* ☿ *vel* ☽*i edulcorantur q. ablutione cũ* ▽. *Hinc siccata servantur.*

N. 1. *Alij solvunt cum spir.* ☉, *quo dein rursus abstracto. Magisterium in fundo relictum edulcorant. In abstractione a. sp.* ☉*i cautione opus est, ne sc. accensio, quæ facile accidere alias potest, damnum pariat. Cautius ergo procedunt, qui solutionis ʒiv. affundunt* ▽ *fontan. mensur. 1. ac filtrant, filtratum q. si opus sit instillando Ol.* ☿ *præcipitant.*

N. 2. *Alij solvunt cum* ▽F, *præcipitant q. cum sp.* ☽*i ac edulcorant.*

N. 3. *Magisterium præcipitatum cũ Ol.* ☿ *flavescit, è contra cum Ol. aliquo minerali. E.gr.* ☽*i, evadit candidum.*

5 *Galreda seu Gelatina. Vide l. 2. c. 62.*

6. *Liquor seu spiritus. Vide l. 2. c. 70. & 81.*

7. *Oleum v. l. 2. c. 70.*

N. *Veri olei C.C. descriptionem vide in Kesler.*

8. *Sal volatile l. 2. c. 70.*

Sunt qui Sal C.C. fixi ʒij. cum ☿ rectificati ʒj. ♂ aliquot (12.) digerunt, atque dein ☿ ad medietatem abstrahunt, residuumque servant. *titulo Tinctura Salis C.C.*

Dosis à gr. v. ad ℈ß.

Extractum C.C. fit superfundendo segmentis cornuum cervi aq. propriam & tincturam digestione menstruâ extrahendo.

9. ▽. *è Typhis cervinis.* Hirsch Kolben ▽.

℞. *Cornua Cervi novella, sanguine adhuc succulenta, in frustula concide, destilla aq. in MB aut ℞ vel per se, vel cum pauco vino generoso, donec omnis liquor extillarit.*

Vires. *Utilissima est in febrib. ardentib. malignis.*

Dosis cochlear I. vel per se, vel cum appropriata aliqua ▽ *Hartmanni pract. Schon. Inst.*

10. *Unguentum C.C. anodynum vid. lib. 2.*

II. Cornua. Ex corio fit cingulum, quo mulierculæ utuntur ad inguina stringenda, uterinasque affectiones compescendas.

Cornu, Hirsch Kreutzlein (est ar-teriarum in basi cordis concursus, qui cum ætate & inprimis turgescentiæ tempore durior fit & in Os degenerat,) peculiariter cordi convenit, idque à malignitate tuetur, custodit partum & prægnantib. mirè conducit.

IV. Genitale (*Priapus*) diureticum est, Venerem stimulat, dysentericis colique dolore correptis auxiliatur, Datur tùm tritum, tùm de cocto incoctum, vel & aquam qua genitale ablutum est, exhibere convenit.

V. Testiculi sicci è vino poti, concubitum cum voluptate excitant. Schwenckfeld.

VI. Sanguis inassatus sartagine, dysenterias & cæliacor. profluvia sistit: est & efficax contra toxica; commendatur ad dolores coxendicis & lateris (*cum oleo decoctus*,

PRÆPARAT.

Etsi ex sanguine cervino & hircino non minus ac ex sanguine humano elici queant *Spiritus, Oleum, & simil.* Inprimis tamen in usum Medicum accersitur:

Balsamus Antipodagricus paratus ad modum qui habetur de sanguine humano.

N. *E dictis animalibus si interiora viscera, videlicet pulmones, cor, atque hepar particulatim dissecta una cum sanguine macerentur, nobilior eorum essentia simul prolectatur.*

Vires. *In podagra maximi est solaminis*, (illitus,) *insignis item ejus usus est in contracturis à quacunq; causa subortis,*

ortis, quippe vi salis magnam resolvendi vim obtinet, Gluchr. in Beg.

VII. Lachrymæ s. sordes quæ in oculorum angulis reperiuntur, velut cera indurata, odoris aliquantulum gravis, tandem fragrantis (*lapis vulgo dicitur*) siccant, adstringunt, corroborant, sudorem cient, ideoque adversus venena, morbosque contagiosos quàm summè celebrantur, ut vel cum Lapide Bezoar viribus certare dicantur.

Quin imo (ut scribit ad me Cl. D. D. Horstius) prosunt lachrymæ quoque in difficultate partus, adeo ut earum vis nuper adhuc sit comperta in mortuo etiam fœtu expellendo.

Dosis gr. 3. 4. vide Casp. Bauh. l. de lap Bezoar. c. 8. & 9.

N. *Lachrymarum harum aliquot fiustula colore obscure fusca, consistentia aerea, pilis immixtis referta, dono liberali mihi impertita est Illustrissima Saxoniæ Princeps, Sophia Eleonora, Conjunx Illustrissimi ac Celsissimi Principis ac Domini, Dn. Georgij Hassiæ Landgravij, &c.*

VIII. Medulla ferè omnium laudatissima est, præstatque præ reliquis in ulcerib. malignis, ut & in Tibiarum ulcerib. *Plin.*

IX. Sevum commendatur præ aliis in tumorib. molliendis, vulneribus astringendis: perniones persanat, dolores sedat.

PRÆPARAT.

Ol. stillat. sevi vel axungiæ fit, *l. c. lib. 2. c. 70.*

Vires. *Emollit, lenit, summum mitigativum est in podagra, semel ac iterum de die illitum.*

X. Talus s. Astragalus utilis est Dysentericis.

XI. Lapis in corde, ventriculo, vel intestinis nonnunquam repertus, cum Lapide Bezoar viribus suis convenire dicitur. *Crato Epist. 360. Encel. de lap. l. 3. c. 49. C. Bauh. de lap. Bez. c. 11.* Inprimis vero lapis è vulva erutus phylacterijs esse fertur prægnanti & perficere ut partum perferat.

N. 1. *Optima omnia è cervo censentur, collecta ex cervo turgescente, quod fit circiter Ægidij Festum initio Septembris.*

N. 2. *Cauda cervi venenata est.*

XVIII. Cochlea.

Κοχλὸς, κοχλία, Limax Schnecken.

Cochleæ { Testaceæ / Nudæ (*sine testis*, / Fluviatiles.

Præferuntur quæ in locis apricis & vinetis degunt, herbisque vivunt odoratis, collectæ ante ortum solis *vid. Forest. l. 16. 58.*

N. *Fluviatiles easdem quidem vires obtinent, sed rarioris usus sunt. Generantur ex terra limo, vivunt rore plantisq; variis, Inimicantur conturnici ac ardeæ quibus in prædam & cibum veniunt, Antipathica sunt maximè Lacertis ac*

Simiis: Nimirum, hæ cochlearum vel & testarum solarum præsentiam adeo formidant, ut sese contrahant, formidineq; excrementa egerant.

OFFICIN.

1. Cochleæ integræ. 2. Testa. 3. Pinguedo. 4. Mucus.

Vires.

1. *Cochleæ* refrigerant, incrassant, consolidant, leniunt, nervis conveniunt ac pulmonib. Hinc usus præcipui internè ad tussim, phthisin, screationē sanguinolentam, aliosque pulmonū affectus; hinc ad Epatis calorem, & colicum dolorem.

Extrinsecus maturant ac rumpunt anthraces, (*impositæ tùm solæ, tùm cum felle tauri,*) consolidant vulnera præcipuè nervorum, ulcera sanant, (*in primis tibiar.*) inflammationes (*podagricas*) mitigant, ventrem hydropicor. hydrocelemque hernioſorum detumescere faciunt (*cum testis tritæ & impositæ.*) hæmorrhagiam cohibent (*fronti applicatæ.*) Spuma ex cochleis sine ▽ igni appoſita fistulas domare dicitur.

2. *Testæ* tritæ exhibentur calculosis, rimas manuum siccant & consolidant.

3. *Pinguedo* (*in elixato brodio, ubi id refrixerit, supernatans,*) oculorum rubedini doloribusque medetur, defluxiones ad oculos intercipit (*fronti cum album ovi imposita.*

4. *Mucus salivosus* (*quem compunctæ cochleæ reddunt,*) emplasticus est, ideoque glutinans, defluxionesque ad oculos intercipiens (*in anacollematis.*

PRÆPARATA.

1. ▽ *stillat.* è carne mense Majo vel Octobr. per MB prolecta convenire dicitur atrophia laborantibus. Epar nimirum corroborare statuitur.

Extrinsecus faciem fucat.

2. *Cinis cochlear.* Exiccat, incrassat, cutis rimas ac scabritiem exiccat, Synoviam, (das Gliedwasser /) sistit.

3. *Liquor limacum.*

Rubri limaces concisi misceantur cum pari pondere ⊖ communis, cōjicianturque in manicam *Hipp.* ut in cellâ defluant in *liquorem*, quo dolentes partes podagricæ illinuntur, & verrucæ scalpello prius abrasæ facilè averruncantur.

S. Closs.

XIX. Cuniculus.

Κνικλος, Küngle/Küniglen.

Animal culum est leporini generis, timidum, fœcundum admodum & prolificum.

OFFICIN.

1. Integer ustus. 2. Axungia. 3. Cerebrum.

Vires. *Cuniculus totus exustus* medetur Anginæ s. faucium inflammationib. *cum costo & folio illitus.*

2. *Axungia* articulis & nervis induratis utilis est.

3. Ce-

3. *Cerebrum* venenis resistere creditur, alioquin leporino correspondens.

XX. Elephas.

Ἐλέφας, Elephantus, Elefandt. Helffandt.

Animal est rarissimum, vivacissimum, placidum ac docile.

OFFICIN. NAT.

Solis dentes, Ebur vulgo dicti.

Vires.

Ebur refrigerat & siccat, moderatè, adstringit, incidit, viscera roborat, albas mulierum fluxiones sistit. Ictero convenit, lumbricos fugit, diuturnis obstructionib. *confert, stomachi dolores & imbecillitatem abigit.* Epilepsiam medetur, melancholiam arcet, putredini ac venenis resistit. Adhibetur ejus Limatura in infusionibus, quin & pulvis in substantia exhibetur.

Dosis ʒß.

PRÆPARATA.

1. *Ebur ustum* (*spodium vocant, & ad differentiam spodij mineralis, spodium ex Ebore.*

2. *Trochisci de spodio, vide Dispens.*

N. *Sunt qui Ebur ad facunditatem commẽdant, verum cum sit animal paucæ prolis, tardè pariens, (biennium sc. gravidum,) potius ad sterilitatem fœtus, retentionem facere conjecturatur, quam ad conceptionem promovendam.*

XXI. Equus.

Ἵππος, Equus Mas, Equa Fœmina, Pferdt.

OFFICIN. NAT.

1. *Sanguis.* 2. *Coagulum.* 3. *Lac.* 4. *Stercus.* 5. *Lichenes.* 6. *Testes.* 7. *Pinguedo jubar.* 8. *Vngulæ.* 9. *Pili.* 10. *Saliva.* 11. *Dens.* 12. *Lapis.*

Vires. 1. *Sanguis* (*malunt nonnulli equarum admissuram expertarum*) admiscetur lepticis ac causticis.

2. *Coagulum*, (*Hippacen vocant,*) privatim cæliacis, Dysentericisque convenit.

3. *Lac* utile censetur Epilepticis, Phthisicis, Tussientib, Asthmaticis.

4. *Stercus* extrinsecus sanguinis eruptiones cohibet, (*ràm crudum, quàm ustum,*) fœtum mortuum, ac secundinas expellit (*insuffitu.*

Internè propinatur in dolore colico, ac strangulatu uteri, & similiter in fœtu mortuo & secundinis expellendis.

N. *Præstat ex equo avena nutrito, & non castrato.*

5. *Lichenes* (*calloſa excrementa in equorum cruribus nascentia,*) laudantur peculiariter ad uterinas suffocationes, (*suffitu subtus facto,*) ut & ad morbum comitialem, & calculum. (*pulvis propinatus.*

PRÆPARAT.

Extractum Lichenum fit ex lichenib. siccatis cum ♈, vel alio appropriato spiritu.

Dosis à gr. v. ad ʒß.

N. *Hartman. Menstruum parat*

ex Meliß. & Vini ana ℔ *ij. quæ per* ☉ *m ex cinerib. deſtillat ſuper Succini & Gagatis* ℥ *ij.* △ *è in fine fortè, hinc* ▽ *m ab* ☌ ☉ *ſeparatam adhibet.*

6. *Teſtes caſtrati* ad ſecundinas pellendas remedium præſentiſſimum (*pulveriſati.*) Commendantur quoq; in doloribus colicis.

7. *Pinguedo jubati colli* Ramſchmaltz illinitur commodè articulis luxatis.

8. *Ungula* partus mortuos exturbat (ſuffitu) pediculos fugat, (ſuffitu.

9. *Pili* ſanguinis fluxũ reprimunt.

10. *Saliva* ſpuma oris triduo pota, tuſſim ſanat, fervorem faucium contundit.

N. *Aqua frigida ex ore equi non caſtrati in præterfluente potantis elapſa, & ſubito vaſculo collecta, prodeſt ad ſterilitatem emundandam, (ſemel ac iterum pota) Hartm. in pr.*

11. *Dentes* primum naſcentes, dentitionem facilitare dicuntur, (appenſi.) Dentes dealbant, (cinis affricatus.

12. *Lapis* (*Hippolithus*) in ventriculo aut inteſtinis equorum nonnullorum repertus, uti Lapidi Bezoar, (Occidentali,) figura & laminea ſtructura non abſimilis eſt, ita & virib. eundem æmulari ſtatuitur.

N. *Hiſtorias lapidis hujusmodi, ovi magnitudine reperti, habet Iordanus tr. de peſte, Phœnom. tr. 3. c. 9. Schwenckfeldius in Theriotroph. vide &c. Bauh. tr. de Lap. Bez. c. 25. His ſubjungi meretur lapis ejusdem ferè magnitudinis, quem noſtro hoc tempore præbuit mortuus equus, (ut audio Hiſpanicus,) non procul ab Vrbe hac noſtra Francofurti exſi diſſectus; quem apud Henr. VVolrath Comitem de Stolberg. videre contigit. Cujus vires eaſdem cum Lap. Bez. occidentali experientia docuit.*

XXII. Equinaceus.

Ex ☉, ein Igell/ { caninus. Hochel. { ſuillus.

Animal eſt terreſtre, echinatum, Hyeme in cavernis arborum occultatur, veſcens murib. juglandib. malis, pyris, & ſimil.

OFFICIN.

1. Echinus ipſe. 2. Iecur. 3. Axungia. 4. Ventriculus.

Vires.

1. *Subvenit* (*coctus vel incineratus & potus*) in voluntariè mingentibus, ſtomacho gratus eſt, alvumque & urinam movet. *Foreſt. l. 21. 15.*

Extrinſecus illitus alopeciæ ſubvenit.

2. *Iecur* vel & corpus exiccatum atque cum Oxymelite ſumptum, renum vitiis auxilio eſt, medetur Cachexiæ, Hydropi, convulſionib. & Elephantiæ; viſcerum fluxiones exiccat. *Dioſcor.*

3. *Axungia* feliciſſimè herniis medetur. *Hartm.*

4. *Ventriculi* tunicam interiorem com-

commendant ad dolores colicos (*assumpt.*

XXIII. Homo.

Ἄνθρωπος, Mas.
Mensch. Fœmina.

OFFICIN.

Sumuntur vel ex partibus corporis viventis.

Quales sunt.

1. Capilli. 2. Ungues. 3. Saliva. 4. Aurium sordes. 5. Sudor. 6. Lac. 7. Menses. 8. Secundina. 9. Vrina. 10. Stercus. 11. Semē. 12. Sanguis. 13. Calculi. 14. Membrana caput fœtus cingens.

N. *De pediculis vide infra.*

Vel ex partibus corporis demortui seu Cadaveris.

Tales sunt.

1. Integrum cadaver s. caro. 2. Cutis. 3. Pinguedo. 4. Ossa. 5. Cranium. 6. Usnea cranij. 7. Cerebrum. 8. Fel. 9. Cor.

I. Capilli commendantur ad capillorum productionem, (*liquor inde destillatus & cum melle illitus*) ad Ictericiam, (*pulvis propinatus*) ad membra luxata (*cum adipe ovillo illitus cinis*) ad hæmorrhagiam vulnerum.

N. *Sunt qui ad quartanam capillos patentis, cum alijs in corpore dispersis pilis permixtos ovo imponunt, duriter coquunt, & avibus deglutienda objiciunt, qua ratione quartanam curatum iri volunt.* PRÆPAR.

Destillatum fit per se ex ♋ igne arena non admodum valido.

II. Ungues cient vomitum, (*intus assumpti, tùm in pulv. tùm in infus.*) aquas Hydropicor. ducere dicuntur (*resecti à pedibus & manibus atq; umbilico alligati.*

N 1. *Sunt qui ad curandam febrim segmenta è manibus & pedibus ovo includunt avibusq; deportanda objiciunt, alij eadem ceræ involvũt matutinoq; tẽpore ante Solis ortum januæ affigunt, alij dorso cancri vivi alligant, cancrumq; fluenti committunt.*

N. 2. *Ad recuperandas vires, abscissos ungues & capillos cerasi radici incisæ imponunt, vulnusq; limo cooperiunt.*

PRÆPARATA.

℞. Rasur. vel resegment. pulverisat. ʒj. Vini generosi ℔ 1. macera, donec in mucilaginem abierint. Hinc filtra & addita ♈ ℥j. reserva.

Dosis à ʒj. ad ʒvi. vel ℥j.

III. Saliva jejuni hominis commẽdatur ad venenatos morsus serpentis, canis rabidi, & simil.

IV. Aurium sordes (*cerimen*) colica laborantib. præsentissimum perhibentur Remed. (*in potu si assumantur.*

Extrinsecus medentur ictib. Scorpionum, conglutinant vulnera, fissuras & scissuras cutis.

V. Sudor usus proficui dicitur, contra scrophulas, si cum herba radiceq; verbasci mixtus folio involvatur, inq; cinerib. calefactus imponatur.

VI. Lac refrigerat, lenit, maturat oculorum rubedini subvenit.

PRÆPARATA.

1. ▽ lactis ♉ta.

℞. La-

℞. Lactis & ☉i alb.an. destilletur ut phlegma saltem prodeat, relictis acriorib. spiritib.

Vires. *Oculorum rubedini, aliisq; inflammationib. mirè confert.*

2. *Butyrum: Insigne est ophthalmicum.*

VII. Sanguis menstruus, (Zenith juvenculæ) exiccatus commendatur intrinsecus ad calculum & Epilepsiam. Extrinsecus sopit dolores podagricos, *(cum adipe bovina inunctus.)* Conducere item dicitur in Peste, apostematib. carbunculisque *(impositum linteum quod fuerit humectatum in ☩. vel ▽ rosar. menstruo illo sanguine impregnata.)* Erysipelata extinguit, pustulas faciei abstergit.

N. 1. *Commendatur qui prima vice erumpit.*

N. 2. *Ad immodicum menstruorum fluxum cohibendum, sunt qui pannum menstruo sanguine imbutum certo tempore Cerasi radici in cortice apertæ indunt, incisuramq; iterum operiunt.*

VIII. Secundina (vel ejus loco Umbilicus infantis) magni fit ad strumas gutturis tollendas, *(calcinata & in ▽ abrotani quotidie exhibita pondere 3ß. idque ☾ decrescente.)* ad Epilepsiam & philtra compescenda; ad molam & fœtum exterminandum, nec non ad animalia enecanda, etiam ea quæ maleficio in homine extiterint. *Hartm. ad nævos maternos commendat, alij ad dolorem colicum (gestatam loco amuleti.*

IX. Urina, calf. exiccat, resolvit, abstergit, discutit, mundificat, putredini resistit, ideoque usus est præcipui intrinsecus, in obstructione Epatis, Lienis, Vesicæ biliariæ, Pestis præservatione, Hydrope, Ictero. Quin & Mariti urina hausta partum difficilem facilitare dicitur.

Extrinsecus siccat scabiem, resolvit tumores, mundificat vulnera etiam venenata, arcet gangrænam, solvit alvum, *(in clysmate)* abstergit furfures capitis, *(cum ☉ mixta,)* compescit febriles insultus, *(pulsui applicata,)* exulceratas aures sanat, *(instillata pueri urina)* oculorum rubedini subvenit, *(instillata)* artuum tremorem tollit, *(lotione)* uvulæ tumorem discutit, *(gargaris.)* Lienis dolores sedat *(cum cinere cataplasmatis sata.) vide Hieronym. Reusnerum Synops. de Remedijs ab urina desumptis. Tabernæmont.* Wasserschaß.

PRÆPARAT.

1. *Spiritus volatilis, Sal volatile.*

℞. ☉æ pueri, (*ann. 12.*) Vinum bibentis recentis, destilla per ♌ in ferventi MB. Hinc cohoba super feces, prodibit ☉æ cum suo phlegmate mixtus, quem si libet dephlegma, & habebis spiritum. Hunc si ex phiola eleves, nanciscaris sal volatile candidissimum.

Vires. *Auxilij nobilissimi censetur in pellendis lapillis, (potus cum conveniente liquore, sed valde fœtet.*

N. 1. Co-

N.1. *Celeberrimus est, obtinctu-ram cæruleam Smaragdi, cujus præparationi menstruum præbet.* (cum phlegmate.

N.2. *Libavius rectificat, imponit podagricis, asthmaticis, calculosis, per syringam in vesicam immittit, (impregnatum tamen antea essentia saxifragor. v. gr. Crystall. lap. Lync, & simil.*

2. *Aliter* ♏ ☉ *igneus, s. Sal volatilis.*

℞. ☉ pueri V. bibent. q.s. (mens. 30.) evaporet leni admodum △ ad consistentiam usque Syrupi. Residuum hoc reconde *in phiola longissimi colli, & destilla* aëre frigidiore, *(ut sc. in* ♍ *condensetur,)* in ♓ib. vel ∴ & prodibit ♏ in ♍ instar nivis sese elevans, frigore coagulabilis, sed leni calore fusibilis. *Osvald.*

N. 1. *Hunc Spiritum si purificato suo* ⊖ *ex fecib. scil. elixiviato conjunxeris, cohobijsq; aliquot volatilisaveris, menstruum habes insigne ad eliciendas vitriola è metallis & præcipuè è* ♄*a.*

N.2. *Eundem spiritum* (⊖) *optimè solutionibus & coagulationibus purificatum, si aliquandiu* (☌ ♌ 8.) *in* ♒ *digeris, solvetur: Solutionem ergo si denuo cũ* ♈ *rectificatiß. maceraveris.* (☌ ♌ 8. *menstrui particeps es solvendo* ☉ *idoneum.*

3. *Spiritus per putrefactionem.*

℞. ☉ hominis juvenis (annor. 12.) vinum bibentis quãtitatem magnam (mens. 30.) pone in fimum equinum vel ♍, ☌ ♌ 40. ad putrescendum. Hinc decanta à fecib. ac destilla per ♍, (vel per vesicam,) ex ∴, idque donec omnis humiditas destillando abstracta sit. Humiditatem hanc cohoba aliquoties (3.) à capite suo mortuo. Tandem destillatum in cucurbita oblongi colli, committe calori, ut alembicus semper frigidus maneat. Sic ascendit Spiritus instar Crystalli, nulla comitata humiditate. Crystallos rectifica solvendo in ▽ pluviali ♋at. & ex phiola, ut prius ♋ando, idque sexies, semper novam ▽. pluv. stillatit. adhibendo. Hinc digere Crystallos *in phiola Herm. cl.* ☌ ♌ 15. lento △e, donec in liquorem limpidissimũ abeant.

N. 1. *Sennertus ab* ☉ *dicto modo defecata, destillando elicit, saltem quartam aut sextam partem, eamq; leni calore ex phiola oblongioris colli dicto modo sublimat. vide Inst.*

N.2. *Alij* ☉*m putrefactam destillant ex cucurbita, cujus orificium obturant charta triplici oleo imbuta. vel spõgia similiter imbuta, qua* ♏ ☉ *igneus tantum transeat.*

N.3. ☉ *quia facilè destillando exæstuat, caute ignem adhibere oportet.*

N. 4. *Sunt qui fœtoris corrigendi gratia (qui tamen & dicto modo aliquatenus correctus) ♈ affundunt, eumq; rursus lento calore abstrahunt, idq; aliquoties, novum semper ♈ affundendo. Verum* ⊖ *urinæ hac ratione correctum*

non ☋ urinæ simplex, sed Magisterium potius, i.e. ☋ urinæ sale vini impregnatum dici meretur. Vide de his destillationibus Hartmann. in pract. & in Croll. Sennert. in Instit. Gluckr. in Beguin. l. 3. c. 2. Kesl. l. 1. c. 2. 4. c. 42. Becker. in Spagyria Microcosmica, &c. Tentzel. in Exegesi.

Vires. *Insigne anodynum est in doloribus. (si cum liquore conveniente affricetur.) referat quoq; tartareas obstructiones Viscerum ac Mesenterij, unde magnus ejus usus esse poterit in Scorbuto, Hypochondriaco, Cachexia, Ictericia flava ac nigra: atterit calculum renum & vesicæ, doloresq; inde ortos sopit, &c. Idem Sal si in Sp. ☥i solutus, ac iterum in ∴ destillatus fuerit, liquor prodit in Epilepsia efficacissimus. Idem spiritus optimè purificatus, (scil. aliquoties in ▽ pluvia solvendo & destillando,) cumque ☿ anaticè unitus solvit ☉, unde ☉ potabilis, vide ☿ microcosmicum.*

4. ≏ ⊡ *Antepilepticus*, ex ⊡ & ☥i duplo digestis & destillatis. Vide *lib. 2. de ☥o.*

N. *Quercetanus de signat. Rer. pluribus eundem describit, eademq; opera elicit* ℳ.

1. *Phlegma Ophthalmicum (primum egrediens.*

2. *Antipodagricum (acrius 2. destillans.*

3. *Per Retortam spiritum glacialem i.e. coagulabilem, quem maximopere depradicat ad referendas obstructiones Epatis, Lienis, ad promovendas urinas, & dissolvendum calculum, tum quoq; ad extinguendas inflammationes & gangranas.*

5. *Magisterium* ⊡.

℞. ⊡ putrefactam, (ut dictum,) & defecatam, destilla l. △ ex ℳ, donec phlegma omne prodierit, tunc subsiste & rectifica spiritum ex phiola, oblongi colli, sic acquires sal volatile, quod collige phlegmate rejecto. Residuum destilla ex ∴, & ascendet ulterius sal volatile: Ex ☠ elixivia sal fixum, idque coagula ad siccitatem, atque cum triplo argillæ mixtum, inque globulos redactum, (postquam globuli exiccati fuerint,) destilla per ♋m, (ut destillatur ≏ ☋.) Spiritui huic affunde stillatim priorem illum ⊡ ≏m, vel sal volatile, donec cesset strepitus. Hinc da △m sublimationis in ∴, & sublimabitur Sal ⊡ elegantissimum visuque, jucundum.

Vires. *Efficacius agit hoc sublimatum quam præcedens. ☿ mg; totius corporis incidendo, per sudorem, urinam, imò vel per alvum expellendo. Plurimos inde ortos affectus curat, vel saltem levat, quales sunt, Atrophia, &c. Præservat itidem à doloribus calculi, (si singulis Mensibus ante novilunium assumatur.*

Dosis gr. VII. VIII. IX. X. in liquore convenienti.

Usus ejus quotidianus aliquandiu continuari poterit.

6. Ole-

6. *Oleum Ludi*, i. e. ♀eæ materiæ quæ matulæ inhæreſcit, fit calcinando, per deliquium ſolvendo.

Vires. *Inſigne eſt ad reſolvendum calculum.*

Doſis ℈j.

X. Stercus (carbon humanum Paracelſo, aliis ♃ Occidentale,) emollit, maturat, anodynum eſt. Ea propter magni uſus ad mitigandos dolores incantatione introductos, (*impoſitum*) ad anthraces peſtilentiales maturandos, ad phlegmonem, v.gr. gutturis ſ. anginam curandam, (*ſiccatum, tritum & cum melle illitum,*) ad inflammationes vulnerum arcendas. Quin & *intrinſecus à nonnullis* adhibetur, in Angina, (*crematum & potui datum,*) in febrib. ad paroxyſmos profligandos, (*eodem modo propinatum, Doſ.* ℈ß.) in Epilepſia, (*quam ſtercus primum infantuli ſiccatum & pulveriſatum, & ad complures dies exhibitum, radicitus evellere ajunt.*

PRÆPARATA.

1. ▽ *ſtillatitia* fit una & eadem opera cum oleo.

Vires. *Mederi dicitur oculorum unguib. reliquisq; paſſionib. tunicæ annatæ, (guttula una vel altera inſtillata.) faciei conciliare colorem, pilos producere, ulcera corroſiva & fiſtulas curare, cicatricesq; manuum removere.*

Internè prodeſſe ajunt comitialibus & hydropicis, lapidemq; renum & veſicæ pellere, morſibusq; canis rabidi, venenatorumque animalium ſubvenire.

2. *Oleum.*

℞. Stercor. Juvenis, (non pueri) q. p. exiccetur in △ vel furno lento △e, poſtea per ✕ deſtilla, △e primum lento, ſic prodibit phlegma, tandem cum albis Spiritib. oleum Utrumque per ♍ rectificetur.

Poterius Andegav. parat hoc modo.

℞. Sterc. human. quant. magn. corrumpatur per ſe, ac convertatur in exigua quædam animalia, & hinc ferè in ☿erem abeat. Stercus hoc ita præparatum deſtilla ex ☋, 1. △ blando, mox validiori, ſic prodibit ♁ & ▽.

N. *Graveolentia utriusq; tollitur rectificationibus & cohobationibus repetitis.*

Vires. *Valet ad tineas capitis, erysipelas exulceratum, lichenes, impetigines (illitum) podagricis doloribus ſubvenit, cancrum curat & mortificat.*

Internè Icterum ſolvit, *Libav. l. 2. Alchym. Poter. in Pharmacop.*

3 *Zibetta occidentalis nihil eſt aliud, quam ſtercus mediante digeſtione ad ſuaveolentiam redactum, qua Zibettam mentitur vid. Agricol.*

XI. *Semen ſ. Sperma*, non modo comperimus per ſe à nonnullis ad Veneris ſcil. ligaturam maleficam diſſolvendam adhiberi, ſed & Mumiam magneticam inde fieri, quia-

moris concilietur fervor. Quin & homunculum suum inde meditatur Paracelsus.

XII. Sanguis, (recens adhuc & calide potus,) conferre dicitur ad Epilepsiam, si sc. potum motus excipiat vehementior, cursusque celerior ad sudoris usque proruptionem, hæmorrhagiam quamcunque sedat, *(potus recens vel incineratus.)* Quin & extrinsecus sanguinis eruptioni medetur, & præcipuè narium hæmorrhagiæ, *(cinis inditus vel & recens fronti illitus, ut inibi exiccetur.*

N. 1. *Potio sanguinis summa cautione opus habet, quippe assumentibus non modo truculentiam inducit, sed & Epilepsiam quandoq; generasse compertum est.*

N. 2. *Sanguis puerperij sanat scabiem volaticam, (recens cum secundina semel ac iterum illitus) Hartm.*

PRÆPARATA.

1. ▽ *destillat.* fit eodem labore cum ♃.

Vires. *Valet in Phthisicis & aridis (epota ad ʒ j. vel membris affricta,) fistulis purificandis & sanandis, ambustis refrigerandis.*

N. *Destillatur & ▽ è sang. & lactis human. ā. commendaturq; ad maculas cutis extirpandas. Hartm.*

2. ♃ *destillatum.*

℞. Sang. Juvenum (verno extracti,) quant. magn. Alcohol. Vini ⅓. cucurbitis probè munitis, digere in F. E. ☌ ☌ 40. dein destilla per ♈, è cinere, & prodit una cum ▽. ♃. Utrumque rectifica ▽ per ♍, ♃ per ☽. è cinerib. aliquoties (9.10. ℔ando.

Vires. *Maximè commendatur ad Epilepsiam radicitus tollendam, (si singulis diebus per mensem integrum sumatur ℈ß. à Novilunio incipiendo & post modum singulis novilunijs semel per annum ℈j.) ad paralysin, apoplexiam, pulmonem exulceratum, pleuresin, Beguin.*

N. *Destillatio S. H. non uniusmodi institutа reperitur.*

Nimirum:

Destillant alij S. Hm. recentem & adhuc calentem, idq; modo duplici, per se scil. & sine additione, tum quoq; admixta aliquota parte ▽ rectificati.

Alij S. Hm. non recentem, sed vel exiccatum, vel digestum aliquandiu destillationi subijciunt. Digestionem autem peragunt alij solius sanguinis (addito tantillo ☉is,) alij sangu. cum ▽ rectific. confusi.

Exhibet autem Anatomia Sanguinis 1. ▽m & 2. ♒m, i.e. ▽m rectificatam. 3. ♃, i.e. Liquorem crassiorem. 4. Sal volatile. 5. Sal fixum. Verum nos usitatiora damus.

3. *Oleum rectificatum.*

℞. Sanguinem Juvenis sani, mense Majo venasecta extractum, suscipe cucurbita, ut solum ¼. repleatur. Hinc clauso vase detineatur, in calore mediocri, ut sanguine intumescente tota cucurbita impleatur. Hinc F. ℔atio, pri-

primumque exit ▽ (non magnæ æstimationis, nisi quod amplius elaborata, nonnullis ad extrahendum Sal inserviat.) Reliquum pellatur in cinerib. per ☊m, junctur is optimè clausis: Destillatum refundatur super feces, fiatque cohobatio vice nona, ut color subsequatur rubinus.

N. *Attendere oportet in destillatione, ne nimio △ feces comburas, ing; carbonem redigas, ideoq; tantum ad siccitatem destilles.*

Vires. *Maximarum habetur virium ad refocillandos agrotos. Libav. Syntagm.*

4. *Balsamus Antipodagricus s. Oleum s. H. alcalisatum. Fit eodem modo.*

℞. S.H. adhuc calentis, Mens. 1. putrefac. aliqu. ♂ (9.) dein destilla ex ∴ per gradus 1. lento △e, hinc 2. fortiori per ☊, & exibit Ol. rubicundum & fœtens, sale volatili ad spondilia colli adhærescente, ♁ rectifica per colchotar ex cucurbita △ ∴ aliquoties à recenti colchotare ♌ando: demum solve in correcto hoc oleo sal & serva.

Vires. *Mirandarum est virtutum in podagra, quotidie bis terve, sex dieb. continuis inunctum, sistit dolores tumore simul & rubedine evanescente, &c.*

N. *Similis energiæ est balsamus è sanguine hircino & cervino prolectus, in quibus tamen & viscera, pulmones scil. cor & epar addidisse expedit. Vide supra.*

5. *Spiritus Antepilepticus.*

℞. ♒ S.H. dephlegmati & ter rectificati, ℔. ij. infusi fl. lavendul. (in vino) ℔. ij. M. & destilla per B. M. ad medietatem, idque repete tertia vice: dein adde ♈ rectific. ℥ij. & serva.

Vires. *Valet ad curandam Apoplexiam, paralysin, ut & ad Asthma, &c.*

N. *Habet & Beguinus insuper S.H. Qu. Eß. Biolychnium, Phytirum, Balsamum. ▽m sanitatis, Arcana duo. Verum cum prolixa horum descriptio, Authorq; alias in omnium manibus versetur, illorum descriptione supersedeo.*

6. *Mumia vitæ alexiteria.*

Est sanguis florentis & benevalentis hominis, lento calore exiccatus, spiritu limonum & ♁i spiritu impregnatus, & in trochiscos cum pauca myrrha paratus.

Vires. *Insignis est efficaciæ in curandis carbunculis.*

Dosis ʒß. *in ▽ cinam. mane Iejuno propinata. P. I. Fab. in Chirurg. c. 9.*

7. *Arcanum sanguinis humani.*

P.I. Fabri vide Myrothec. c. 8. Byllick. de natura Spagyr. n. 66.

XIII. Calculus Tartarum s. calculum in omnibus partibus solvit, & expelli facit, ideoque omnib. obstructionib. subvenit.

[*Pulv. exhibitus. Dosi* ʒ *j.*]

PRÆPARAT.

1. *Sal Crystallinum.*

℞. Calcul. optimè calcinatum (ut durities lapidis emolliatur,) coque in ▽, & solvetur in ▽m Citrinam. Hinc filtratura evaporata, manet Sal in fundo, quod si libet denuo calcina, & in ▽ fervente solve, & coagula reponeque ad crystallisandum.

N. *Calcinatio instituì potest diversimode: Alij calcinant cum ☉ 6 horis: Alij cum ♃ & ☉: Alij cum duplo carbonum faginorum.*

Sennertus calcinat calculum tritum △e circulari, hinc reverberij, & tandem cum carbonibus faginis (in fornace figulina. Inst. l. 5. p. 3. s. 3. c. 5.

2. *Oleum s. Liquor*, fit si Sal in aëre humido solvatur.

Dosis gr. VI. ad x.

N. *Sennertus calcinat cum ☉, hinc ⊖ cum ☿ extrahit, & ☿ separato, Sal reponit ad liquescendum.*

3. *Essentia s. Elixyr.*

℞. Sal calculi Crystall. volatilisa cum ☿, hinc abstrahe leni calore ☿, & remanet ♋. *Sennert. d. l.*

Dosis à gr. v. ad x.

N. *Si ita placuerit, calculum iisdem præparationibus cum alijs lapidibus subjicere poteris, vide l. 2.*

XIV. Membrana, quæ caput nonnullorum fœtuum cingit, maximam vim habere dicitur adversus colicum dolorem.

EX CADAVERE s. HOMINE MORTUO,

I. Cadaver integrum Carové, Officinis *Mumiæ* titulo venit.

Hæc resolvit sanguinem coagulatum (assumpta ʒij.) conferreque dicitur, purgationi Capitis, punctioni Lienis, tussi, inflationi corporis, mensib. obstructis, aliisque affectibus uterinis & sim.

Extrinsecus adhibetur vulnerib. consolidandis.

N. *Mumia communiter 4. denotat.*

1. *Mumiam Arabum, quæ est liquamen s. liquor concretus exudans in sepulchro è cadaveribus Aloë, Myrrha, Balsamoq; conditis.*

2. *Ægyptiorum, quæ est liquamen ex cadaveribus passiasphalto cõditis. Nimirum, hoc condiebantur Cadavera vilioris sortis, adeoq; & ipsamet cadavera nonnunquam eo modo condita prostant.*

3. *Pissasphaltum factitium, id est, mixtum pici bitumen, quod pro Mumia venditant.*

4. *Cadaver sub arena Solis æstu torrefactum. Fitq; cum in Hammoniorum Regione, quæ est inter Cyrenarum Regionem & Alexandriam, ubi arenarum Syrtes Ventor. turbine sublatar, incautos viatores obruunt; unde horum cadavera flagrante Solis æstu torrentur & excrescunt.*

His 5. & Mumia recentiorum addi poterit, quæ fit: Eligatur Cadaver hominis ruffi (quia in hoc sanguis habetur tenuior, adeoq; & caro præstantior,) integrum, recens, sine macula, 24. aut circiter annorum, morte violenta (non morbo) inter-

Interemptum, per diem & noctem luminarium radijs, sereno tamen tempore irradiatum. Hujus carnes musculosas frustulatim consciude, & consperge pulvere Myrrhæ & tantillo saltem Aloes, postea imbibe macerando aliquot ♂ in ♈ suspendatur per ♎. 6. vel 10. ac iterum cum ♈ imbibatur: tandem in ♎ siccatori, locoq; umbroso frusta suspensa siccescant, tunc assimilatur carni fumo duratæ, sine fœtore. Crollius.

N. *Ex his jam recensitis Mumiarum generibus, etsi prioribus, si saltem è sanis corporibus haberi possent, suas laudes non derogem, præcipue primo, quod tamen vix ad nos perferri credo: Attamen iys posteriora duo præferenda autumo, utpote in quibus metu sumus soluti, quem incutit Renodæus, Mumiam Officinarum nihil aliud esse perhibens, quam expressum putridi cadaveris succum inspissatum, ideoq; magno mortalium damno divendi.*

PRÆPARAT.

Vulgaria quæ Mumia Officinarum ingreditur passim occurrunt.

Suntq;

Pulvis ad casum, Athanasia magna, Balsam. Petri de Ebano, Unguentum Sympathetic. Emplastr. Apostol. nigrum, Cerat. pro hernios Laudan. Opiat. &c.

Insuper sunt minus vulgaria:

1. *Tinctura s. Extractum Mumiæ Quercetan.*

Fit ex Mumia vulgari, extrahendo cum ♈ & Therebinth. an. iterumque menstr. separando ad mellis consistentiam. Querc. Spagiric.

Vires. *Alexipharmaca est, putredinig; summopere resistit. Commendatur itidem ad morbos pectoris, Asthma, phthisin &c.*

N. *Feces remanentes admodum sunt anodinæ.*

2. *Tinctura s. Extr. M. Crollij.*

Fit ex Mumia recentiorum dicta cum ♈ aut Sp. Sambuci.

N. *Ex hac facit Crollius Theriacam de Mumia: quæ ℞. Tinctur. Mum. ℔ß. Theriac. Androm. ℥iv. Ol. Olivar. Mumiat ℥ij. ⊖ Perlar. & Corall. ana ℥ij. Terræ sigillat. ℥ij. Moschi ʒj. Dig. per mensem.*

Vires. *Commendatur adquævis venena & contagia, subvenit pesti præcavēdo, ℈j. & curando. ʒ 1. vel ʒß.*

N. *In assumptis venenis exhiberi potest cum Ol. Amygdal. dul. ad Vomitum.*

3. *Tinctura Alcolisata, s. Elixir. Mumiæ.*

℞. Mumiæ, scil. carnis humanæ induratæ,) tenuiter incisæ, affunde Sp. Terebinth. vaseque H. clauso per mensem, ad putrescendum sepone. Expressioni vesica bubula exceptæ affundantur aliquotæ partes ♈ rectific. Inde in ♌ cæco super cucurbitam junctūris optimè munitis adaptentur, ita ut cucurbita in frigidam ♍m posita, ∴, prunaque circa ♌ lento calore officium faciant, cujus beneficio Liquor, s. Q.E. in forma

ma perquam subtili cum ☿ per vesicam delabitur. Materia residua reverberanda & in ⊖ sublimatione redigenda, demum cum Q.E. posteaquam illa à ☿ per ♍ fuerit separata, circulationis medio unienda. Quib. peractis Qu.Es. Mumiæ cum Theriaca & Moscho amplius digeri & ita in forma Elixirii reservari poterit. *Tenz. in Med. Diastat.*

Vires. *Remedium est præsentaneũ cum ipsiusmet pestis, tum aliorum deleteriorum.*

N. *Circumfertur & Tinctura Mumiæ ex 4. suis Elementis à se invicem separatis denuo conjunctis, quam qui voluerit videre poterit apud Tenz. in Med. Diastat.*

4. Alia Tinctura seu Arcanum carnis humanæ.

1. Carni humanæ superfunditur ☿ rectif. per ♂ ♀ (4) decantato ☿, irroratur eadem.

2. Spir. ⊖is, per vices ut magnam ejus quantitatem imbiberit, hinc exicca, habes carnem conditam summè proficuam.

3. Ex hac extrahe Tincturam cum Spiritu Vini, vi digestionis in summã fragrantiam redacto. Circulando defeca, ex fecibus calcinatis sal extrahe, idque depuratum Tincturæ admisce; & abstrahe. P.I. Fab. Myroth. c. 11.

5. Ol. Oliv. Mumiat.

℞. Mum. ante paratam, (induratam) scinde per minima, digereque cum Ol. Olivar. vase H. C. per mensem. Hinc transfunde in cucurbitam vitr. atque in ♍. exhalet Mercurius, donec nullus exeat fœtor, & Mumia tota dissoluta sit. Solutionem digere aliquandiu ♂ ♀ 20. cum ☿, postea eundem abstrahe, & remanet ☉☉ rubicundum & odoriferum.

N. *Quercetanus recipit recentem.*

Vires. *Omnes Balsami naturalis habet proprietates, venenatis & pestilentib. affectibus conducit. Querc. Spagir.*

6. Ol. exaltatum.

☉☉ hoc dicto modo paratum exaltari amplius potest, si cum ☿ aliquandiu digeratur, ☿ iterum abstrahatur, idque aliquoties (3.4.) repetatur.

Vires. Tinctura seu oleum hoc Mumiæ exaltatum, tanta dicitur pollere facultate vivifica, ut nulla sit particula, quam ipsa non penetret, nullum ulceus, nuilave corruptio quàm non curet, si ipsius exhibeas bis quotidie per aliquod tempus gr. 4. 5. cum decocto convenienti Querc.

N. *Libavius Carnibus recentibus incisis addit parum ⊖is & sp. Terebinth. macerat vas. claus. colat & fœtorem aperto vase exhalare sinit, post destillat per ♋, vel ☓ rectum, additoq; moscho, & ☿ digerit.*

7. Aqua Divina.

℞. Totum Cadaver cum Ossib. Carnib. Viscerib. (perempti scil. morte vio-

te violenta:) secetur in frustula minutissima, probeq; subigantur omnes corporis partes, ne quid maneat incommixtum. Hinc destillabis vice secunda.

Vires. *Sunt qui Aquam hanc Divinam magnetica sua virtute maximoperè deprædicant.*

Nimirum:

Guttulas aliquot Sanguinis, (sc. 3. vel 9.) ex Ægro aliquo extracti, miscent cum aliquota parte, (℥j.) dictæ ▽æ, △ique apponunt, quod si sanguis & ▽ invicem misceantur, intra breve temporis spatium (hor. 24.) sanitatem promittunt, sin incommixta manserint, *brevi mortem subsequuturam* autumant. In defectu sanguinis similiter procedunt cum excrementis, sc. ⊡, stercore, sudore, sanie, & simil. Quæ tamen majori Dosi adhibent.

II. Cutis commendatur in difficili partu & affectib. hystericis, (*si venter ea ligetur,*) in aridura & contractura articulor. (*si chirothecæ inde factæ induantur.*

III. Pinguedo, roborat, discutit, mulcet dolores, removet contracturas, cicatricum duritiem lenit, foveas post morbillos relictas explet.

PRÆPARAT.

Linimentum, misce axungiam cum spir. ☉i exactione & redactione relinquitur aliquod viscidum.

Vires. *Penetrans est, usumq; habet in ariduris.*

IV. Ossa humana, exiccant, discutiunt, astringunt, fluxus quoscunque sistunt, adeoque utilia sunt in Catarrho, fluxu mensium, Dysenteria, Lienteria: Insuper articulor. dolores compescunt.

N. 1. *Usitatum est recentiorib. purgantibus ea admiscere.*

N. 2. *Adhibentur & dentes è maxilla mortui evulsi, commendanturq; ad morbos maleficio introductos (in suffitu,) & ad corrosos dentes evellendos, (si sæpius illis tangatur,) Hartmann. in practic.*

PRÆPARAT.

1. *Pulvis s. Cinis* fit l. c. calcinando in fornace figulina.

2. *Ossa præparata* fiunt l. c. cum ▽ convenienter lævigando.

3. *Magisterium* fieri item potest l. c.

4. *Oleum* fit destillatione per ♋ v. l. 2.

Vires. *Discutit, anodynum est, ideoq; insigne antipodagricum.*

V. Medulla ossium; commendatur summe ad contracturas membrorum. zur Lähme der Glieder.

VI. Cranium ad capitis morbos conferre compertum est, & nominatim ad Epilepsiam, unde & varias passim compositiones Antepilepticas ingreditur.

Laudatur autem præcipuè Os triquetrum temporum ceu peculiare Epilepsiæ specifium.

PRÆPARAT.

1. *Cranium calcinatum* fit l.c. in fornace figulina.

2. *Cran. præparatum* fit è calcinato cum ▽ antepileptica, v.gr. Flor. Tiliæ lævigato.

3. *Magisterium Cranij* fit l. c. solvendo in ſpirit. aliquo acido, v.gr. ſp. ⊖ & præcipitando.

Doſis ad ℈j. vel ʒß.

4. *Magisterium compoſitum ſeu ſpiritus Cranij Eſſentificatus* fit, ſi liquori acido, oleo ac ſali volatili, Sal quoque fixum ex ☉o extractum conjungatur, & poſtea ſimul per menſem philoſoph. in cinere illa digerantur ac uniantur.

Vires. *Antepilepticum eſt, cujus vires vulgarium antepilepticorum facultates longè ſuperant, Brendel.*

5. *Oleum* fit deſtillando crania cõtuſa per Retortam. Exit Liquor ☌ & ⊖ volatile.

N. *Officinis hoc vulgare eſt incorrectum, præſtaret tamen cum ▽ rectificaſſe.*

Doſis gr. iv. ad vi.

6. ⊖ *volatile* una opera cum oleo acquiritur.

7. *Extractum ſ. Tinctura Cranij.*

℞. Crania 2. vel 3. groſsè contuſa, digere ☌ ♀ aliquot (14) & cohoba cum ſpr. Juniper. vel Salviæ ad eminent. digit. 4. & 5. affuſo, macera in phiola longi colli optimè clauſa ♍ ☌ ♀ (12. 13. 14.) Hinc exprime per torculare perquàm fortiſſimè, & exibit liquor rubicundus oleoſus. Cola & abſtrahe in ♍, ad conſiſtentiam ſapæ.

Vires. *Extractum hoc digeſtum & perfectè depuratum, tãquam theſaurum precioſiſſimum adverſus Epilepſiam diligenter aſſervare fas eſt.*

Doſis ℈ß. ad ℈j. cum ſua ▽ propria ☿at. *Quercetan. Pharmac. reſtit. cap. 26.*

8. *Extractum ſeu Galreda Theophrãſto*

℞. Limatur. Cranii, digere cum ♈ (ſalviato ☌ ♀ 15.) dein deſtilla per ☽m (præmiſſaque maceratione ☌ 15.) cohoba vice tertia: tandem deſtillatum circula, (☌ 5. 6.) & ♈ MB ſeparato, Eſſentiam inſtar coaguli ſerva.

Doſis g. 5. 6. quotidiè. *Quercet. de Med. Spag yr. præp.*

VII. Uſnea Cranij (i.e. Muſcus naſcens in cranio interempti, aëri expoſito,) aſtringit validè.

Uſusque magni eſt in Hæmorrhagia quacunque, v. gr. narium (inditus.

N. 1. *Sunt qui Uſneam in manibus retentam Hæmorrhagiam quamcunq; incantamenti inſtar, ſupprimere tradunt.*

N. 2. *Adnaſcitur & aliis Oſſibus aëri expoſitis Uſnea quædam, quam vilorem quidem reputant, verum & huic magnam vim adſtringendi ineſſe, experientia docuit.*

Ingreditur Uſnea Cranii compoſitio-

fitionem Unguenti Sympathetici ſ. Magnetici v. l. 2. c. 87.

VIII. Ex Cerebro fiunt.

1. Spiritus Cerebri humani. Aqua aurea dicta.

℞. Cerebrum hominis juvenis (infra an. 24.) ſani, violenta morte peremti, cum omnib. membranis, arteriis, venulis & nervis, cum medulla ſpinali tota, conquaſſa & affunde aquarum Cephalicarũ, (*fl. Tiliæ, Pœon. Beton. Ceraſ. nigr. Lavendul. Lil. Conval. inprimis Diaphoretici in acutis*) q. ſ. ad eminent. dig. 4. vel 5. relinquatur aliquandiu, poſtea per cohobia ℨentur. Ex fecib. calcinatis elice Sal, quem deinceps cum ♏u facto conjunge & totum curioſè ſerva.

Vires. *Antepilepticum inſigne reputatur.*

Doſis à ℈j. ad ℈ij. Hartm. in pract.

N. *Ex Cerebro Alcis inſigne itidẽ Antepilepticum ſimili ratione parari poterit.*

2. Oleum Cerebri.

Subſtantiæ Cerebri admiſce nonnihil ſalis commun. ac deſtilla per ♋m vitream ex ⁘.

Vires. *Inſigne quoq; Antepilepticum eſt, caputq; ſumme confortat.*

N. *Tota ferè Cerebri ſubſtantia in ♌ redigi poterit, hinc parum Salis expectandum.*

3. Aqua Antepileptica.

℞. Cerebri humani ℔ ij. Aqu. Lil. Conval. Lavendul. primul. Ver. Vin. Malvat. an. ℔ iij. ſtent infuſa ♂ 5. dein ℨentur per ℳ.

IX. Ex felle humano fit Extractum cum ♀, quod auri inſtillatum mirè ſurditati ſubvenit.

X. Cor, Epilepſiæ medetur, (*ſiccatum & exhibitum.*

Et hæc ſunt quæ de Medicamentis ex Homine depromptis compendii ratio ſcribere permiſit, ulteriorem farraginem qui cupit, paſſim apud Authores inveniet. Peculiarem quoque inde conſcripſit Tractatum Clariſſimus Dn. D. Daniel Becker, Profeſſor & Phyſicus Regiomontanus, qui primum in 12. poſtmodum ſuperiorib. annis in 4. ſufficienter augmentatus prodiit.

Lacertus.

Vid. Inſectorum Claſſem.

XXIV. Lepus.

Λαγὼς, Haſe.

Animalculum eſt timidiſſimum ac fœcundiſſimum, quoquo tempore coiens.

OFFICIN.

1. Cinis Leporinus. 2. Caput. 3. Oculus. 4. Sanguis. 5. Pulmo. 6. Cerebrum. 7. Cor. 8. Iecur. 9. Fel. 10. Renes. 11. Teſticuli. 12. Uterus. 13. Coagulum. 14. Talus. 15. Axungia. 16. Stercus. 17. Pili.

1. *Cinis* fit ex Lepore integro combuſto (præſtat qui Verno tempore captus,) vel expelle tota, ad nigredinẽ cinereumve colorem incinerata. Præſtantiſſimum Medicamentum eſt in calculo.

Doſis ad ℈j. & ʒß. vel ʒj.

Alopeciis item & Pernionib. extrinsecus medetur.

N. *Laurenberg. leporem non calcinat, sed animal decollat, ollaq; inditum exiccat in clibano, pulv. exhibet.*

2. *Caput* Alopeciæ subvenit, (*cinis cum melle inunctus,*) dentes dealbat, (*cinis in dentifricijs.*

3. *Oculi Leporini* Martio capti, valent ad partum difficilem, secundinas & molam propellendam, (*siccati scilicet cum pipere sine ulla compressione, impositiq; vertici ut pupilla verticem tangat.*

4. *Sanguis illitus* cutis vitia in facie, uti lentigines vitiliginemque sanat; *assatus*, Dysenterias & Cæliacorum profluvia sistit, calculum comminuit.

5. *Pulmo* suspirioso juvat, Epilepsiam curare dicitur, (*muria conditus & quotidie cum Myrrha comestus per mensem,*) perniones sanat (*impositus.*

6. *Cerebrum* gingivis infantum affrictum dentitionem facilitat, tremores artuum emendat (*inassatum & mansum.*

7. *Cor* dicitur itidem Epilepsiam curare (*simili modo quo pulmo adhibitus,*) dolores uterinos arcere, (*pulvis assumptus.*) Quartanæ peculiariter mederi, (*in partes tres dissectum & pramissis universalibus initio 3. Paroxysmorum, tertia parte singulis vicib. propinatum.*

8. *Iecur* fluxum sedat alvi, Jecinerosisque opem fert.

9. *Fel* Ophthalmicum & Otalgicum insigne exhibet.

10. *Renes & Testiculi* calculosis propinantur, (*siccati:*) conceptum juvant (*à mensib. assumpti:*) mictionē involuntariam corrigunt.

11. *Testiculi* Urinæ incontinentiam tollunt, Vesicæ morbis subveniunt, ad conceptionem faciunt, (*pulverisati & assumpti.*

12. *Uterus* itidem conceptionem promovet (*siccatus & a mensibus propinatus.*

13. *Coagulum* sanguinem concretum discutit, conceptionem promovet (*post menstruas purgationes vulvæ cum butyro impositum,*) potum v. partum enecat. Epilepsiam arcet &c.

N. *Præstantissimum est quod eximitur antequā aliud quid, præter Lac maternum degustaverint.*

14. *Ossiculum Tali* (der Hasenspring) commendatur ad arenulas, Colicam, Epilepsiam, partusque enixionem (*pulverisatum & exhibitum.*

N. *Idem de Vertebris caudæ affirmant.*

15. *Axungia* extrinsecus applicata, maximè si vetusta sit, tanta pollet attrahendi vi, ut vel spicula cuti infixa eliciat; insuper abscessus rumpit, dolori dentium medetur, (*pone aures posita.*

16. *Stercus* calculosis prodesse dicitur,

citur, (*cinis exhibitus*,) Dysenteriæ convenit, (*potum*) ambustis medetur (*impositum*.

17. *Pili* Linimentis sanguinem sistentib. miscentur.

XXV. Lupus.

Λύκος, Lupus, Wolff.

Animal est audax, rapax, vorax, cani non absimile, unde & Canis sylvestris nonnullis Venatorib. audit.

OFFICIN. NAT.

1. *Dentes*. 2. *Cor*. 3. *Hepar*. 4. *Intestina*. 5. *Axungia*. 6. *Ossa*. 7. *Stercus*. 8. *Pellis*.

Vires.

1. *Dentes* argento inclusi infantulis familiares sunt, quib. gingivas scfricant, dentibusque erupturis patescere faciunt: alligati pavores eorum prohibent.

2. *Cor* comitialib. prodesse fertur (*tostum & tritum*.

3. *Epar* Epatis vitiis confert, ideoque & Hydropicis ac Emaciatis, nec non & tussientib. (*siccatum & exhibitum*.

4. *Intestina*, inprimis ad colicos dantur dolores, quos itidem arcere dicunt circumligata: hoc item fertur de corio.

Dosis Intestin. arefactor. & pulverisator. ʒj.

5. *Axungia* non vilioris virtutis est, quam canina: calf. digerit, articularib. morbis medetur, oculorum lippitudini confert, (*si ea fricentur*.

6. *Ossa* ad morbum intercostalem, ut & ad ictus punctur asque valent.

7. *Stercus* Colicis confert (*exhibitum*. (ʒ.i.) *vel brachys, cruribusve alligatum vinculo, ut nonnullis volunt, confecto ex lana ovis à lupo lamatæ, vel ex corio cervi. Vid. Forest*.

8. *Pellis* lupi commendatur itidem ad dolores colicos mitigandos (*facta inde stragula, vel cingulum cujus pili ventrem tangant*.

PRÆPARAT.

1. *Oleum* fit si Lupus in Oleo decoquatur.

Vires. *Podagricos dolores mitigat*.

2. *Essentia Sanguinis Lupi*, efficax ad dissolvendum sanguinem coagulatum. *Hartm. in pract*.

XXVI. Lynx.

Λύγξ, Lupus cervarius, Lux/Thier Wolff.

OFFICIN.

1. *Axungia* 2. *Unguis*.

Vires.

1. *Axungia* convenit articulis resolutis, convulsis, luxatis.

2. *Unguis* argento & auro includitur, gestaturque adversus morbum Comitialem & Spasmum, (*loco amuleti*.

N. *Præfertur qui in dextro pede pollice est*.

XXVII. Moschus s. Moschi Capreolus.

Dorcas Moschi, Gazella Indica, Bisam Thier.

Est Animal exoticum Capreæ non multum absimile, vulgare in Regno Cathai, Pegu, (Ditionis magno Cham subjectæ) & ut alii volunt in Ægypto aliisque locis: colit alpes, nardis victitat, aliisque herbis odoriferis.

N. *Transvehi quidem cepit in Italiam, verum citra emolumentum, nec enim Moschum exhibet, nec vitale diu superstes est.*

Moschus Bisam.

Est excrementum seu sanies inclusa Vomicæ circa umbilicum, dum ♀ is æstro animal id percellitur, enatæ: videlicet Vomicam hanc dum dolet, ad lapides vel arborum truncos fricat, adeoque disrumpit, saniem inibi contentam effluere facit, lapidibusq; adhæresce re, hinc calore Solis ulterius dlaborata in moschum odoris suavissimi facesit.

N. *Sunt qui ex Vomica abscissa, solidq; aliquantulum exposita Moschum colligunt, sed hic ut priore immaturior est, ita & bonitate vilior. Adulteratur variis modis, verum cui syncerus & verus non incognitus est, eidem ex odore & sapore, quin & ex pondere fraudem deprehendere non erit difficile. Nonnulli probant, an Moschus legitimus sit, hoc modo: Pondus libra examinatum in labellum humore perfusum immittunt, tum paulo post iterum aqua lance ponderant, quod si superferatur, syncerum & legitimum existimāt: sin cedat, spurium & adulteratum.*

Vires. *Calfac. 2. sic. 3. attenuat, discutit, cordialis est, & alexipharmacus, hinc & cephalicus.*

Usus præcipui in omnib. affectionib. cordis, palpitatione (potus ac illitus) Spiritus nimir. vitales fovet, suscitat, recreat: Hinc in affectionib. capitis & nervor. à frigore & crasis humorib. oriundis, tùm & in dolore colico, &c.

Externè detergit tenues oculorum albugines, & humidas defluxiones exiccat, ad Venerem concitat, auditum imminutum restituit, (aurib. inditus cum cottone.)

Dosis gr. IV. V.

N. *Uterum quia suavi suo odore allicit, mulieribus uteri ascensus obnoxiis minus commodè exhibetur, è contra v. major cum utilitate pudendis ad retrahendum uterum illinitur.*

PRÆPARAT.

1. *Spec. Diamosch. dulc.* } *Vide*
2. *amar.* } *Dispens.*
3. *Confectio Moschardina, s. Trochisci Moschardini. v. l 2.*
4. *Oleum Moschellinum,* Μοσχιλλεον (*compositum*) *v. D.*

XXVIII. Mulus, Mula.

Ημιονος. Maulesell.

Animal est vivacissimum, genitum ex Equa & Asino, ideoque sterile.

OFFICIN.

1. Ungula. 2. Vrina. 3. Stercus, 4. Cor, 5. Epar, &c.

Vires.

1. *Ungula* suffitu menses nimium fluen-

fluentes sistit. *Cinis potus* steriles reddit; *illitus* alopeciæ subvenit.

2. *Urina* cum luto suo pedum clavos curat.

3. *Stercus* Mensium fluorem sistit & Dysenteriæ opitulatur (*combustum rusum, cribratum & potum,*) dolori Lienis subvenit.

4. *Cor, Epar, Renes, Uterus, Testes Spuma oris:* singula hæc sterilitatem inferre dicuntur.

XXIX. *Mus.*

Mūs
- Domesticus μῦς Maus.
- Araneus.
- Alpinus.
- Major, s. Glis.

Mus domesticus est animalculum notissimum, vitæ brevissimæ, salacitatis maximæ.

OFFICIN.

1. *Mus ipse* 2. *Stercus.*

Vires.

1. Mus vivus dissectus & impositus extrahit aculeos, spicula, sagittas, &c. curat ictus scorpionum, extrahit venenum. Cinis mictioni involuntariæ s. nocturnæ medetur, (*potus*) alopeciæ succurrit (*illitus,*) tussi refractariæ medetur, (*cinis, vide Forest.*

2. *Stercus* movet alvum infantum (*exhibitum gr. 3. 4. 5. 6. vel subditum*) inservit clysterib. & glandib. alopeciæ succurrit, furfuresque capitis abstergit (*illitum.*) Calculos renum & vesicæ atterit: Condylomata, omnisque generis verrucas, ficus, mariscas & mora ani tollit. (*cinis cum Vino coctus & applicatus.*

Mus araneus, μυγάλη, Sorex nonnullis, Spitzmauß.

Vires. *Affectibus sedis, peculiari Experimento est,* (*ustus & illitus cum axungia anserina.*

Mus alpinus, Murmelthier/Murmentle.

Est animal alpium altissimarum incola, magnitudine cuniculos ferè superans, Hyeme integra dormitans.

OFFICIN.

Solus Adeps commendatur ad genus nervosum & articulos contractos, rigidos, &c.

Mus major ἄρσην, θῆλυς, Rattus, Ratte/Ratze.

N. *Venenum in cauda gestare dicitur.*

Vires. *Stercora murium majorum novem numero deglutita, mulierculis nōnullis singulare habentur experimentum quo mensib. obstructis succurrere moliuntur. Plater.*

XXX. *Ovis.*

Ὄις, πρόβατον, Ovis, Schaaf/
- Mas, Aries Hammel
- Vervex, i. e. Ar. castratus
- Fœmina, Ovis
- Agnus, vide supra.

Ovis animal est mansuetum, timidum, lupo inimicum.

N. *Coitus tempus est à Majo ad Augustum.*

OFFICIN. NAT.

1. *Cerebrum.* 2. *Fel.* 3. *Oesypus.* 4. *La-*

4. Lana succida. 5. Sevum. 6. Pulmones. 7. Omentum. 8. Stercus. 9. Urina. 10. Vesica. 11. Caput, & Pedes. 12. Pediculi.

Vires.

1. *Cerebrum* arietis prodesse ajunt in somno immoderato arcendo in morbis Epidemiis, (*frixant cerebrum cumq; pinguedine in placentam redigunt, addendo Cinam. Nucist. & hinc exhibent.*) *Conradin. de Morb. Vngar.* Facilitat dentitionem, (*illitum cum melle.*

2. *Fel* (*lana susceptum, infantumq; umbilico appositum*) solvit alvum, carcinoma exterius sanat (*illitum*) aurib. purulentis auxilio est, (*instillatum cum lacte muliebri.*

3. *Oesypus* (succidarum lanarum pinguedo, vulgo *Isopus humida* dicta) conficitur hac ratione.

Lanæ succidæ è collo feminibus ac femorib. ovium, macerantur aliquot horas (6.7.8.) in aqua ferventi, hinc fervefiunt iterum, agitanturq; bacillo, donec totam pinguedinem in aquam deposuerint. Aqua hæc semotis lanis, magno impetu lignea rude agitatur, aut ex alto in aliud vas effunditur, ut spumescat, sic sordes spumæ inhæresentes separari poterunt. Reiteretur hæc depuratio, donec nihil spumæ amplius extet, collecta pinguetudo lavetur aqua pura, (*alij malunt marinam,*) manibusque agitetur, donec candida evadat, nec aquam amplius inficiat, admotaque linguæ leviter tantum astringat. Et hæc omnia sub fervido Sole fieri convenit. *Matth. & Dioscor.*

Vires. *Emollit, resolvit, calefacit, dolores sedat, luxatis, contusis, & simil. convenit.*

Lana succida, ἔριον, ὄϊερον, schmutzige Schaafswolle / colligitur Æstate è collo feminibusque, eaque mollis & sudore referta.

Vires. *Calfacit, emollit, lenit, convenit optimè contusis, luxatis, cæsis, & sim.* (*cum aceto, oleo, vino impositæ.*) *Cremata vim habet calfac. siccãtem, acrem, mordacem, discutientem: Eapropter confert humidis mollib. tumorib. ulcerib. inveteratis, excrescentias cohibet, ulcera ad cicatrices perducit, fistulas aures q; suppuratas sanat (indita.*

5. *Sevum* datum ex vino rubro, sanguinem sistit, diarrhæam, dysenteriam, & tormina ventris curat (*in clysmate.*

6 *Pulmones*, (ut & aliorum animalium carnosa viscera) capiti impositi dolores & æstum mitigant, ferocesq; spiritus sopiunt.

Hinc Usus præcipui in phrenitide, vigiliis, &c.

7. *Omentum* calidum colico medetur dolori (*impositum.*

8. *Stercus* vim habet refrigerandi, exiccandi, aperiendi, discutiendi.

Hinc maximi Usus in aurigine, (*sumptum cum petroselino, &c.*

Extrinsecus convenit in tumore splenis, in thymis, clavis, verruca, tumorib.

morib. cutaneis, &c. Maximi itidem solaminis est in ambustis, (*pulverisatum & insparsum.*

9. *Urina* (nigræ vel rubræ ovis) sumpta, aquam intercutem abigit; (idem facit & destillata.

Dosis ʒv. vi.

10. *Vesica*, (ut & capræ vesica, (cremata & exhibita, iis qui urinam in viti reddunt, succurrit.

11. *Caput & pedes* vervecis in ▽ fluente optimè decocta, atrophiæ & contracturæ subveniunt, (*in balneo.*

12. *Pediculi*, mira præstare dicuntur in arthritide vaga curanda. Exhibiti N. 9.

XXXI. Ranunculus viridis.

Ranunculus calamites (à calamis in quib. degit,) Dryopetis Laub-Frosch.

Est genus Ranarum terrestrium, reliquis minus, colore viridissimum, amans dumeta & loca aspera.

OFFICIN.

1. Ipse Ranunculus. 2. Sanguis.

Vires.

1. *Ranunculus sylvestris* convenit virib. cum rana aquatica, ejusque cinis vulnerib. insparsus mirificè sanguinem cohibere dicitur, *Clariss. Dn. D. Arn. V Veickhard. in Thesauro.*

2. *Sanguis* peculiariter pro Philtro commendatur.

XXXII. Rhinoceros.

Ῥινόκερως, Rhinocer.

Animal est magnitudine Taurum, forma aprum æmulans, cornu unicum in proboscide gerens, idque nigrum, fissile, cubitum longum, pyramidale, bubali cornu forma sua repræsentans, solidum sine cavitate.

N. 1. *Tale nimir, videre licet apud viros rerum rariorum curiosos, Cornelium ac Ioannem Petræos, Materialistas hujus loci celeberrimos.*

N. 2. *Et cornu alterum pusillum in dorso gerere dicitur, quod ejusdem cum priore coloris, itidem apud Petræos prostat.*

Vires. *Commendatur ad venena, contagia, aliosq; affectus sudore opus habentib. ideoq; loco unicornu in hujus defectu esse poterit.*

Datur in scobe pulverisata ad ʒß. vel ʒj.

XXXIII. Serpens.

ὄφις, Schlang.

Animal est astutissimum, exuvias suas singulis annis bis exuens, Vere sc. & Autumno, Hyeme sub terra & præcipuè sub radicib. arborum, (Betulæ, Coryli,) sopitum quiescens, homini infensissimum.

N. 1. *Serpentis nomen generale est multas serpentum species sub se comprehendens. Hujus a loci vulgare serpentis genus intelligimus à Caciliis, Viperis, &c. distinctum, quas damus infra.*

N. 2. *Præstant collecti initio Veris cum senectam deponunt, attamen non statim ab egressu è latebris hybernis.*

OFFICIN.

1. Integri combusti, Caro, Cor, Ossa, 2. Pinguedo. 3. Exuviæ. 4. Fel.

VIRES.

1. Integri combusti, (*pulvis serpentum,*) *scil. caro, cor, ossa ac epar*, vim habent alexiteriam, sudoriferam, (non venenatam.

Usúsque præcipui sunt intrinsecus in omnib. morbis venenatis ac malignis, quales sunt pestis, febris petechialis, lepra & similes: Quinimo & phthisicos Gallicove morbo laborantes, viperarum præcipuè usu juvari, ceu secretum venditat Cardanus. Si scil. caro cocta comedatur, jus bibatur, pinguedoque spinæ & junctúris illinatur. Nec est, quod usum serpentum internum adeo formides, exinteratam c. ac decoriatam carnem, abjectis tamen felle, cauda & interaneis, loco cibi assúmere licet.

N. *Caput abjicitur, quia maximè venenosum est, adeo ut dentibus solis vim suam malignam exerant. Cauda negligitur non quod venenata sit, sed quia ex ossibus tantum modo constet. Vesica fellea rejicitur, quia proxima est lacunæ materiæ venenatæ, quæ inde duobus meatibus ad dentium vesicas seu gingivas defertur, in quibus scil. spirituosior ac efficacior illa sit, adeo ut si quis dentibus vipere etiam jam dudum interemptæ pungatur, veneno inficiatur, secus ac de felle constat, quo recenti canes moriuntur, siccato sine noxa vescuntur. Interanea nec adhibemus ob stercora vel ova adhærentia, alias tamen his rejectis, sine noxa usui esse possunt.*

N. 2. *Si placuerit Corda ac Epata seorsim servare, secundum nonnullos, Thesaurum Medicum obtines pretiosissimum. Verum me hercle, si quicquam peculiare à carne & ossibus, quantum vires attinet, tibi inde persuasum habeas, falleris. Falleris itidem, si (quod communis fert opinio,) deglutitione pulveris serpentini (vel & cordium recenter extractorum, atq; adhuc sese moventium) ab ictibus serpentum tutum te imagineris. Experto crede.*

2. *Pinguedo* emollit strumas, oculorum rubedini & maculis medetur, visum acuit, podagricos dolores mitigat.

3. *Exuviæ* partum facilitare creduntur, (*ventri vel lumbis alligatæ,*) odontalgiamque (in gargarismis) mitigare; impetigines curant, (*pulveri-satæ vel incineratæ & impositæ;*) alopeciis medentur, ac pilos nasci faciũt (*illitæ.*

4. *Fel.* Ictib. serpentum impositum, venenositatem in se allicit, Idẽ & de capite impósito affirmant.

PRÆPARAT.

1. Pulves.

Pulveres serpentum tot compositionũ circumferuntur, ut Agyrta ferè quisque peculiare sibi quippiam imaginetur. At quid opus est compositione, nec e corrigi serpentes exenterati opus habent, nec stimulari, sat e. fortis eorum vis, sat tuta carno-

carnosa ac ossea substantia, (Cor, Epar, Lingua, Caro, Ossa, utpote quæ minime venenata,) integer itidem si cõburatur, venenatam exhalat naturam, (mallem tamen caput rejecisse,) nihilominus tamen adscribam unum atq; alterum.

Bezoarticum Animale simplex.

1. ℞. Serpentem excoriatum, (rejectis interaneis cauda ac capite) lava & exicca, hinc pulverisa, una cum spinæ vertebris, pulverem serva pro usu.

Dosis à ʒß. ad ʒj.

N. *Exiccatio vel per se in aëre peragi potest, vel in* MB.

2. ℞. Serpentes vivos, (non exenteratos aut excoriatos,) conjice in ollam ac tege operculo, torreque ad ignem lentum, ut omnis pinguedo & humiditas consumatur, (*absq; combustione tamen*) postea redigantur in pulverem.

N. *Præfero priorem, quippe metus ne venenosæ partes sufficienter exhalarint.*

Ex hoc fit.

Bezoarticum Animale compositum.

℞. Pulv. serpentum, ʒij. Rad. Valerian. Angel. pimpin. Herb. Rutæ ana ʒj. M. F. pulvis.

Dosis à ℈j. ad ℈ij. vel ultra.

N. 1. *Solus pulvis colubrinus valet adversus araneas vivas & ☋ non vero ad pestem curandam experimento Wutzeri lib. de peste p. 195.*

N. 2. *Ex carne siccata extrahitur Tinctura ad ☿ aut quidem melius cum ☽ Iuniperi, vide Quercet. & Fab. Myrothic.*

XXXIV. Sus.

Vis { Mas, Verres, Porc9, Eber/Borch Barch)/ (majalis, i. e. porcus castratus
Fœmina, Porca, Scrofa, Saw.
Porcellus, Ferckel.

Animal est maximè pituitosum & humidum, multis morbis obnoxium, quales sunt, raucedo, angina, struma, febris, grando.

N. *Non datur animal, quod homini quantum interiora attinet, similius sit ipsa sue.*

OFFICIN. NAT.

1. Fel. 2. Pulmo. 3. Pinguedo. 4. Ossa. 5. Talus. 6. Stercus. 7. Vesica.

Vires.

1. *Fel suillum* contra aurium ulcera, reliquaque omnia magno successu adhiberi scribit Dioscor. pilor. proventum impedit, (*cum lardo suillo ana ac ⅓. parte ☩. acerrimi & Ol. Amygd. ana digestum, & illitum.*

2. *Pulmo* mirificè prodest impositus attritui à calceamentis contracto.

3. *Pinguedo (Adeps absolutè dictus)* calfacit minus, ideoque in unguenta refrigerantia infertur, inveteratos dolores lumborum & articulorum sedat, (*munita cum cinere straminis fabacei aut calce.*

Lardum coctum & circumliga-

tum ossium fracturas feliciter conglutinat.

N.1. *Pinguedo quæ è sue veteri fuerit, vel quæ sale condita, calidior ac efficacior est illâ, quæ tum è porcellis desumpta, tum insulsa fuerit. Sic & vetus axũgia acrior est recenti.*

N.2. *Sunt qui sola axungia verris, vice Sympatheticiunguenti utuntur.*

4. *Ossa*; ajunt ossa de collo suspensa quartana laborantib. esse auxilio, fides sit, penes expertum.

5. *Tali os* (*Astragalus*) commendatur ad fracturas ossium, ut & ad coli capitisque dolores (*ustum & exhibitum.*

6. *Stercus* (*succerda*) emollit, discutit, hinc prodest in prurigine, exanthematib. clavis pedum, aliisque tuberculis duris, (*calide impositum,*) lctib. medetur animalium venenator. (*cum ✠. coctum*) Hæmorrhagiam narium sistit, (*in ▽ tritum & illitum.*

7. *Vesica* juvat eos qui inviti lotium reddunt,) *cocta vel usta & exhibita.*) Eadem præstat pubi imposita. Urinam ciere fertur. Plin.

PRÆPARAT.

1. *Unguenta ex pinguedine fiunt varia.*

E.gr.

Rosatum, Pomatum, *quæ suis locis attigimus.*

2. ▽ *ad Atrophiam.*

Fit è sanguine è fibris repurgato atque cum herbis bechicis refrigerantib. & humectantib. in MB destillato.

XXXV. Talpa.

Ἀ'πάλαξ, Σπάλαξ, Mus terrenus, Maulwurff / Schärmauß / Moltwurff.

Animal est acutissimi auditus, hoc peculiare præ cæteris animalibus habens, quod non nisi sub terra vivere ac superstes esse possit.

OFFICIN.

1. *Talpa ipsa. 2. Cor 3. Sanguis.*

Vires.

1. Cinis cõfert lepris, strumis ac fistulis, (*illitus cum albumine ovi aut melle.*

Intrinsecus cum Cerevisia aut Vino potus curat *Arthritidem* vagam dictam, (die lauffendt Bahren / die lauffende Gicht.) & Scrophulas.

Dosis ℈ß. quotidie assumenda.

2. Cor, Herniam sanat, (*siccatum pulverisatum & exhibitum, per dies 3. aut 4. scil. quotidie unum.*

N. *Præstat mense Majo collectum.*

3. *Sanguis* recens illitus, capillis calvitiem decorat.

N. *Vulgi opinio est, si quis talpam manu compresserit, ut moriatur, eum à febri eo ipso anno fore securum, quin & in Paroxysmo febrili manu retenta, insultus reprimere censetur.*

XXXVI. Taxus.

Μήλις, Meles, Taxus, & Taxo Dachs.

Duo.

Duorum est generum: Caninum quod pedes habet caninis similes, & porcinum, quod pedib. sues imitatur.

OFFICIN.

1. Integer incineratus. 2. Sanguis. 3. Adeps.

Vires.

1. *Taxus integer* incineratus cum successu exhibetur pulmoniacis, sanguinem exscreantib.

2. *Sanguis* pulverisatus lepræ convenire dicitur, destillatusque pesti subvenire.

3. *Adeps* præcipuè Officinalis est, qui uti paulò crassior, ita & paulò calidior ac efficacior est suillo. Renum dolorib. auxiliatur, à calculo subortis, (*unctus vel in Clysmate adhibitus.*) febrilem æstum mitigat, contracturis ac imbecillitatib. artuum succurrit (*cum adipe vulpis cativé sylvestris.*

XXXVII. *Vipera.*

Ἔχις vel ἐχιδνα, (Fœmina) Arabicè Alphe, Thirus, Viper Natter / Nater/Otter/Atter/ Heckenatter/ Brandt-Schlang.

Est species serpentis viviparæ, serpentib. communib. venenosior, Hyeme in scopulis sopita delitescens, vel & terra obtecta.

N. 1. *Viperæ nomen nonnullis generalè audit, omnig; serpentum genera imponitur. In specie tamen hic sumitur pro eo, quod Italis Maraffi nomine venit, licet adhuc controvertatur, utrum Viperæ Italicæ cum Viperis à Majoribus ad Theriacam expetitis eadem sint.*

N. 2. *Viperis solis peculiare esse volunt, vivum fœtum parere, unde & Viperæ, quasi Vivipara dictæ sint, attamen & in serpente sat magno, quem in Finlandia secui, fœtus vivos deprehendi.*

N. 3. *Non tota Vipera venenata ac lethifera est, sed solum caput & fel, reliqua aut caro, epar, ossa veneno carent, vide supra de Serpente.*

Præstant 1. Fœmellæ, collectæ tempore Verno, postquam aliquandiu à cavernis suis hybernis fuerint egressæ, victuque quadantenus refectæ.

2. Juvenculæ, (non effætæ, nec gravidæ,) quæ ablatis partib. auferendis, diu adhuc moventur, quæq; degunt locis aridis & montanis.

Vires. *Vide in Serpentum descriptione.*

Nimirum:

Vires ibidem recensitas præ aliis serpentum generib. Viperæ excellenti gradu obtinent. Præter eas sunt qui Viperæ caput ad anginam notham commendant (*collo appensum.*

PRÆPAR.

1. Oleum ex Viperis.

℞. Viperar. nigrar. ℔. iij. Ol. Sesamin. sextarium. j. ß. in vase vitreato angusti oris probè obturati, (ne vapor inde exhalet,) incoquantur, donec caro ab ossib. decidat, deinde cum refrixerint, reponantur. Andernacus.

N. *Alij per descensum eliciunt ex Viperis sc. capite, cauda, &c. orbatis.*

Vires. *Cutim exterget & impetigines, aliaq; id genus vitia sanat.*

2. Sal Theriacum s. Theriacale, vide Dispens. Aug. & si placet Querc. in Phar. Rest. Aëtium & Galenum.

2 Trochisci de Viperis, v. Dispens.

N. 1. *Sunt qui Theriacam de Caecula, (Caecilia Blindtschleich/) confecerunt, summoq; cum successu tempore pestis ad sudorem eliciendum semel ac iterum propinarunt. Gesn. de Serpent. Schvvenckfeld. ex Platero.*

N. 2. *Fieri potest & Vinum Viperinum (i. e. in quo Viperæ interfectæ sunt,) ad Elephantiasin celebre (bibitū) Galen.*

3. Alcohol Viperarum describit Burggr. in Biolychn.

4. Pulverem alium egregium reperies in Pharmac. Poterij.

5. *Essentiam Viperarum in Myroth. Fabri.*

♁ *Viporarum volatile,* ♒, *Spiritus & ♁ fixum & fixatum.*

Viporæ exiccatæ, concisæ ac leviter contusæ una cum Epate & Corde, indantur in ♌ loricatam usque dum impleatur, ♍la in vas Recip. amplum gradatim. Exhibet, phlegma & Spiritus, hinc ♁ volatile undique laterib. Recipientis, colloque ♌ adhærens, tandem ♒ fœtidum & crassum, quod charta separandum. Exemptum v, ♁ volatile purificetur in phiola satis longa cum amplo, si placet ♐ sublimando per ∴ moderato △, ne aquositas aliqua ♁m sequatur, quod aucto △ contingere solet. Salis hujus partes sublimes reliquis sunt odoris penetrantioris, idcirco in ♐ optime clauso custodiantur.

Medicamentum summè penetrans, putredinem arcens, in toto corpore obstructiones reserat, febres resolvit omnes & quartanas, si hora 1. vel altera ante paroxysmum propinetur in liquore appropriato, qui acrimoniam ejus nonnihil obtundere, non tamen destruere valeat, utpote in Emulsion. sem. melon. vel amygd. d. addita portiuncula ▽æ rosar. vel cinam. & sacch. alb.

Dos. ℊ. 6. ad ℈ß.

Figitur eodem modo, quo ♁ volatile microcosmi, *nisi* quod loco Sp. proprii ex ♁ fixo (qui paucus est in viperis & ex ☉ elicitur) sumitur spir. ♁ com.

Vires. *Sic fixatus medicamentum est immutabile, totum corpus permeans, resolvit enim Excrementa quæcunq;, eaque abstergit instar saponis, ubicunq; locorum haserint non assimilata, ut facile & commodè à materiâ repellantur: vel per sudorem, insensilem transpirationem, aut quod plerunq; fieri solet per* ⊡, *propterea in melancholia quacunq;, podagra, renum calculo & vesicæ, obstructionib. viscerum omnibus ac putredine præsentissimum est remedium. In deperditis virib. pertingit ad loca affecta, naturam confortat, adjuvat purgando se & resolvendo excrementa naturæ contraria.* *Dos.* ℈ß. *ad* ℈j.

Essen-

Essentia Viperarum.

℞. Jecinora & corda Viperum N.100. exiccata & contusa cum ♈ rectif. ☌☿ (3.vel 4.) digere extrahe sa. Jūctis destillationib. adde (ad ℔.j. Essentiæ ☉is volat. ʒj. fixi ʒß. Digere ut optimè uniantur, adhuc ☒ uno atq; altero, & habebis summum quod à Viperis sperari potest medicamentum.

N. *Usitatissima hæc medicamenta sunt in Italia, magnoq; cum successu & ægrorum applausu adhiberi dicuntur.*

XXXVIII. Vitulus.

Μόσχος, ἴταλος, Vaccæ proles Kalb.

OFFICIN. NAT.

1. Medulla. 2. Stercus.

Vires.

1. *Medulla vitulina* post cervinam locum primum bonitatis obtinet, vim habet indurata & scirrhosa corpora emolliendi, sive musculis, sive tendinib. sive ligamentis, sive etiam viscerib. ipsis durities acciderit. Quin pessi quoque inde confiunt, uterum emollientes.

2. *Stercus* Erysipelati convenit, (*recens illitum.*

PRÆPARAT.

▽ destill. pectoralis, v.l.2.

XXXIX. Unicornis.

Μονοκερὼς, Remena, Reem, & Reim. Hebr. Alcherchedom. Arab. Unicornis, Einhorn.

Animal esse dicitur equo quoad corpus non dissimile, ungulis fissis, cornu in fronte gerens procerum.

N. *Cujus regionis incola sit nondum certum constat. Ælianus, montes esse ait in intimis Regionibus Indiæ Or. asperrimos & feris refertos, ubi quæ apud nos bestiæ domesticæ sunt, feras ajunt esse, ut oves, canes, capras, &c. In ijs Monocerotem, quem vocant Cartazenon, numerant, eamq; magnitudine ad confirmatæ ætatis equum accedere, jubaq; præditum, & pilis fulvis esse, &c. Nicolaus Venetus referente Andrea Baccio, invenisse eum scribit, in extremis Asiæ partibus, in Provincia, appellata Macina. Narrat Marcus Paulus Venetus, in quadam Provincia Indiæ occid. ea reperiri, Regnumq; Basma Provinciam eam appellat. Verum Andreas Baccius illorum Monocerotem nihil aliud esse autumat, quam Rhinocerotem. Ludovicus Vartomannus in Itinere suo Æthiopico veram Monocerotis speciem descripsisse videtur. Cujus duo individua in Civitate Arabiæ Mecha sibi visa asserit, cratibus inclusa, quorum unum fuerit magnitudine equi 30. mensium: alterum magnitudine pulli equini unius anni, unum cornu media fronte gestantia, primum longitudine 3. cubitorum, alterum v. duorum: colore præditum balio, capite cervino, cervice non admodum procera, nec valde crinita, cruribus macilentis, & tenuibus unguibus, caprinorum in modum fissis, &c. Et hæc animalia ab Æthiopiæ Rege ad Sultanum Mechæ Regem missa fuisse subjungit,*

OFFI-

OFFICIN. NAT.

Cornu,(Unicornu,)quod ab Ebore distingui potest, fibris quas subtiliores exhibet,simul & solidius ac gravius ferè est, in cæteris ebur æmulatur.

Vires. *Sudoriferum est, Alexipharmacum ac cordiale. Hinc laudatur adversus venena,morbos contagiosos, &c. Proficuum quoq; censetur in Epilepsia infantum.*

Dosis à gr. IV. ad ℈ß. etiam integrum & ultra.

N. *Andreas Baccius qui integrum de Unicornu Tractatum conscripsit,ejus fragmenta annulis includere jubet,digitisq; circumferre,vel de collo, loco amuleti,suspendere ut cutim tangat.*

XL. Ursus.

Ἄρκτος, Bär.

Animal est crudele, catarrhosum, phlegmaticum,capite imbecillo,lumbis robustissimis, lascivum. Inimicatur equis,asinis, leonib. dormit septimanas aliquot continuas.

OFFICIN.

1, Pinguedo. 2. Fel. 3. Oculus.

Vires.

1. Pinguedo calfacit, resolvit, emollit,discutit &c.

Usus præcipui in alopecia (*illita eum mure combusto*:) medetur dolorib.arthriticis,parotidib. (Ohrnckele) tumoribusque aliis (*cum sevo taurino & cera ana in Empl. redacta,*) ulcera cruru tibiarumque sanat.

N.1. *In Hernia s. Enterocele uteriq; prolapsu,mulierc ularum vulgare remedium* (*dorso s. ossi sacro illita.*

N. 2. *In usu externo pinguedinis hujus observare expedit,quod pilis albedinem conciliat.*

2. *Fel* commendatur intrinsecus ad morbum comitialem, ad asthma, & icterum.

Extrinsecus ad ulcera cancrosa ac serpentia (*illitum*)ad odontalgiam,oculorum hebetudinem,&c.

N. *In Finlandia ubi Ursorum datur copia,vulgatum rusticis est,fel exiccatum instar Panaceæ exhibere, sudoreque superveniente morbos quam plurimos fuisse solutos audivi.*

3. *Oculus* dexter effossus exiccatus & infantib. appensus, terrorem quib. in somnis vexantur arcere dicitur.

Sunt & qui ajunt, Oculum Ursi sinistro brachio alligatum, quartanam fugare.

XLI. Vulpes.

Ἀλώπηξ, Fuchs.

Est animal astutissimum, naturæ caninæ quodammodo particeps.

N. *Vulpium genera tria in Suecia ac Finlandia vulgaria comperi, nimirum præter vulgares dantur ibidem nigræ & crucigeræ, linea scil. nigra, secundum longitudinem à capite ad caudam per dorsum decurrente.*

OFFICIN.

1, Pinguedo, 2. Pulmo, 3. Iecur, 4. Fel.

Fel.5.Lien.6.Pellis.7.Sanguis.8.Integra Vulpes.9.Stercus.

Vires.

1. *Pinguedo* auxilio est convulsionibus contracturis, tremorib. &c. (*illita*;) aurium dolorib. vulnerib. capitis & alopeciis.

2. *Pulmo* consolidat, abstergit, hinc valet ad vitia pulmonum & anguſtiam pectoris, (*exiccatus saltem & combustus.*

3. *Iecur*, Epaticis & Spleneticis confert, (*simili modo ut pulmo adhibitum.*

4. *Fel*, Oculorum Pterygio succurrit (*illitum.*

5. *Lien*, Lienis duritiei ac tumori medetur, (*impositus.*

6. *Pellis pilosa* membris refrigeratis ac articulari morbo infestatis feliciter imponitur.

7. *Sanguis* arefactus & tritus calculo Renum & Vesicæ medetur: Idem felicius præstare perhibetur sanguis recens, *potus ad cyath. scil. vel & abdomini, pubi, inguinibus ac renibus illitus.*

8. *Vulpes integra, vel Caro ejus combusta*, ad vitia pectoris commendatur.

Vulpes in aqua vel oleo optimè cocta, nervinis affectibus, ideoque cõtracturis ac dolorib. articulor. medetur (*si locus affectus eo lavetur.*

9. *Stercus* Scabritiem cutis sanat (*cum ✠ illitum.*

PRÆPARATA.

Ol. Vulpinum, v. Dispens.
Loch. de pulmone Vulpis, v. Disp.
Pulmo præparatus s. lotus & exiccatus.

CLASSIS II.

DE AVIBUS.

XLII. Accipiter.

Ἱέραξ, Habich.

Volucris est rapax, vorax & audax, visu forti prædita.

OFFICIN.

1. *Accipiter integer.* 2. *Adeps & 3. Excrementa.*

Vires.

1. Integer oculorum vitiis succurrit, (*in oleo coctus, oculog, inunctus.*

Idem sentiendum & 2. *de Adipe*: Insuper omnib. vitiis cutis medetur, (*oleum illud illitum.*

3. *Excrementa* calfactoria vi adeò pollent, ut à Galeno ex foro Medico eliminentur, nihilominus tamen sunt, qui oculorum vitiis arcendis adhibeant, alii ad partum promovendum, (*exhibita vel in suffitu adhibita.*) Hippocrates & Plinius ad sterilitatem emendandam propinant.

XLIII. Alauda.

Κόρυς, Alauda, Cassita, Galerita, Lerch.

Alauda { cristata, *hæc prævalet,* non cristata.

OFFICIN. NAT.

1. Cor. sintegra ales & 2. Sanguis.

Vires.

1. Cor (*Alaudæ cristatæ*) femori alligatum arcere colicum dolorem aiunt, idem quoque de *Corde* recenti devorato perhibent, ut & de integra Alauda, (*tosta vel una cum pennis incinerata, qua Dosi ʒ. seu cochl. 1. ac 2. per dies aliquot exhiberi poterit.*

2. *Sanguis recens* ex aceto acri aut vino calido haustus, calculosis efficacissimè subvenit.

XLIV. Alcedo.

Ἀλκύων, Halcyon, Eißvogel/ Eisengart.

Avis est speciosa, passere paulo amplior, rostro longo, colore tùm cæruleo, tùm viridi, tùm purpureo, juxta glaciem rivulorum degens.

OFFICIN.

Cor, quod siccatum & collo infantium appensum comitialem arcere volunt.

XLV. Anas.

Νῆττα, Andt/Endtvogel/ Endt.

Est { Domestica. Sylvestris.

Culinaris potissimum est, gignit crassos, melancholicos & superfluos humores.

OFFICIN. NAT.

1. Anas viva, 2. Adeps 3. Sanguis. 4. Fimus.

Vires.

1. Viva sedat dolores colicos, *si vẽtri imponatur, parte deplumata.*

2. Adeps calf. humect. moll. diger. resolvit. Ea propter eo utimur in dolore interno & externo, scil. laterum, artuum, in nervorum frigid. intemperie, &c.

N. *Adeps hic primæ præ reliquis habet, & præcipuè Anatis sylv.*

2. Sanguis alexipharmacus est, & hinc in antidota nonnunquam ascitur.

4. *Fimus* morsui venenatorum animalium imponitur.

XLVI. Anser.

Χήν, veterib. Ganza, Gans.

Anser { Domesticus. Sylvestris, *hic in Officinis præferitur.*

Anser itidem culinaris maximè est, alimentum præbens excrementitium & melancholicum.

OFFICIN. NAT.

1. Pinguedo. 2. Sanguis. 3. Stercus. 4. Cuticula pedum.

Vires.

1. Pinguedo calore suillam superat, suæque subtilitatis ratione promptius penetrat ac resolvit, ideoque rectè per anum injicitur, ad obtundendam erosionem in alto corporis sitam, alopecias capillis explet, timis labiorum medetur, tinnitui aurium succurrit, (*aurib. indita,*) spasmum nervosque rigidos sanat, (*pinguedo ex anser. far-*

cito

cito carne cati, aliisq; nervinis herbis, & assato collecta) alvum laxat, præcipuè infantum, (*umbilico inditum, ventrivè impositum.*

2. *Sanguis* Alexipharmacus habetur.

Dosis ad ʒij.

3. *Stercus* calfacit & siccat vehementer, incidit, aperit, menses, secundinam & urinas potenter movet.

Hinc maximi Usus in morbo regio, Scorbuto, Hydrope, (*cum cochlearis urinæ Capræ vel Vituli destillatæ, continuatisq; potest ejus usus in dies aliquot* (8.) Idem & tussi mederi perhibetur.

N. 1. *Adeo calfacit ut & gramina, in quæ decideris, urat, unde & à Galeno inutile judicatur.*

N. 2. *Præfertur viridiusculum in pratis tempore Verno collectum, quod siccatum calore moderato & pulverisatum à* ʒß *ad* ʒj *exhiberi poterit.*

Alii in potu recens exhibent, cum liquore convenienti transfusum.

Dosis ʒj. *vel* ʒij.

4. *Cuticula pedum* exiccata & pulverisata ob astringendi vim commendatur in profluvio mensium sistendo.

Dosis ʒß.

Extrinsecus cum successu pernioni imponitur.

N. *Sunt & qui Medicamentis Antivenereis admiscent.*

XLVII. *Ardea.*

Ἐρῳδιὸς, Reyer/Reigl.

OFFICIN. NAT.

Pinguedo s. Axungia.

Vires.

Pinguedinis hujus ratus usus est in Medicina, lenire tamen dicitur podagricos dolores, oculorumque nebulas discutere, & visum clarificare (*illita.*) Hinc & surdastris conferre (*indita auribus.*

N. *Prostat nihilominus in gratiam piscatorum, qui inde faciunt quo pisces alliciant.*

Nimirum:

Pisces quia ardeam odio prosequuntur, hujus odore concurrunt, ardeam ceu hostem invasuri.

XLVIII. *Ciconia.*

Πέλαργος, Storch.

OFFICIN. NAT.

1. Ciconia ipsa. 2. Stercus. 3. Ventriculus. 4. Axungia. 5. Fel.

Vires.

1. *Ciconia* vim habet alexipharmacam insignem, adeo ut contra omnis generis venena & inprimis contra pestem præstantissima censeatur, (*comesta vel cinis ejus assumptus.*) insuper nervosis & articularib. affectib. succurrit.

2. *Stercus* si ex ▽ hauriatur comitialib. aliisque morbis capitis prodesse credunt. *Crato.*

3. *Ventriculus* exiccatus ac pulverisatus pro maximo secreto habetur in venenis.

N. *Alij solam tunicam interiorem malunt.*

4. *Axungia* podagricis & tremulis articulis utiliter illinitur.

5. *Fel* ad oculor. vitia commendatur.

PRÆPARAT.

1. ▽ *Antepileptica:*

Fit ex pullo Ciconiæ integro, i.e. & deplumato, & exenterato, atque in frusta dissecto, admixtis antepilepticis aliis ex MB ℞ando.

2. *Ol. stillatitium quod sat copiosum fundit.*

3. *Sal volatile quod itidem copiosè instillatione exhibet.*

4. *Arcanum Alexipharmacum de Ciconia, vide l. 2. c. 51.*

XLIX. Columba.

Περιστερὰ, ᾶς, Taube.

Avis est fœcunda admodum, calidissima, cerealib. vivens.

Columba est { Domestica, Haußdaub / Sylvestris, Turtur, Turteldaub/ *v. suo loco.*

OFFICIN. NAT.

1. Columba tota. 2. Sanguis. 3. Tunica ventriculi. 4. Fimus.

Vires.

1. *Columba viva* per medium dissecta, capitique dùm sanguine adhuc calet, imposita, feroces humores mitigat, melancholicam tristitiam discutit.

Hinc convenientissimum Medicamen est in Phrenitide, Cephalalgia, Melancholia; Podagra.

2. *Sanguis* tepens oculis instillatus, dolorem, lippitudinemque sedat, suffusiones sanguinemque discutit, vulnera recentia curat: Peculiariter cruorem è membranis cerebri erumpentem cohibet, podagricum dolorem mitigat.

N. 1. *Præfertur sanguis Columbi maris, isq; sub ala dextra elicitus (ob naturam ejus calidiorem.*

N. 2. *Succus sanguinolentus ex pennarum calamis expressus, sanguini substitui aptus est, præferturq; è pullis columbarum.*

3. *Tunica ventriculi* exiccata & pulverisata commendatur in Dysenteriâ.

4. *Fimus* vehementer excalfacit, *(ob nitrosam facultatem, qua maximè pollet.)* ideoque urit, discutit, rubore cutis sanguinem alliciendo excitat.

Hinc Usus frequentis in Cataplasmatis & Emplastris rubificantib. Sic tritus & cribratus, cumque semine nasturcii impositus, facit ad affectus inveteratos.

Cujusmodi sunt:

Arthritides, Hemicrania, Vertigo, Cephalæa, dolores inveterati in laterib. scapulis, cervice ac lumbis, dolores colici, affectus apoplectici, lethargici, & simil.

Sic strumas aliosque tumores discutit, *(cum hordeacea farina & ☩ mixtus & impositus)* alopeciæ succurrit

rit (*illitus*,) Colicis confert,(*in Clysteribus*) defluxiones ad genua delabentes discutit, (*cum* ☉ ♂ ♌.

Internè calculum atterit & urinam pellit.

– [Dosis ℈j. ad ℈ij.

L. Cornix.

Κορώνη, Kraye.

Vires. *Fimum in Vino potum, dysenteriam sanare tradit Kyranides.*

LI. Corvus.

Κόραξ, Raab/Rappe.

OFFICIN. NAT.

1. Pulli, 2. Cerebrum, 3. Pinguedo & Sanguis, 4. Stercus.

Vires.

1. Pulli Corvor. incinerati commendantur ad comitialem morbum.

Dosis ʒj. singulis dieb. 2. vel 3. exhibita.

Sic & Cinis Corvorum ad Podagram & Alphos commendatur.

2. Cerebrum commendatur itidem ad Epilepsiam.

3. Pinguedo ac Sanguis capillos reddit nigros, id quod & de ovis affirmant.

4. *Stercus* Infantum tussim, doloremque dentium sedare ajunt, (*de collo suspensum.*

5. *Ova* sunt qui in dysenteria exhibent. N. 1. ij.

Gabelchover.

LII. Coturnix.

Ὄρτυξ, Wachtel.

N. *Comesta Coturnix, noxia esse creditur spasmo obnoxiis.*

OFFICIN. NAT.

1. Pinguedo & 2. Excrementa.

Vires.

1. Pinguedo oculis prodest maculas abstergendo.

2. *Excrementa* Coturnicum helleboro vescentium, (*quod ipsis, ut quidam scribunt, in alimentum cedit,*) singulari proprietate quadam conferre Epilepsiis quidam volunt.

LIII. Cuculus.

Κόκκυξ, Gucker/Guckaug/Kuckug.

OFFICIN. NAT.

1. Cuculus ipse 2. Fimus.

Vires.

1. Cuculus ustus commendatur ad calculum, ventriculi dolorem & humiditatem. *Rondel.*

Datur & utiliter febricantibus paroxysmi tempore, medetur Epilepticis, &c.

2. *Fimus* morsum canis rabidi curat, (*potus.*

LIV. Ficedula.

Συκάλις, Ficedula, à Ficuum esu sic dicta Germ. Schnepffe/Wustling.

Vires. *In cibo visum acuere dicitur.*

LV. Gallus, Gallina.

Est { Mas, ἀλεκτρυὼν, Gallus, Hann.
Fœmina, ἀλεκτρυὼνις, Gallina, Henne/Hun.

N. *Gallus Castratus Capo dici solet seu Capus.*

OFFICIN. NAT.

1. *Gallina (seu Gallus) integra. 2. Cerebrum. 3. Tunicæ Ventriculi. 4. Testiculi. 5. Fel. 6. Pinguedo. 7. Guttur. 8. Stercus. 9. Ova.*

Vires.

1. *Gallina* dissecta (præferunt nigram) sanguine adhuc calente imponitur capiti in phrenitide, Cephalalgia, &c. Morsib. itidem venenatorum animalium simili ratione mederi ajunt: anthracib. imposita venenum elicit, nec prętereundum, quod sanguinis eruptionem in vulnerib. recentib. sistat.

1. Viva Gallina (Gallus) circa anum deplumata è bubonib. venenum extrahit, (*imposita.*

PRÆPARATA.

1. *Gelus. decoctum Gelatinum Gallina (veteris.)* Fit ex carne Gallinæ in frusta concisæ, additisque pedib. vituli, vervecis, aut carne bovina per se in diplomate horas aliquot. (sex. sept.) vase clauso cocta & expressa.

N. *Addi possunt Aromata & ∇a cordiales pro ut libet.*

Vires. *Insigne est nutritivum & corroborativum.*

2. *Contusum*, fit itidem ex carne Gallinacea, quæ coquitur, donec caro ab ossib. decidat; hinc contunditur una cum ossib. fitque express. cũ vino miscenda, & pro libitu aromatizanda.

N. *Gallinarum caro melior est quam Gallorum, nisi sint castratæ, nigrarum vero quæ non pepererunt melior est & levior.*

3. *Ius galli veteris*: Gallus antiquus (annor. 2. 3. 4.) fatigetur optimè, donec lassitudine cadat: hinc trucidetur, deplumetur, exenteretur, farciaturque medicamentis idoneis, coquaturque in aliquot mensuris aquæ, donec caro ab ossib. ferè decedat: Hinc coletur.

Vires. *Ius illud per se vim habet molliendi, & ob nitrosas partes, quibus decrepitum illud animal præditum est, quæ ꝙ fatigatione illa exaltatæ sunt, virtute pollet incidendi, abstergẽdi, alvum ciendi, idq; multò magis, si in eo Medicamenta similium facultatum incoquantur. Hinc celeberrimum est in dolore colico (coctum cum purgantib. & discutientib.) In tussi tartaroq; pulmonum (cum bechicis elixum.) &c.*

2. *Cerebrum* vim habet incrassandi, fluxusque compescendi.

E. gr.

Fluxum alvi, (*in Vino sumptum*;) gingivis ad dentitionem à mulierib. illinitur.

3. *Tunica interior* ventriculi extracta, siccata, (ad Solem,) & pulverisata, singularem vim habet tùm astringendi & corroborandi ventriculum, adeoque vomitum, & fluxum alvi cõpescendi, tùm & calculum comminuendi.

4. *Testiculi* deperditas in morbis vires mirificè restituere dicuntur, semen prolificum suppeditant, & Venereas vires

vires roborant, (*recenter usurpati,*) febribus itidem medentur (*assumpti.*

5. *Fel* maculas cutis aufert, (*illitum:*) oculis convenit.

6. *Pinguedo* Gallinarum & Caponum calfac. humect. emoll. lenit, mediaque inter anserinam & suillam existit, harumque acrimoniam obtundit, convenit labiorum rimis, aurium dolorib. oculorum pustulis.

7. *Guttur Galli* ustum & non consumptum, sed tostum & exiccatum, sub noctem ante cænam exhibitum, proprietate sanat mictionem involuntariam nocturnam. *Solenand. s. 4. cons. 11.*

8. *Stercus omnia* eadem præstare aptum est, quæ columbinum, sed inefficacius, privatim tamen colico & uterino dolori convenit. Valet itidem maximè ad Icterum, Calculum & Urinæ supressionem.

N. *Præstantius habetur id, quod in stercore album est.*

Dosis 3ß. manè ac vesperi ☌ ☽ continuis 4. vel 5. exhibitum. *Quercet. Pharm. Rest. c. 21*

Extrinsecus exiccat achores capitis, aliamque scabiem manantem (cinis insperſus.

Luteum stercoris consolidat Vesicę exulcerationem, *assatum in butyro recenti, vel oleo olivarum, atq; conjectum in frigidam, ut sordes sicedant, & liquor olei supernatet, in ductum penis injiciendus. Hartm.*

9. *Ova* Medicinæ exhibent testas, membranulas, ovi albumen, vitellumque.

Testæ vim habent Lithontripticam, tartareamque mucilaginem incidendi.

Membranulæ vim habent diureticam intrinsecus & extrinsecus adhibitæ, (*præputioq; imponuntur infantum.*

Albumen vim habet refrigerandi, astringendi, agglutinandi.

Ususque crebri est in oculor. rubedine, in conglutinatione vulnerum (cũ bolo commun.) in fracturis, &c. Inservit & anacollematis.

N. *Hipposrates exhibet febrientibus albumina N. 3. aut 4. ad refrigerandum & egerendum.*

Vitellum Ovi vim habet anodynam maturandi, digerendi, laxandi, proinde usu creberrimus Clysterib. immiscери, quin & cum salis tantillo mixtũ infantum umbilico (*in testa juglandis*) imponi solet ad ciendam alvum.

PRÆPARAT.

Paratur inde Oleum quod crebri usus est in consolidatione vulnerum, rimar. in maturatione tumorum, &c. *Videatur Dispens. Aug. & Norimb.*

N. *Fit inde potus puerperis nostratibus usitatissimus, vulgo* Sciff *dictus.*

℞. Vitel. ovi N. 2. vel 3. Aquæ. Mens. 1. Vini M. ½. (plus minus) coquantur optimè pro potu.

LVI. Grus.

Γέρανος, ein Kran/Kranich.

Vipio,

Vipio, i.e. pullus Gruum.

OFFICIN. NAT.

1. Grus integer. 2. Pinguedo. 3. Fel. 4. Caput, Oculi, Ventriculus. 5. Medulla tibiæ.

Vires.

1. Avis hæc quia nervosa est, nervosis ac membranosis partib. peculiariter convenire statuitur.

Hinc Usus ejus commendatur in dolorib. colicis.

2. *Pinguedo* surditati auxilio est, (*auribus instillata,*) Lienis duritiem, assiosque tumores renitentes emollit (*cum ✠. scyllitico subacta*) rigori cervicis velocissimè succurrit.

N. *Ejusdem naturæ esse dicitur cujus anserina pinguedo.*

3. *Fel* oculis prodest.

4. *Caput, Oculi, Ventriculus* pulverisata fistulis, cancris, & varicosis ulcerib. insperguntur.

5. *Medulla tibiæ* inservit unguento Ophthalmico inde parando.

LVII. Hirundo.

χελιδὼν, χελιδόνη Schwalb/Schwalbin
- Domestica
  - Haußschwalb
    - major cum macula rubra sub gutture
    - minor sine illa macula
- Sylvestris
  - Riparia, Wasserschwalb.
  - Muraria, Spirschwalb.

Domesticæ in Ædib. nidificant.

Ripariæ in ripis aquarum inhabitant, unde & aquaticæ dicuntur.

Murariæ nidos suos muris templor. seu parietib. aut rupib. appendunt.

N. *Prævalent Ripariæ.*

OFFICIN. NAT.

1. Integra. 2. Cor. 3. Sanguis. 4. Lapilli. 5. Nidus. 6. Stercus.

Vires.

1. *Integræ* Epilepsiæ specificè subveniunt, oculorum hebetudini, lippitudini, (*cinis cum melle illitus.*) Anginæ ac Uvulæ inflammatæ medentur, (*comestæ vel assumptus earum cinis.*

2. *Cor*, Epilepsiæ itidem conferre, memoriamque roborare ajunt: alii contra *quartanam* devorant.

3. *Sanguinem* peculiariter oculis conferre volunt, præferunt a. sub ala dextra extractum.

4. *Lapillus* in pullor. nonnullorum ventriculo, (rarò licet) invenitur. Chelidonius dictus, grani lentis vel pisi magnitudine. Hunc Epilepsiæ puerorum convenire volunt, (*brachio alligatum vel collo suspensum.*

N. *Ferunt crescente ☾ hunc potissimum inveniri, atq; in pullo primogenito. Alij mense Augusto circiter pleniluniu eximunt.*

5. *Nidus* auxilio anginæ est (*extrinsecus impositus:*) oculorum rubedini medetur: Ictui Viperino convenit, (*impositus.*

6. Ster-

6. *Stercus* calfacit impense, discutit, acre est.

Usus præcipui in morsib. canis rabidi, (*intrinsecus & extrinsecus,*) in dolorib. colicis & nephriticis, (*propinatum;*) alvum irritat, (*subditum.*

PRÆPARAT.

Aqua hirundinum fit usitatiùs ex Ripariis. *v. Dispens. Aug.*

LVIII. *Milvus, Milvius.*

Ἰκτῖνος, Wey/ Weihe/ Wuwe/ Rütelweyh/ Hünerdieb.

Animal est è genere Accipitrum acuti visus, articularib. morbis obnoxius.

Est { Major { niger, robustus, hic usitatior / rufus propemodum, regalis dictus. / Minor, rubeus, rother Weyh.

OFFICIN. NAT.

1. Milvus incineratus. 2. Caput. 3. Epar, 4. Sanguis. 5. Fel. 6. Stercus. 7 Pinguedo.

Vires.

1. *Milvus* incineratus Podagræ, Epilepsiæque subvenire dicitur, (*exhibitus.*

Dosis ℈ß. ad ℈j.

2. Idem, *de Capite* affirmant, ac *Epate* incineratis.

3. *Epar* insuper oculorum Medicamentis adhibetur.

4. *Sanguis* podagricos juvat, (*cum Urtica mixtus & impositus.*

5. *Fel* Ocularibus additur.

6. *Stercus*, articulis cum successu imponitur.

7. *Pinguedo*, articulorum dolorib. illinitur.

PRÆPARAT.

Sunt qui Milvum vivum *in* F. Eq. 40. ♂ macerandum sepeliunt, & ex vermib. qui ex eo procreantur, unguentum ad dolores podagricos conficiunt. *Aldrovand.*

LIX. *Motacilla.*

Passer aquaticus Bach-/alba κοκκύστος stelze / Queckstelze. / flava minor

Avis est circa fluentes præcipuè degens, cauda tremula.

OFFICIN.

Ipsamet integra avis. Cujus vis mira prædicatur in atterendo calculo, (*pulvis potus.*

LX. *Noctua.*

γλαύξ, Nacht Eule / Stein Eule / Kautz.

OFFICIN. NAT.

1. Caro. 2. Fel. 3. Pinguedo.

Vires.

1. *Caro* curat Paralyticos, (*Plinio.*) Melancholicos, & sim. (*Rabbi Moys.*) Apostema Anginæ mirabiliter aperit & rumpit, (*cinis noctuæ integræ, nec deplumatæ in guttur immissus.*

2. *Fel*, ad maculas oculorum valet.

3. *Pinguedo*, aciem oculor. acuit.

LXI. *Olor.*

Κύκνος, Cygnus, Schwan.

Avis est ad genus anserinum forma & victu, ideoque & facultatib. accedens.

OFFICIN. NAT.

1. *Pulli.* 2. *Adeps.* 3. *Pellis.*

Vires.

1. *Pulli Cygnor.* in oleo cocti, addita medulla cervina, podagricis prosunt.

2. *Adeps.* Emol. lenit, atten. adeoque utilis est hæmorrhoid. vulvar. duritiei; oculos purgat, cum vino lentigines cutis tollit.

3. *Pellis*, plumis tenerrimis obsita colicos juvat, & stomachi vitio laborantes.

LXII. Palumbus.

Φάψ, φάσσα, Palumbus, a, Holtz-Daube.

Convenit cum columba, exustæque plumę Ictericos reficere, calculosis, urinæque difficultatib. subvenire dicuntur.

LXIII. Parus.

Ἀιγίθαλος Parix Meise
- Carbonarius major, Kohlmeise / Spiegelmeise.
- Caudatus, monticola, Schwartzmeise / Bergmeise
- Cæruleus mōtanus Meelmeise.
- Fuscus, Palustris Cinereo Kohlmeise / Aschmeise.
- Ater Caninus, Carbonarius minor Hundsmeise.
- Cristatus, Straußmeise / Kotelmeise.

Ex his præfertur reliquis, 1. efficax- que prædicatur adversus renum calculos & colicos cruciatus, (*in cibo vel cinere exhibitus.*

LXIV. Passer.

Passer
- vulgaris.
- Sperling.
- Troglotites.

Zaunschlipfflein / Thurn König / Schneekönig / Zaunkönig / Nesselkönig / Winterkönig / Maußkönig.

N. *Sunt qui à Regulo distinguant, eoque paulo majorem esse velint, pennisque illis aureis, quas Regulus in capite alit Passerem hunc destitus: Verum cum utriusq; vires conveniant, alter alterius vices subire non nequit.*

Vires. *Passer troglotites maximopere commendatur ad calculum atterendum & expellendum, sive integer evulsis pennis sale conditus crude devoretur, sive incineratus assumatur.*

Passer vulgaris, quia avis salacissima est, commendatur ad venerem, (comestus præcipue cerebella.

Stercoris grana aliquot exhibentur infantulis ad ciendam alvum.

LXV. Pavo.

Ταὼς, Pavus, Avis medica, Pfaw Pagelun.

Avis est omnium reliquarum formosissima, vivacissima, (30. *annos vivere potest*,) unde & Balsamica vi vigorosa, adeo, ut caro ejus sine corruptione per se diu conservari queat.

OFFICIN. NAT.

1. *Inte-*

1. *Integer.* 2 *Adeps.* 3. *Fel.* 4. *Stercus.* 5. *Penna.* 6. *Ova.*

Vires.

1. Jus pavonis pleuriticis specificè fertur prodesse, præcipuè si sit pingue.

2. *Adeps*, (cum succo rutæ & melle, colicos affectus optimè sanat.

3. *Fel*, oculorum hebetudini, fluxionibus, asperis item superciliis medetur.

4. *Stercus*, proprietate Vertiginem & Epilepsiam sanat, (*in dies multos exhibitum*;) nimirum exiccatum & pulverisatum (3j.) maceratur per noctem in vino: Hinc trajectum per linteum, *exhibetur continuando à novilunio* usque ad plenilunium aut amplius, si opus sit. *Crato miscet cum Saccharo & exhibet.*

5. *Penna*, adhibentur in suffitu, adversus uteri ascensum, *Querc. in Ph. Rest.*

6. *Ova*, exhibentur ad curandam arthritidem vagam dictam.

LXVI. Perdix.

πέρδιξ, πέρδικα, Rebhun/Feldhun.

Avis est salaciissima, vivacissima, (ad annos 16.) vescens gemmis Coryli & betulæ, pramine & segete virente.

OFFICIN. NAT.

1. *Caro.* 2. *Medulla.* 3. *Sanguis.* 4. *Iecur.* 5. *Fel.* 6. *Pena.*

1. *Caro* comesta semen atque lac auget, Venerem excitat.

2. *Medulla ut & Cerebrum* propinatum, Ictericos juvare dicitur.

3. *Fel*, ad affectus oculorum præfertur aliis.

4. *Sanguis* oculis cruore suffusis & recentibus eorum vulneribus illinitur.

5. *Iecur*, siccatum ad ignem & pulverisatum, morbo regio resistit, singularisque fertur antidotus contra febrem, si aliquoties in aqua millefolii assumatur. *Crato.*

6. *Penna* inserviunt suffocationi uterinæ (*suffitus naribus admotus*) dolorib. colicis, aliisque mitigandis, discutiendis, (*fomentationis formula adhibitæ,*) & hinc cum mentha ac abrotano in forma sacculi infantib. familiare Remedium existunt, ad tormina ventris compescenda.

LXVII. Pica.

κίσσα, Aglaster/Egester oder Agel.

Vires. Avis hæc maximè commendatur ad oculorum obscuritatem, ruborem, dolorem (*comesta vel incinerata, oculisq; indita, vel quocunq; modo apposita.*

Convenit & Maniacis, Epilepticis, Melancholicis, (*cinis exhibitus.*

PRÆPARATA.

Aqua Picar. Antepileptica. v. l. 2.

LXVIII. Struthio.

Struthiocamelus, Strauß.

Avis est maxima, exotica, facultate chylifica celebris.

N. *Duos videre mihi contigit Lontini Angliæ, quibus facilè fuit, objectam*

Chirothecam coriaceam deglutire.

OFFICIN. NAT.

1. Tunica Ventriculi. 2. Adeps.

Vires.

1. *Tunica interior Ventriculi* ventriculum corroborat, calculosque dissolvit mirè.

2. *Adeps* nervosis partib. convenit, duritiem Lienis mollit, dolores Nephriticos mitigat, (*inunctus.*

LXIX. Turtur.

Τρυγών, Turtel Daub.

OFFICIN. NAT.

1. Integer Turtur. 2. Adeps.

Vires.

1. Turtur virib. cum columba cõvenit, peculiariter tamen commendatur in dysenteria ac præcipuè in sistẽdo mensium profluvio, *sive cinis combusti turturis, sive exinde extractum exhibeatur.* (*Dosis gr. 4. 6.*) *sive turtur deplumatus & exenteratus insuta in ventre Mastiche,* (℥ j. *aceto rosaceo, inter assandum aspersõ* (*butyri loco,*) *assetur, post modum q. in olla clausa exiccetur, atque in pulverem convertatur, & cochl. j. singulis mane exhibeatur.*

2. *Pinguedo* inter assandum collecta illinitur Renib. ventri, pectori, inguinibus, &c. *Vide Foreſt. lib. 28. observ. 10.*

N. *Sunt è podagricis, qui sibi persuadent paroxysmos arceri, podagramq; præcaveri, si in cubiculo turtures alant.*

LXX. Upupa.

Ἔποψ, Widehopff.

Avis est melancholica, spurcissima, victitans vermiculis in stercore repertis, Erucis, Scarabæis, &c.

OFFICIN. NAT.

1. Caro. 2. Pennæ.

Vires.

1. *Caro* ejusque decoctum proprietate sua colicos juvat, (*assumpta*) *Avicen. Fen. 16. tr. 4. c. 11.*

2. *Pennæ*, dolores capitis demulcere dicuntur, (*impositæ.*

LXXI. Vultur.

Γὺψ, Geyer.

Avis est pollens facultatib. animalib. ac præcipuè odoratu.

OFFICIN. NAT.

1. Caro. 2. Pinguedo. 3. Cerebrum. 4. Fel. 5. Pennæ. 6. Fimus.

Vires.

1. *Caro* convenire judicatur affectib. capitis, Epilepsiæ, Hemicraniæ, & simil. Decoctum cutis vitia sanare perhibetur.

2. *Pinguedo* convenit nervis.

3. *Cerebrum* subvenit capitis imbecillitati, (*illitum vel naribus inditum.*

4. *Fel*, Epilepsiam arcere dicitur (*assumptum cum vino.*

5. *Pennæ*, de pennis nugantur, si pedibus subdantur, quod partum potenter promoveant.

6. *Fimus*, nidore partum excutit.

CLASSIS III.

DE PISCIBUS.

LXXII. Anguilla.

Ἔγχελυς, Aal.

OFFICIN. NAT.

1. Pinguedo. 2. Caput. 3. Sanguis.

1. *Pinguedo* vulneraria est, capillos generat, (*illita in alopecia:*) auditum restituit, (*instillata auri;*) hæmorrhoides mitigat.

2. *Caput* anguillæ Verrucis cutis mederi ajunt, sc. si caput sanguinolentum adhuc, quo Verrucæ tactæ sint, terra cooperiatur, ut putrescat.

3. *Sanguis* adhuc tepidus colicos domare dolores dicitur, (*cum Vino assumptus.*

N. *Sunt, qui dicunt Vinum, in quo Anguillæ suffocatæ fuerint, abstemios reddere,* (*bibitum.*

LXXIII. Barbo.

Τρίγλη, Barbo, Barbe/ Barine.

Piscis est culinis satis laudabilis.

Officinis a. in usu ñ est, Ova tamen à ruricolis nonnullis assumuntur, ad ciendum vomitum & alvum, quod sat violenter perficiunt.

LXXIV. Blatta Bizantia.

Ὄνυξ, Unguis odoratus.

Testa seu tegumentum est Conchylii, odore castoreum æmulans.

N. 1. *Conchylium* (*Conchyla Indica*) *est species Conchar. oblongarum, quæ in Incubus nardiferis nascens, nardis vivit, unde & testa odorem castorei æmulum spirat.*

N. 2. *Sunt qui Conchylium & purpuram seu buccinum inter se confundunt, sed malè: Illud enim est ex genere conchar. oblongar. hoc ex genere rotundarum.*

Vires. *Unguis odoratus internè laxat alvum, splenem mollit, vitiosos q; humores discutit.*

Externè excitat suffitu fœminas strangulatu uteri oppressas, comitialesque. In reliquis idem præstare poterit, quod aliæ concharum testæ, *Vide Concha.*

N. *Blattæ Dioscoridis sunt è genere Vermium, nobis q; incognitæ.*

LXXV. Cancer.

Καρκῖνος, Κάμμαρος Astacus, Krebs.

OFFICIN. NAT.

1. *Cancer integer. i. e. substantia edulis.* 2 *Oculi.* 3. *Putamen.*

Vires.

1. Refrigerant Cancri, humectant, dolorem sedant, ferocientes spiritus figunt.

Hinc Usus præcipui in Æstu, ac dolore Capitis & Renum, (*contusi ac cataplasmati.*) in Angina, (*fit gargarismus ex succo cancrorum, imò & internè succus exhiberi poterit.*) In Atrophia (*exhibetur internè succus cum ▽, vel succo Chelidoniæ, Externè fieri potest*

Emplast. ex cancris tusis, Epate Vitulino, atq; Ol. Olivar. laurinoq; Tela ac Spicula è corporibus extrahunt, (*triti & impositi. Valent & in igne persito ac ambusti.*

2. *Oculi Cancri* (lapides Cancri) refrigerant, siccant, abstergunt, discutiunt, calculum atterunt, tartarum & sanguinem coagulatum resolvunt.

Hinc Usus magni in Nephritide, Pleuritide, Asthmate, dolore Colico, &c. sive crudi, tritique assumantur, sive usti & præparati, inserviunt itidem dentib. abstergendis.

3. *Putamen* (testa) easdem cum oculis dictis vires obtinet. Insuper scabiem puerorum ex salsis humorib. sanat, (*oleo rosaceo permixtum & illitum.*) febrium intermittentium paroxysmos arcet.

N. *Præstat putamen novellum tenuius, quo induuntur, postquam crassius deposuerint annuatim.*

PRÆPARAT.

1. Cinis cancrorum (*i.e. Cancri cõusti,*) exiccatorius est, proprietate pollet adversus morbum canis rabidi, (*assumptus cum radic. Gentian.*) Rimas pedum ac sedis verruculas & carcinomata cum melle lenit. Sunt & qui cancros combustos propinant in dysenteria.

N. *Galenus hoc Medicamenti genus, quod ab Æschrione Empirico didicisse confitetur, maximoperè ad morsum rabidi canis commendat, Æschrionemq; cancros vivos in patella area ussisse ait, donec in lævorem facile redigi poterant, idq; per ortum Canis, ☉le transeunte in ♌.*

Dosis Cochlear parvum ad ♂ 40. continuatum.

2. *Oculi cancri præparati* F. l. c. lævigando, cum ▽, v. gr. fœniculi.

3. *Mag. oculor.* ♋. *v. l. 2.*

4. ▽ *cancror.* fit è cancris ♍ vel ♎ e destillatis.

Vires. *Urinam pellit, calculum atterit, sitim extinguit.*

N. *Quercetanus macerat cancros cum* ▽ *sempervivi majoris per* ♂ *m. hinc* ♃ *ter cohobando, adhibetq; inflammationibus combustis, carcinomatis, quibus maximè prodesse ait, inprimis si sale ex remanentia elixiviato imbuatur. Pharm. Rest. c. 7.*

5. *Oleum seu Liquor Ocul.* ♋ fit l. com. per deliq.

N. *Aliter.*

℞. Pulv. oc. ♋. ℥. v. ♌♀. p. d. ℥vi. dig. in F. Eq. (♂ 15.) hinc coagula & extrahe ♆. Tandem abstrahe ♆ & remanet ♌.

Dosis g. 4. ad 6. *Hartm. in pract.*

LXXVI. Carpio vel Carpo.

Κάρπων, Carpus, Carpa, Karp/ Karpff.

Piscis est notus, limo & muco vivens.

OFFICIN. NAT.

1. *Fel.* 2. *Axungia.* 3. *Lapis triangularis.* 4. *Lapilli oblongi.*

Vires.

1. *Fel* oculor. hebetudini & nubeculæ subvenit.

2. *Axun-*

2. *Axungia* nervorum affectibus calidis auxilio est.

3. *Lapillus Carpionis* (triangularis in capite repertus, Karpffenstein/) colicis dolorib. calculosis, comitialibusque conferre statuitur.

4. *Lapilli duo* supra oculos existentes, itidem ad Epilepsiam commendantur.

LXXVII. Cetus & Manati.

Κήτος, Cete, Wallfisch.

Cete nomen generaliter pisces vastos viviparos denotat; specialiter tamen pro maxima eorundem specie sumitur, quæ ob vastam suam magnitudinem ac conformationem quadrupes æmulatur.

OFFICIN. NAT.

Axungia quæ medetur scabiei, *illita*.

N. *Ex hoc animali sunt qui sperma Ceti Officinarum desumi volunt, sed male, v. l. 3. c. 31.*

Alij Ambram ei acceptam referunt, sed itidem falso.

Manati.

Cetorum generibus annumeratur Piscis *Manati* dictus, à pedibus binis anterioribus, quos solum refert, nimirum hos manus Hispani vocant, unde & piscem manatum, ac si diceres manibus præditum, vocaverunt. Belgæ ob similitudinem capitis, quo Vaccam mentitur, Vaccam marinam (Seekuh) appellant. Vid. Clus. Aldrovand. Monard. Gomar.

OFFICIN. NAT.

Lapis *Manati* seu de Manati, vulgo Lapis *manatin* est lapis seu os crustaceum ex capite ejus exemptum, idque variforme, nonnunquam enim dentes refert, unde & nonnullis Seekuh-Zahn/ i.e. dens Vaccæ marinæ audit, aliquando officula aurium mentiuntur, adeoque ossa auditus dicuntur.

PRÆPAR.

1. Præparat. fit ex calcinato s. cremato.

N. *Præstat irrorare aqua aliqua conveniente v. g. Fœniculi &c.*

Vires. *Summe commendatur ad calculos renum & vesicæ comminuendos, dolores nephriticos ac colicos sedandos.*

Dosis ʒj. *& ultra.*

N. *Sunt qui ad* ʒj. *ascendunt.*

2. Magist. Fieri potest solvendo cum spiritu ♁ vel ☉i, ac præcipitando cum ▽.

LXXVIII. Concha.

Κόγχη, Muschel.

Est genus piscium capite destitutum, testis (quas eodem nomine Cochas vocant,) circumvallatum, sive duplex testa illa sit & complicatilis, sive simplex.

Ex harum genere sunt & Margaritiferæ, quas vide infra & l. 3. c. 7.

Varias sub se species complectitur, secundum figuram coloremque ut plurimum nomina nactas, vel & peculiari nomine insignitas.

Su

Sic sunt:

Conchæ longæ Rhomboides, squammosæ, striatæ, echinatæ coralinæ, leves, &c. Huc ostreæ, mater perlar. blatta bizantia, Chamæ generum varior, &c. Umbilicus marinus, dentalium, antalium, purpura, conchylium.

N. 1. *Crescit Concha ac decrescit cũ cremento & decremento Lunæ.*

N. 2. *Inter aquatilia nullum animal esse perhibetur, quod majori desiderio teneatur, vescendi carne humana quam hoc ipsum.*

OFFICIN. NAT.

1. Testæ. 2. Caro. 3. Margaritæ, de quibus l 3.

Vires.

1. Testæ conchar. vim habent exiccandi, sudorem movendi, abstergendi, &c.

Hinc Usus earum internus præcipuè est in febrib. quib. interveniente sudore medentur.

Externè conveniunt in dentifriciis absterforiis, in marisci & condylomatis ani reprimendis *(calx applicata.*

PRÆPAR.

Adhibentur autem conchæ, tùm pulverisatę solummodo, tùm calcinatæ & pulverisatæ, vel & simul lege cõmuni, cum ▽ card. bened. & sim. lævigando præparatæ.

N. *Nostratibus hoc nomen sibi communiter vendicat, genus conchar. oblongum, quod hisce in locis vulgarius reliquis invenitur.*

Ex horum testis fit famosum illud Antifebrile Crollianum.

Hoc modo:

Testis dictis affunde ✠, stet per noctem, tunc extrahit mucorem, quo abraso, calcina testas ad albedinem usque, pulveremque serva.

Vires. *Ciet sudorem sat largiter, adeoq; instante paroxysmo (præcipuè tertiano,) exhibitus febres solvit, maximè si vice secunda vel tertia iteretur.*

Dosis ʒß. *ad* ʒj.

N. *Crollius exhibet in haustu Cerevisiæ calidæ cum tantillo butyri.*

2. Caro concharum, id est, substantia edulis, culinaris potissimum est, & in cibo quartanis convenire dicitur.

LXXIX. Dentalium & Entalium.

Dentalium est conchula parva, oblonga, exterius asperula, intus levissima, tubuli modo concava, alteraque parte rimam habens canini dentis instar acuminatam, unde & dentalium nominatur.

N. *Non piscis, sed vermis oblongus, ac tenuis dentalij incola est; adnascitur saxis marinis, conchisvé vetustis.*

Entalium itidem testaceum quoddam est marinum, instar parvi cornu longiusculum, rectum & cavum, foris striatum, intus læve, rarò longitudinem digiti superans.

N. *Vide-*

N. *Videtur esse Dactylus Plinij.*

Vires. *Utrumq; etsi in Medicina hactenus parum, & non nisi in unguento Citrino usitatum sit, attamen cum aliis testar. generib. ad similes affectus adhiberi posse verisimile est.*

LXXX. Halec.

Μαινὶς, Halecus, Harengus, Hårig/ Håring.

Piscis est Marinus Oceano Balticо, aliisque Germaniæ Oceanis familiaris.

OFFICIN. NAT.

1. Vesicula. (Halecis anima dicta.) 2. Ipsum Halec & 3. Muria.

Vires.

1. Anima dicta N. IX. exhibitæ urinam ciere dicuntur.

2. Integrum Halec salitum imponitur plantis pedum ad humores à capite derivandos, æstumq; febrilem domandum. Cinis exhibetur ad calculũ atterendum, (*sit ut cancrorum.*

3. Muria, (Garum) est brodium, quo Halec vel alius piscis fuerit conditum. Inservit Clysterib. in coxendicum dolore & Hydrope, mundificat ulcera fœtida, Gangrænam cohibet, strumas dissipat, ad anginas valet, (*cum melle illitus.*

LXXXI. Huso Ichthiocolla.

Exossis, Hausen.

Genus piscis est è maximis (longit. 24. pedum pondere nonnunquam ad ℔. 400.) Cartilagineum, ossib. expers, (exceptis quæ in capite sunt, absque squammis, &c.

Familiaris piscis est Danubio, nimirum ex Mari in Danubium desiderio aquar. dulcium ascendit.

OFFICIN.

Exhibet Officinis *Ichthyocollam* (*Arab. Alkanna* Hauſsblasen/) quæ glutinis genus est, colore album, ex illius corio, intestinis, ventriculo, pinnis & caudâ confectum.

Idq; hoc modo:

Partes dictæ in frustula tenuissima sectæ macerantur, in ▽ calidæ q. s. hinc coquuntur lento △e ad consistentiam pultis, malaxanturque antequam refrixerint in massam.

Vires. *Siccat, explet, quadantenus mollit.*

Hinc Usus ejus est in Emplastris glutinantibus.

N. *Adhibetur & ad gelanda jura.* (Gatrey zu machen/) *ex eisdem addito Saccharo cand. excoquitur etiam translucidum & flavum glutinum genus,* (Fischleim & Mundleim *appellatum,*) *quod in ore liquefactum ad chartas glutinandas adhibetur.*

LXXXII. Lucius.

Λάβραξ, aliis λύκος, Lupus; Hecht.

N. *Sunt qui Lucium ac Lupum confundant, quod etsi nominetenus concedi possit, cum utrumq; piscis sit rapax ut Lupus terrestris, attamen re ipsa distinguuntur.*

Lupus siquidem veterum, marinus piscis est, figuraq; à Lucio aliena.

OFFICIN. NAT.

1. Fel, 2. Cor. 3. Mandibula. 4. Osiculum cruciforme. 5. Axungia. 6. Ova.

Vires.

1. Fel, Febrim arcere volunt, (*si assumantur* N. 3.

Extrinsecus inservit oculorum maculis, hebetudini, aliisque eorum affectibus.

2. Cor, adversus Febrium paroxysmos devoratur.

N. *Sunt qui Cor vivo Lucio exemptum devorare, luciumq; corde orbum denuo in fluentem ▽m conjicere jubeant.*

3. Mandibula exiccat, abstergit. Hinc datur in pleuritide ceu specificum; confert itidem ut & reliqua capitis ossicula in calculo, fluore albo mulierum, partuque difficili.

Extrinsecus sistit (cinis) synoviam, vulnera inveterata mundificat, hæmorrhoides exiccat.

4. *Osiculum cruciforme ex capite Lucij*, commendatur quibusdam ad Epilepsiam (assumptum.

N. *Periapton singulare quibusdam habetur adversus incantamenta.*

5. Axungia vulgare Medicamentum est, illiniturque plantis pedum & pectusculis infantulorum, ad revellendos catarrhos & demulcendam tussim.

6. *Ova*, vomitum ac alvum ciere apta sunt, unde & hujus gratia medicamenti loco à plebeis exhibentur.

PRÆPARAT.

▽ *fellis* destillata oculis subvenit.

LXXXIII. *Mater Perlarum.*

Macra Perlarum seu Margaritarum PerlenMutter.

Species est Concharum, à Margaritis nomen ducentium, quæ inibi frequentius, quam in reliquis inveniuntur.

Vires. *Præter vires concharum communes (vide supra) sunt qui vim cordialem huic attribuunt, verum quo successu, videant ipsimet.*

Alii Antifebrile ex eadem conficiunt, ad modum, *quem* supra ex conchis oblongis dedimus.

LXXXIV. *Mustela.*

Σαῦρος, Gobius fluviatilis, Mustela fluv. Gesner. Aalraup/ Aalrup/ Trusche/ Quapp.

OFFICIN. NAT.

1. Epar. 2. Ventriculus. 3. Spina.

Vires.

1. *Hepar* in vitro suspensum calorique expositum, in liquorem liquescit flavum, admodum utilem oculorum hebetudini ac nubeculis.

2. *Ventriculus* commendatur summè ad affectus uterinos, præcipuè autem fertur secundinas pellere, colicosque dolores abigere, (*potus.*

3. *Spina* pulverisata caducum expugnare fertur.

LXXXV. *Ostrea.*

Ostrea, Oster Muschel.

Sunt conchæ marinæ, ex genere rotundarum.

Vires. Ostrea pestiferos bubones loco transferunt, & virus omne ad se trahunt: Sunt autem agglutinanda brachii parti, qua axillaris decurrit, videlicet si bubo in alis sit, sin vero inguen obsederit, lineamentis femoris quæ vena cruris describit. *Hollerius.*

N. *Testæ concharum vicariæ esse possunt.*

LXXXVI. *Perca.*

Percus, perca, Bersich.

Perca fluviat. (ad differentiam Percæ marinæ, quæ piscis ab hoc differens est.

OFFICIN. NAT.

Lapides in capite reperti, juxta spinæ dorsi initium: Hi virib. conveniunt cum reliquis lapidib. testaceis, adhibenturque in calculo atterendo, renib. abstergendis.

Extrinsecus in dentifriciis, vulnerib. exiccandis.

LXXXVII. *Rana aquatica.*

Βάτραχος, Rana Frosch { aquatica, *hæc usualis,* terrestris amphibia.

Præfertur ex aquaticis, quæ in fluviis puris ac fontib. reperitur, eaq; viridis.

Rubeta nimirum, & quæ in lacub. habitat, damnatur ceu pernitiosa.

Terrestris itidem cedit aquaticis, imo quæ maculatæ ex his sunt, venenatæ habentur.

N. *De Ranunculo viridi, vide Class. 1.*

OFFICIN. NAT.

1. Ipsæ Ranæ 2. Cor. 3. Epar. 4. Fel. 5. Pinguedo. 6. Sperma Ranarum.

Vires.

1. Dioscoridi Ranæ ipsæ contra omnium serpentium venena pro Antidoto sunt, si ex sale & oleo, vel butyro edantur, jusque earum itidem sorbeatur. Valent & adversus in veteratos tendinum rigores.

Inducit etiam vini fastidium, si vinum in quo viva rana viridis suffocata est, propinetur: Viva Anthraci pestilenti imposita, donec moriatur, venenum elicit. Viva integra alligatur ad causonum æstus: articulor. & junctur. dolores mitigat, ignesque sacros restinguit, *(viva scil. vel contusa imposita.)* Odontalgiam sedat, *(cocta & in gargarismo adhibita.*

N. *Si ventri torminoso adhibeatur, in ipsam vitium transire confestim fertur.*

2. Cor Ranarum (maximè fluviatilium) febricitantium Spinæ alligatum, febriles algores minuit. Sunt qui cordis regioni admoveant ad mitigãdos causonum æstus & incendia. Mizald.

3. Epar exiccatum & pulverisa-

tum in febrium quartanar. (& aliar.) acceſſione cum ſucceſſu aſſumi, ajunt. *Crato exhibet in ♃ millefolij.*

N. *Epata ranar. viridium in paludibus degentium, ceu peculiare ſpecificum ad Epilepſiam commendant.*

Exhibere jubent ſub conjunctione Luminarium ☾ in ♋ exiſtente. Petræus Noſolog.

4. *Fel*, peculiariter oculis convenit, quartanamque curare dicitur incineratum & ad ʒß. exhibitum.

5. *Pinguedo* aurib. indita dolorib. medetur.

6. *Sperma* ranarum, (ſperniola) Froſchleich/ refrigerat, conſtipat, incraſſat, dolores mitigat, manuum ſcabiem curat, (*ſi menſe Martio in eo laventur*;) paronychia & herpetes interficit, eriſypelati & ambuſtis, aliisq; inflammationib. ſuccurrit, (*impoſitũ.*) Faciei ruborem curat, fluxui mẽſium & hæmorrhoidum medetur (vulvæ vel ano inditum.

N. *Linteum hoc ſpermate aliquoties madefactum & exiccatum pro uſu ſervant. Alij idem ſperma in fictili recondunt in terram, loco ſcil. aprico, quo in ♃ cum tempore convertitur.*

PRÆPARAT.

1. Cinis inſperſus ſanguinem profluentem, (e.gr. vulnerum, nariumque) ſiſtit. Uteri hæmorrhagias ſuffitu reprimit, alopeciis ex liquida pice illinitur.

Internè gonorrhæam cohibet (aſſumptus ʒj.

2. *Aqua ſt. lactitia è Ranis.*

Fit è Ranis vivis ſub finem Martii, vel initio Aprilis captis, per ♌.

3. ♃ *ſtillat. ex ſpermate.*

℞. Fit per ♌, è ſpermate collecto Martio.

N. *Sal addere ſolent.*

Vires. *Ex præcedentibus patent, præter quas Veſicæ ab humorum acrimonia exulceratæ egregia medela eſt. Facit & ad repellendum & ſiſtendum ſanguinis profluvium & faciei ruborem, impetigines curat, eryſipelati ac gangranis ſuccurrit.*

4. *Oleum.*

Fit coquendo ranas cum ♃ communi vel Roſac.

5. *Pulvis ſperniola compoſitus. Vide libr. 2. in Pulveribus.*

N. 1. *Ubi ranæ, ſpermaq; earundem aut limaces, lumbrici, cancri, & ſententia animata veniunt randa, includenda eſſe linteolo mundo & in medio cucurb. ſuſpendenda, ut velut per vaporem ſtillent, alias aquæ putoris erunt participes. In linteis autem remanebit pulvis animalium iſtorum opt. præparatus, cui majoris correctionis ergò ♀ guttulas aliquot inſtillabis & rurſus exiccabis, vel cum eodum ♀ tinctturam elicies.*

N. 2. *Fabricius de Gangr. pulv. dilaudat ad Ulcera maligna & inflammationes omnes compeſcendas.*

LXXXVIII. Sepia.

Σηπία, Blackfiſch. Blacktüttel.

OFFI-

OFFICIN. NAT.

1. Os Sepia. 2. Humor ater. 3. Ova.

Vires.

1. *Os Sepiæ*, σηπίον,) exiccat, abstergit, (*pulverisatum vel incineratum.*) maculis, nævis, scabiei humidæ medetur, oculis convenit, (*cum melle cinis inditus.*) gingivis tumidis subvenit, (*in dentifricijs*) asthmaticis auxilio est, (*assumptus.*) Gonorrhæam sistit, calculos pellit, urinas movet (*pulvis assumpt. ℈j. Dosi.*

2. *Humor ater* (Dinte) intra vesiculam in corpore repertus, alvum movere dicitur, (*assumptus.*

3. *Ova* renes & ureteres abstergunt, menses & urinam cient.

LXXXIX. Sturio.

Ἀκιπήσιρ, Γαλαξίας, Gal. Aquipenser, Stora, ein Stör / Stür / Stürlein.

Piscis est dorso ac ventre echinatus, dulcesque salsasque aquas colens, magnitudinis proceræ.

Vires. *Ossa Sturionis, dicti piscis cõmendantur in Arthritide vaga, (exhibita) Forest. lib. 20. observ. 12. in Epistola D. D de Brahe.*

Ut & in Colicis doloribus discutiendis.

XC. Testudo.

Χελώνη λιμναία, Schildkrote.

Animal est ἀμφίβιον, è genere Testaceorum, scutum testaceum in dorso gerens.

OFFICIN. NAT.

1. Crura. 2. Sanguis. 3. Fel.

Vires.

1. *Crura* pro Periapto antipodagrico experientissimo adhibentur.

Videlicet:

Accipiatur Testudo masculina (cognoscitur inter cætera ex caudæ discrimine, & leni sub interiore testa incisura, ubi Luna maximè fuerit diminuta, priusquam cum Sole conjungatur, amputentur vivæ crura omnia, ea consuta in sacculos ex pelle hœdina angustos alligentur membris patientibus, ita ut dextrum crus testudinis dextro cruri ægrotantis respondeat, sinistrum sinistro. Item anterius crus dextrum brachio dextro applicetur, sinistrum sinistro. *Solenand. sect. 1. consil. medic. 20. Schenckius in observ. Idem refert Bapt. Porta ex Rhasi & Constantino, libr. 4. Phytogn. cap. 4.*

2. *Sanguis* Testudinis marinæ & terrestris, in remediis internis pro antidoto datur ad ʒij.

Sanguis Testudinis terrestris ad Hecticam imperatur (*recens & crudus ad ʒj.*) exiccatus ad Epilepsiam commendatur.

3. *Fel*, Oculis confert.

XCI. Thymallus.

Φάγρος, Aschia, Asche.

OFFICIN. NAT.

Axungia.

Vires. Oculorum maculas, ungues-

que abstergit, (Sole liquata & melle permixta, (maculas cutis tollit, foveas post variolas relictas explet, (illita.

XCII. Tinca.

Σχόρπιος, Tencha, Schleye.

Piscis est mucosus, excrementitius, amans aquas palustres, cænosas, lutosas, vivens cæno, generatur, tùm ex traduce, tùm sponte. Familiaritate lucio conjuncta est.

OFFICIN.

1. Integer piscis. 2. Fel. 3. Lapillus.

Vires.

1. Integer piscis dissectus imponitur pulsib. manuum pedumque plantis, ad mitigandum æstum febrilem, vel & ad divertendum venenum pestilentiale. Simili etiam modo adhiberi solet in dolore capitis ac articulor. *Vivæ tincæ (una post alteram)* umbilico ac epati impositæ, donec moriantur, Ictherum curare dicuntur, luteum nimirum contrahunt colorem. Incineratam tineam, (præcipuè regumentum) in fluore albo mulierum exhiberi vidi cum successu.

2. Fel, commendatur ad aurium affectus.

3. In Capite gerit *Lapidem* ut Carpio, qui ad similes affectus exhiberi poterit, quo dictus Carpionis lapis.

XCIII. Truta.

Χρύσοφρυς, Aurata, Variolus, Variola, Trutta, Fohre/Forelle.

Piscis est culinis creberrimus & laudabilis.

OFFICIN.

Pinguedo. Hæc illinitur utiliter mariscis & ani fissuris.

CLASSIS IV.

DE INSECTIS.

XCIV. Apes.

Μέλισσα, Apis, Immen/Bienen/ { Domestica hujus loci. Sylvestris fera, Hummel.

Apis insectum est mellificans, vivens, tùm florum melligine, tùm melle exilla melligine confecto.

OFFICIN. NAT.

1. Apis 2. Mel 3. Cera 4. Propolis.

1. Apes siccæ & contritæ inunctis alopeciis capillum restituunt.

II. Mel, eligundum est flavum pellucidum, odore ac sapore jucundum, consistentia, neque crassum, ac concretum, neque dilutum nimis, omni ex parte unitum seu continuum. Flavo succedit album, quod itidem, modo reliqua bonitatis signa ne defuerint, non contemnendum. Vitetur autem in mellis electione favus

favus aranearum texturis refertus. Omnib. porro præfertur Mel Virgineum dictum, id est, quod novellæ apes conficiunt, colore ex flavo albicans.

Vires. *Mel calidum ac siccum statuitur gr. 2. (albicans tamen minus calidum censetur.) nutrit, abstergit, aperit, pulmonib. convenit, urinam ciet; tussi medetur, putredini resistit.*

Extrinsecus oculorum caliginem discutit, aliisque eorum affectib. succurrit.

Cautio.

1. Mel quia facilè bilescit, Epati calidioribusque corporib. non adeo proficuum est.

2. Mel crudum alvum inflat, tussim lacessit; fastidium creat.

N. *Mel Galeno succus est roris cœlestis, ab Apibus collectus. Paracelso resinosum quid terræ est, in vegetabile genus virtute plantarum ac influentiarum cœlestium transplantatum, & hinc ab apibus collectum atq; ulterius digestum. Vide Paracels. de Naturalibus.*

Hinc variat quoq; 1. pro varietate plantarum, qua ratione optimum censetur apum in rosetis, vel lilietis, &c. degẽtium 2. diversum quoq; Mel existit pro diversitate influentiarum. Sic Mel præstantissimum habetur, quod anno sereno ac salubri Vere ac Æstate confectum. Quercetano dicitur Ros vel Manna cœlestis, atq; inde sua aceta Philosophica præparat.

PRÆPARAT.

I. Mel depuratum.

℞. Mellis, q. v. affunde ▽ portionem, (æqualem vel duplam, triplamvè, si valdè impurum fuerit, vel si alienæ rei expers sit, sine additione,) coque & despuma cochleari pertuso.

N. 1. *Quod si hac ratione non satis depuratum foret clarificari poterit cum albuminibus ovorum singulis ad singulas libras adhibitis, v. l. 1. c. 14.*

N. 2. *Conrad. Kunrath dictam mellis depurationem improbat, quippe quâ potiores ac meliores spiritus, quibus maximè impregnatum est, in auram evanescant. Itaq; hanc substituit.*

℞. Mel Virgineum nondum △i commissum una cum favis, inde Manicæ Hippocraticæ, suspendeque in loco tepido Solis, vel in hipocausto vaporib. aqueis, (ut Balneatorum balnea calfieri solent,) calfacto ut perfluat Mel.

II. Mel destillatum.

Unde:

1. ▽ *Mellis, Spiritus atq; Oleum.*

℞. Mellis ℔. 1. adde ⊖, vel silicum mundor. contusor. arenævè ℥iij. ℈vi. (*aly etiam addunt segmenta Ligni Iuniperini.*) destilla per ☽m gradatim, & exit ▽ alba, dein flava, cum ☉, ut & Spiritus, quæ aliquoties rectificentur.

Alii eliciunt primo ▽m in cucurbita ex ℳ. Remanenti in cucurbita melli addunt ⁘m, vel silices calci-

calcinatos contusos, ℞antque per ☽m ▽m flavam cum ♌o. Hæc digerunt aliquoties, ♂ ♃ aliquot (5.6.) dein ℞ant, tandem ♌ supernatans ab ▽ separant. *Sennert. Quercet. Med. destillat.*

Alij:

℞. Mel cum cera & favo, ponunt in fimum ad putrefactionem per ☒m, fimumque sæpius (dieb. ternis) mutant: Hinc ℞ant. 1. Exit ▽ alba (faciei absterſioni dicata. 2. ▽ flava, Oſwald.

N. 1. *▽m hanc flavam esse menstruum Franc. Anton. sunt qui putent, sed male.*

N. 2. *Adduntur ∴ e. vel silices, vel vitrum, ut fervescentia, ad quam Mel maximè proclive est, præcaveatur, id quod alij meditantur sacculos parvos ∴ refertos imponendo.*

N. 3. *Sunt qui ▽m primo elicitam super novum Mel fundunt & rectificant.*

Vires. *Utraq; ▽ alba scil. & flava, suffusiones & albugines oculorum sanat, capillis producendis confert. Inservit Tincturæ Corallorum extrahendæ.*

Intrinsecus referat obstructiones, pellit urinam, atterit calculum.

Oleum quod instar ▽ vitæ ardet, vires habet admirandas, præsertim si per ♂ aliquot circuletur cum ☿. Etenim separato iterum illo ☿, remanet ♌ dulce & gratissimi saporis, vulneribus sclopetarijs & phagedænicis ulcerib. plurimum conducens. Singulare quoq; est ad podagricos dolores sedandos. Discutit maculas faciei cum ♌o Camphoræ.

2. Oleum Mellis compositum.

℞. Mell. ℔. ij. ♁i calcinati, ℔. 1. ☿ rectif. ℔. ß. ♀, ℔. 1. destilla per ☽m, primo extillat phlegma, dein ∽, urge ☈. 20.

Vires. *Lenit dolores podagricos, si locus affectus eo illinatur.*

3 Acetum mellis.

℞. Mellis opt. p. 1. ▽ fluv. p. VIII. coq. ad medietatem, postea suspende in eodem semen Erucæ in petia, atque repone in loco calido vel Sole, donec deferbuerint. Fit paulatim ✠ acerrimum, quod ℞etur.

Vires. *Præter alios Usus solvit & silices, reliquosq; lapides, etiam sine ulla præcedente calcinatione. Hartman. in Croll. Senn. Inst.*

4. Tinctura mellis.

Tincturam mellis *Beguinus* extrahit ex melle crudo cum arenis impastato, eamque exhibet Phthisicis pro nutrimento.

5. Qu. Essentia mellis.

1. ℞. Mel cum favis, q. v. (℔. xv.) elice ▽ per ♍, qua prolecta relinquatur adhuc remanens materia in ♍ ferventi, ♂ ♃ (5.

Dein 2. affunde ▽ atque extrahe sa. tincturam, eamque decantatam purifica optimè per digestionem ac subsidentiam. Tandem destilla Tincturam per ♍ ad siccitatem, (destillatum

latum dicitur Elementum aëris, Essentia illa remanens, Ignis.

3. Ex fecib. incineratis (prolecto prius ♌ per descensum ♋ vè, si ita visum fuerit,) extrahe Sal cum ▽ commun. more solito, idque purifica optimè, (dicitur Elem. Terræ.

4. Conjunge jam omnia atque destilla ex ⊶Eib. per ⚹ toties cohobando, donec omnia volatilia sint, ac ⚹ transcenderint.

Sic habes Qu. E. Mellis.

Vires. *Instar Panaceæ esse poterit.*

Dosis gr. iij. iv. v. &c. *Med. destil.*

6. Elixyr Mellis.

Clysmus.

℞. Mel per Manicam Hipp. depuratum. Elice ▽m, ♌ ac ⊖: Sal elicitum potato per vices aquâ suâ, dein ♌ donec omnia imbiberit & coagulum inde factum fuerit.

Vires. Easdem vires cum Qu. Ess. mellis possidet, *Med. destil.*

7. Sunt & varia Officinalia usualia, quæ mel tùm basin agnoscunt, ut Hydromelitum genera, tùm asservationis medium, ut Syrupi quam plurimi, &c.

III. Cera, Κηρός, Arabic. Hamaha Wachs. Medium quodammodo tenet calfacientium, refrigerantium, humectantium & desiccantium, ita tamen, ut ad caliditatem inclinet, partium quadantenus est crassarum & emplasticarum, ideoque digerit, maturat, &c.

N. *Adeo usitata Officinis est, ut vix Emplastrum reperias, cujus non exhibeat consistentiam.*

PRÆPARAT.

Oleum Ceræ, v. l. 2. c. 70.

Vires. *Diureticum est, daturq; intrinsecus, gut. dos. iij. iv. v.*

1. Oleum ceræ boni odoris & coloris.

Fit, si rectificetur super recentes ceræ particulas △ cinerum. Ex eo fit

2. Balsamus Vulnerarius,

Per macerationem menstrualem florum hyperic. & rad. consolid. major.

3. Magisterium ceræ.

Fit ex eâ solutâ in ♅, filtrataque, ut remaneat in Chartâ instar butyri, quod *edulcatum atq; ad ʒ j. propinatum valet eximiè ad Dysenteriam.*

IV. Propolis, πρόπολις, σμήνος, Dioscor. Cera Virginea, Vorstoß/ Stop-Wachs/ Bienharß/ rudis est, & cerosa, crassaque materia seu gluten in alveorum foris. repertum.

Eligenda flava, odorata, Styracem vel galbanum referens, in vehementi ariditate mellis, & Mastichis in modum ductilis.

Vires. *Calf. 2. aut princip. 3. leviter abstergit, attrahit, aculeos & omnia infixa corporis extrahit, dura concoquit, dolores demulcet, ulcera desperata cicatrice obducit. In veteri tussi suffitu juvat.*

XCV. *Araneus.*

Ἀράχνης, Ἀράχνη, Spin:

Insectum est venenatum, punctu ris suis nocivum. Variorum est generum promiscuè usualium.

Est e. Araneus major coloris scil. varii, vel minor coloris nigri, &c. Distinguitur sexu, coitque Vere ac initio Æstatis, & aliquando Autumno & initio Hyemis, unde & eo temporis puncto magis noxius habetur. Vivit muscis quibus capiendis retia sua pandit.

OFFICIN. NAT.

1. Aranei. 2. Tela Araneor. (Aranea dicta.

Vires.

1. Araneus febriles paroxysmos arcere dicitur, *(pulsib. metacarpij, temporibusve impositus,)* peculiariter tamen ad quartanam commendatur, *(putamine avellanæ inclusus, collo ℥ suspensus vel lacerto appensus.*

2. Tela, constringit, conglutinat, ideoque vulneraria est, sanguinem cohibens, inflammationem præcavens. Ad arcendos febriles motus non solum externè, sed & *(satis audacter)* internè à nonnullis adhibetur.

PRÆPARAT.

Oleum aranearum simplex & compositum fieri potest ex infusione, ut oleum scorpionum.

Vires. *Ingreditur Emplastrum febrile.*

XCVI. Aselli.

Ὀνίσκος, Gal. Ὀνίσκοι, Dioscor. Τίλοι, Plin. Procelliones millepedæ. multipedes, Eselgen / Schäffelein.

Nascuntur in locis humidis, cellis, & simil. sub lapidib. vasisque ▽ repletis, ad tactum sese contrahunt ac rotundant.

Vires. *Tenuium partium sunt, digerunt, extenuant, abstergunt, aperiunt. Hinc utilitatis peculiaris sunt in mucilagine tartarea resolvenda, calculo ℥ ad mucilaginem reducendo, in obstructionib. viscerum aperiendis, adeo ℥ in morboregio, in dolore nephritico, difficultate urinæ, in colica, appetitu ℥ ob ventriculi mucilaginem imminuto*, in Asthmate, &c.

Extrinsecus commendatur pulvis ad affectus oculorum, ad aurium dolores & anginam (cum melle illitus.

Vivus impositus phagedænam perimit.

Dosis à ℈j. ad ʒj. in pulvere cum vino vel ▽ aliqua nephritica.

PRÆPARAT.

Alii lavant in vino ac exiccant, iterumque lavant ac siccant, hinc pulverisant ac imbibunt in ☌ u ☉.

Dosis gut. IV. V. VI. exhibent.

Alii contundunt cum vino, colant & exhibent. Nonnulli macerant solum in Vino, colantque.

N. 1. *Non facilè ℈j. transcendo, nec usum continuo, nimia quippe resolvendi vi incommoda non parva inferre possunt.*

N. 2. *Ut locus natalis saxosus indicat, ad calculum asellos facere: Ita indicante aptitudine & propensione sese con-*

contrahendi, ad convulsiones forsan non essent inutiles.

XCVII. Bombyx.

Bombyx { Domesticus, *hujus loci.* / Sylvestris.

Βόμβυξ, βομβύλιος, Vermis lanificus, *Albert. Magn.* Seidenwurm.

Vermis est texturam sericeam texens, orituque tùm sponte, tùm ex ovis.

N. *Miram subit metamorphosin. Ex ovis pusillis producitur animalculum Erucæ non absimile. Erucahæc mororum Ulmi educata foliis augescit indies, donec tumiditate resplendeat: hinc indita Theca, textura se cingit sericea, usq; dũ moriatur. Postmodum reviviscit, papilionis instar pennas producens, coitusq; interveniente triduano, (à quo masculus statim moritur,) ova parit fœmina, quã plurima, ac deficit.*

OFFICIN. NAT.

1. *Bombyces integri.* 2. *Sericum, i.e. textura bombycina.* 3. *Folliculi sericei.*

Vires.

1. *Bombyces* exiccati & pulverisati insperguntur vertici capitis, ad arcendam vertiginem & convulsionem.

2. *Bombycina textura*, est caliditate & frigiditate temperata, (al. cal. 1.) sicca 1. cor roborat, spiritus vitales, animales & naturales reficit.

PRÆPARATA.

Uritur quandoque, quo siccior reddita lævigetur, quandoque decoctis admiscetur. Verum præstat crudam & solummodo incisam adhibere.

Sunt & usualia, quorum compositionem subit: ut Confect. Alkerm. Diamosch. &c.

N. *Infertur & in usum Medicum Sericum filum Kermesinum, i.e. Cocco seu granis Kermes tinctum, adhibeturq; sanguini sistendo, vulneribusq; obligãdis, exiccandis, consuendis. Quin & à Plebeis ad Erysipelas adhibetur (circũligatum.*

3. *Folliculi sericei*, (Bombycia, Seidenbälglein/) iisdem virib. cum textura præditi sunt.

N. *Caveatur à folliculis alvi spurcitie fœdatis, vel in quibus adhuc Necydalus latitat mortuus, & vermibus exesus.*

Bombyx Sylvestris, est genus quoddam Erucarum Viridium, simili metamorphosi, ut de Bombyce domestico dixi, mutabilium.

N. *Hujus generis videre mihi contigit apud Celsissimum Principem Philippum Hassiæ Landgravium, doctrina multifaria, linguis exoticis, ut & Hebræa, Astronomicisq; observationibus propriis celeberrimum, qui papilionem variegatum lepidum visu ex Eruca viridi in capsula productum monstravit.*

XCVIII. Cantharides.

OFFICIN.

{ Musca Hispanica, *hujus loci.* / Formicaria latior, Goldtkäfer Meißhanffen.

Cantharis Goldwürmlein.
- prolixior
- brevior { Cornuta gehörnte Goldtkäfer.
- Amethystina violacea Veielbraun.
- Miniata, Friesenwürmle.
- Viridis { longiuscula. aurum lucens.
- Nigricans, Schwartzkäfer.
- Castanei coloris.
- Rotunda, Osterkälblein.

Dicitur Κανθαρὶς, i. e. parvus Scarabæolus, Spanische Mucke oder Fliege/ Goldwürmlein.

Producuntur ex genere quodam Vermiculorum Erucis non absimilium, qui nascuntur ex humore, foliis fraxini, populi, ligustri, triticique inhærente.

Præstantiores censentur, quæ in frumento seu pratis inveniuntur, versicolores, & quæ luteas in alis transversas lineas habent, corpore oblongo, crassæ, recentes.

Perimuntur aceti acerrimi vapore, qui dum fervet, exhalat. Hinc siccantur & servantur per biennium.

Vires. *Calidæ sunt & ficcæ sat valide, adeoq; corrosivæ seu vesicatoriæ, diureticæ, emmenagogæ. Hinc usus creberrimi in vesicatoriis. Internus earum usus rarissimus est, quippe inter venena vulgo recensentur: Vesicæ nimirum Urinariæ adeo infensæ sunt, ut vel extrinsecus cuti alligatæ eam exulcerent. Sunt nihilominus audaculi, qui diureticis eas admiscent. Sunt & improba scorta, quæ fatum tenellum ijs perimunt & exturbant.*

N. 1. *Recentiores alas, pedes & capita resecant, solo corpore servato.*

N. 2. *Galenus alas & pedes exhibet pro antidoto veneni propriy.*

N. 3. *Oleum Cantharidum & Cantarellorum elicitur per ☿, prodest q; ad calculum.*

XCIX. Cicada.

Τέττιξ, Hewschrecke.

Insectum est Gryllis simile, valde stridulum, rore vivens.

N. *Unum hoc animal ex ijs quæ vivunt, est sine ore. Pro eo enim quiddam aculeatum habet, & hoc in pectore, quo rorem lambit. In Italia vulgaris notitiæ est, nostratibus incognita.*

OFFICIN. NAT.

Cicadæ siccatæ.

Vires. *Utimur cicadis siccis ad colicos affectus (cum pariet. numero piperis granis scil. ij. v. vij.*

Alii assas edendas iis offerunt quibus affecta vesica est. Cinis insigniter calculum conterit.

C. Cicindela.

Λαμπυρὶς, Plin. Λαμπυρὶς, πυγολαμπὶς, *Arist.* Lampyris alata, *Aldrovand.* Cātharis noctiluca, Nitedula, Noctiluca, Johannis Fliege.

Insectum est pennatum, in tenebris ignis modo lucens.

Officinis ignotum est, nisi quod Cardanus vim anodynam ei tribuere videa-

videatur, lib. 9. subtilit. alii in calculo commendant.

N. *Roder. castrens. l. 4. meteor. microc. c. 16. Cicindellæ, inquit, abscissis capitibus & alijs, ad solem exponuntur ferventiß. donec pulverisari possint. Pulvis cum aqua dißolutionis Tragac. Trochiscetur, addendo tantillo olei amygd. Trochisci exiccati iterum pulverisentur, rursusq; denuo formentur, idq; quater. Valet in calculo (inunctionibus admiscent.*

Dos. ℈ij.

CI. Cimex.

Cimices { Lectularii, *hujus loci.* / Hortenses, s. Sylvestres.

Κόριες, κλινικοί, *Dioscor.* Cimices, *Matthio.* Wantzen/ Wandtläuse/ Bettwantzen.

Vermiculi sunt latiusculi compressi, rubentes, fœtore abominabiles, morsib. quib. sanguinem nobis exugunt, admodum molesti.

Vires. Utuntur recentiores quidam ad ciendam urinam vivis in penis organum immissis, (*Dioscor id. mortuos & tritos imponit,*) ad fœtum & secundinam expellendam tritos (N. 3.) & cum successu exhibitos vidi. Septenos cavis fabarum inclusos ante febrium accessiones devoratos, quartanis auxilio esse Author est Dioscor. Vulvarum exanimationes olfactu abigit.

N. *Sylvestres qui ex herbis victum habent, lectularijs majores, colore viridi æquè ac illi fœtidi, officinis adhuc incogniti sunt.*

CII. Eruca.

Κάμπη, *Dioscor.* Bruchus, Eruca vulgaris, *Aldrov.* Raupe.

Insectum est vulgaris notitiæ, originem trahens, vel ex stirpium excrementis, vel ex ovis papilionis. Species totidem ferè sunt, quot plantarum.

N. *Similem Metamorphosin subit quam Bombyx, tandemque in Papilionem degenerat.*

CIII. Formica.

Μύρμηξ, Formica Ameyß { Minor { rubeus. / nigricans. / Major, Equina Roß-Ameyß.

Insectum est mira providentia dotatum, qua penu in annum sufficiens æstivis pleniluniis (noviluniis e. quiescit,) sedulo colligit, collemum si opus sit, siccat, siccata semina, ne regerminent, arrodit, adeoque durationi adaptata recondit. Congressæ Hyberno tempore vermiculos pariunt, subinde in Ova & hinc verno tempore, in formicas mutari aptos. Senium alatas facit, sed brevi superstites.

Præstantiores habentur, quæ sub arborib. resiniferis habitant, acidumque olent. Collectio præfertur ☾ decrescente vel Novilunio.

OFFICIN. NAT.

1. Formicæ. 2. Ova. 3. Acervus.

Vires.

1. Formicæ calfac. & ſiccant, venerem proritant. Odor acidus mire ſpiritus vitales reficit. Formicæ majores (Herculaneæ) pſoram, lepram & lentiginem ſanare dicuntur, (adjecto ſale exiguo tritæ & illitæ.

2. *Ova* ad aurium gravitatem faciunt, malas hirſutas pueris infricata corrigunt.

3. *Acervus*, (*Myrmecium*) calf. & ſiccat, nervoſum genus roborat. Hinc uſus celebris in paralyſi, arthritide, hyſtericis affectib. cachexia & ſimil. (*lotione adhibitus.*

PRÆPARATA.

1. *Oleum* ex infuſione formicarũ (præſtant alatæ) in ☉. com. ☌ ☽ 40.

Vires. *Valet adcoitum.*

2. ▽ſtillat. *Magnanimitatis dicta, v. l. 2. c. 37.*

3. *Liquor* fit in clybano ad modum quo liquor lumbricorum.

Vires. *Inſigne eſt Ophthalmicum ſuffuſionis oculor. auxilium.*

CIV. Gryllus.

Γρύλλος { Domeſticus.
Acheta { Agreſtis, arvenſis.

Inſectum eſt alatum è genere locuſtar. cicadis ſimile, focorum terrarumvè aridar. incola, ſtridulo ſuo cantu ſedulum. Heimichen / Heimling.

Vires. *Commendatur ad diureſin, (cinis exhibitus) ad viſus imbecillitatem, (ſuccus expreſſus inſtillatus) tonſillas lenit, (affricatus.*

CV. Hirudo.

Βδέλλα, Sanguiſuga { Major equina. { ſubfuſca. / ſubviridis. / nigra. / variegata.
Mi- nor

Inſectum eſt paluſtre, inſtar Lumbrici oblongum, generatur ex putredine Germ. Saug Igel.

Majoribus præferuntur minores, utpote quæ minus nocivæ, & ex his, quæ lineis in dorſo diſtinctæ. Majores novem equum ſugendo interimere valent, unde equínæ dictæ.

Uſus. Sanguinis exuctioni inſerviunt, adeoque cum cucurbitulis conveniunt.

N. *Antequam applicentur, ſervandæ ſunt, in ▽ pura, ut probè purgentur, hinc loco applicationis ſalenitri fricato, ſanguineq; vel argilla inuncto applicandæ. Cum amoveri vis, inſperge parum ſalis, aut cineris, aut lini combuſti.*

CVI. Lucertus.

Σαῦρος, σαῦρα, Lacertus, Lacerta, Egochs / Aber / Ichtáchs / Moll.

Inſectum eſt quoad figuram notum, colore varians, bufonib. ac araneis inimicum.

N. La-

N. *Lacertus si dissectus fuerit, pars utraq; movetur aliquamdiu, & si concurrerint, coalescunt rursum. Sunt qui oculos, si effossi sint, renasci ajunt, id quod & de cauda si amputetur, Plinius affirmat. Degunt in cavernis terræ, ruderibus murorum, aliisq; locis asperis, vescuntur Cicadis, Cochleis, Gryllis, Apibus.*

Lacertus est { Terrestris, *de quo hic & minus Venenatus.* / Aquatilis, *qui venenosus habetur, & rarioris usus.*

N. *Commendatur præ reliquis genus lacerti viride & magnum, verum cum in hisce regionibus minus usitatum id sit, lacertum communem hic describimus.*

Vires. Elicit è corporib. spicula, vitra, &c. (*sectus, vel cum ⊖ tusus & impositus, inprimis v. caput,*) capillos renasci facit, (*cum adipe illita caro, vel cinis applicatus.*) Ictui scorpionum succurrit. Commendatur itidem ad herniam infantum, (*si decocto lacerti laventur,*) ad facilem evulsionem dentium, (*pulvis aquatici lac. affricatus.*

N. *Sunt qui ajunt Lacerti exiccati pulverem gingivis illitum facere ut sine difficultate, sine dolore, atq; sine instrumento dentes extrahi queant.*

PRÆPARATA.

Oleum infusum.

Fit ex infusione Lacertorum vivorum N. vij. in Ol. commun. ℔iß.

Vires. *Commendatur ad faciei rubedinem emendandam (illitum.*

CVII. Lacusta.

Ἀκρὶς, Dioscorid. Κόρις, πάρις, Hewschreck.

Insectum est ex pernicie quam infert, (herbas sc. & segetes mordendo, terramque tactu & saliva adurendo,) nulli fermè regioni incognitum. Generatur Æstate ineunte ex fœtura anni superioris, favo non absimili, scil. exin oriuntur vermiculi, speciem ovi gerentes, inclusi prætenui terra ceu membranula, qua disjecta emergunt locustæ & evolant.

Sunt porro variæ, videlicet: Sunt magnæ, parvæ & minimæ, (pennis carentes,) sunt virides, flavæ, nigricantes, variævè, &c.

Vires. *Odoris suffitu urinæ difficultates juvant, præsertim quæ fœminas malè habent. Dioscorid. Sunt qui appensus collo quartanam sanare ajunt.*

CVIII. Lumbrici terreni.

Τῶν ἐντέρων, *Dioscor.* Vermes terreni, Melloes, *Paracelso*, Regenwurm/ Erdtwurm, Pyren.

Insectum est vulgaris notitiæ ex terra, tum generatum, tùm sustentatum.

Præstant reliquis ii, quorum collum rubris annulis ceu cingulis cingitur.

Vires. *Sunt insigniter diuretici, dia-*

diaphoretici, anodyni; discutiunt, emolliunt, obstructiones reserant, lac augent, vulnera, nervosque præcisos glutinant.

Usus præcipui sunt in apoplexia, spasmo (ex signatura) aliisq; affectibus nervor. ac musculor. in ictero, (utroque) hydrope, vermiculatione infantum, dolore colico. Inprimis autem specificè prosunt in arthritide illa scorbutica, quam vagam appellant, (die lauffende Gicht/die Wahren/) *Adhiberi possunt intus & extus.*

Intus exhibentur vel toti conquassati, recenterq; v. g. cum vino trajecti per linteum, vel siccati & pulverisati.

Extus applicantur vivi & mortui. Vivi impositi, donec moriantur, prosunt panaritio, mortui in cataplasmatis ferè adhibentur. Odontalgiæ convenire dicitur cinis, (cavitati dentium inditus.) *Podagricos dolores leniunt* (pulvis cum farina calide impositus.

PRÆPARAT.

1. *Aqua*, fit in MB.

Hydropicis maximè proficua est.

2. *Oleum coctum, vide Dispens.*

N. *Exoo hoc paratur cum ▽ raphani, Ol. quod urinam & sudores potenter pellit.*

3. *Liquor*, fit in clibano.

Nimirum:

Lumbrici loti & per stupam purgati, induntur vitro anguſti orificii. Hinc obturatur vitrum, massaque panis inclusum committitur, (ut & reliqua massa) clibano, donec cum panib. eximatur. Post liquor filtratur & servatur pro usu interno & externo.

Dosis à ʒij. ad ʒß.

4. *Pulvis*, fit ex lumbricis in furno exiccatis.

Dosis ℈j. ad ℈iß.

CXI. *Lumbrici intestinorum.*

Ἕλμινθες, τρογγύλαι, Lumbrici s. Vermes intestinorum, Würm/ Spulwürm.

Generantur ex cruditate intestinorum.

Vires. *Sunt qui pulverisatos exhibent ad lumbricos expellendos.*

CX. *Musca.*

Μυῖα, *Arist.* Δάκνη, Fliege.

Muscarum genera varia quidem sunt, usuale tamen solum vulgare est.

OFFICIN. NAT.

Muscæ seu potius capita earum.

Vires. *Alopeciis subveniunt.*

PRÆPARAT.

1. ▽ *stillatitia*, fit per se, vel cum melle.

Vires.

Vires. *Praterquam quod capillorum proventum promovet, prædicatur quoq; ad oculorum affectus, (instillata.*

CXI. Pediculus.

Φθεῖς, Σάθραξ, Pedunculus, Lauß. Variarum itidem est specierum. E quib. hujus loci humanus ille vulgaris pediculus.

Vires. *Devorantur à rusticis contra Ictterum, simili modo adhibiti ad Atrophiam nonnullis probantur. Urnam cient foramini penis impositi, quippe proritant expultricem ad mingendum.*

CXII. Ricinus.

Κρότων, κυνοκόρις, Reduvius, Holtzbock/ Hundtsfloh/ Hundtswurm.

Animalculum est lividum & fœdũ, bobus, suibus, capris, ovibus, atque canib. infestissimum.

Vires. *Ricini canini sanguis Plinio teste psilothrum est, & ignes sacros restinguit; admirandus quoq; est ad impetigines contumaces & feras, ac curatu difficiles, (illitus.) Amat. Lusitan. cur. 20. cent. 7.*

CXIII. Salamandra.

Σαλαμανδρα, μόλγη, Molch/ Moll/ Olm.

Animal est quadrupes ex lacertorum genere, nigrum, luteis maculis respersum, incola locorum frigidorum & humidorum, fonticulorumque limpidorum admodum amans, adeoque nonnullis in terrestrem & aquaticam distribuitur.

N. *Venenatum est animal, una cum morsu lacteam spumam virulentam cõferens.*

Vires. *Salamandra erodit, exulcerat; incinerata medetur felicissimè scrophulis exulceratis (cinis insperstus.*

N. *Caveat à fumo venenato.*

CXIV. Scarabæus.

Καρδαρὸς Cantharo
- Cornutus Schröter/ *hic usualis*
- Pilularius Roßkäfer/ *etiam hic Medicinalis.*
- Unctuosus, cantarellus, Kadden/ Schmaltzkäfer/ Meywurm/ *nec hic inidoneus.*
- Rutilus: major, Meyenkäfer/ Creutzkäfer. minor Brachkäferlein.
- Bufonius viridis Krottenkäfer/ *hic venenatus.*
- Pistrinarius, Meelkäfer.
- Cadaverum, Aaßkäferlein.

Scarabæus cornutus, (bicornis, Lucanus, cervus, cervus volans, Scarabelaphus *Cardan.* Græc. Κάραβος,) Gignitur partim ex lignis aridis, maximè quercus aut roboris, partim ex coitu. Reperitur Majo & Æstate in sylvis.

OFFICIN. NAT.

Ipsi Scarabæi & cornua.

Vires. *Scarabæi commendantur ad dolores & contracturas nervorum (ex signatura, qua tacti immobiles & con-*

tracti redduntur) ad febrem quartanam (amuleti loco impositi.

Cornua suspensa de collo infantum urinam cohibere dicuntur.

PRÆPARAT.

Ol. ex infusion. Scarabæi.

Vires. *Dolorem aurium discutit, (instillatum.*

Scarabæus pilularius, (pilularis, Solaris, stercorum, Κοπρίων, *Hippoc.* Pferdtkäfer/Mistkäfer/) nomen id habet, quod è fimo (maximè equino) ingentes pilas pedib. volutet, in quibus parvos vermiculos fœturæ semina recondere dicitur.

Vires. *Commendatur maximoperè in procidentia oculi & ani, (pulvis aspersus,) in hæmorrhoidib. cæcis dolorificis leniendis,* (decoctus scil. in oleo lini ad consumptionem animalculi, & calidè impositus cum bombace.

N. *Pulveris conficiendi modus optimus est.*

Mortificati in vitro clauso ad Solem benè exiccentur, & F. pulvis. *Hartm. in pract.*

Scarabæus unctuosus (quod manib. impositus, pingui subflavoque liquore inficiat,) Majo & Junio juxta vias & passim in sylvis obrepit.

Vires. *Cantharidum naturam imitatur, urinam pellit & sanguinem, canis rabidi morsum egregiè expugnat, varos dictos, i.e. Arthritidem vagam, Authore V Viero, curat,* (exhibitus pulvis vel conditura.

Extrinsecus expetitur à quibusdam ejus liquor ad vulnera. Additur & Emplastris in bubone & carbunculo pestilentiali (ex signatura desumpto indicio) permiscetur & antidotis, fitque inde Oleum ex infus. anim. vivorum in ol. comm. quod loco olei scorpionum nonnulli adhibent.

CXV. Scincus.

Σκίγκος, Stincus Marinus, Officinis.

Animal est aquatile, squamis luteis vestitum, cæsia à capite ad caudam decurrente linea insignitum, herbis odoriferis victitans.

OFFICIN. NAT.

1. Integri exiccati. 2. (rarò) pinguedo.

Vires. *Alexipharmacus est Scincus, Veneremq; accendit.*

Pinguedo, simili virtute pollet.

Dosis 3j. *Matthiolus commendat, Rostrum & pedes, eosq; cum vino propinat, hinc & carnes laterum commendat.*

PRÆPAR.

Ingreditur antidota & præcipuè Theriacam Andr. & Antidotum Matthioli.

CXVI. Scorpio.

Σκορπίος Scorpius Scorpion.

Animal est forma cancros æmulans, iis tamen minus.

Vires. *Urinam cient, calculo renum aut*

aut vesicæ impeditam, (vivi incinerati & exhibiti.

Ictibus proprijs subveniunt, (triti & impositi.

PRÆPARAT.

1. *Oleum Scorpion. simplex*, ex infusione Scorpion. in Ol. Amygdal. amar. *vid. August.*

N. *Sunt qui propinant in colicis & calculosis doloribus.*

2. *Ol. Scorpion. compos. Mes.* quod recipit insuper Aristoloch. Gentian. Cyper. & rad. capp. *vid. August.*

Vires. *Usitatissimum est in Renum doloribus, urinaq; obstructa (illinitur dorso vel pubi,) medetur ictibus venenatorum animalium, febrium paroxysmos arcet, (pulsibus vel dorso inunctum,) aurium dolores mulcet.*

3. *Ol. Scorpionum magnum, Matthiol. vid. August.*

Vires. *Majorum est virium quam præcedentia, Ususq; eximij in morbis contagiosis præservandis & curandis, in venenatis morsibus & simil. (inunctum cordi, arteriisq; temporum, manuum, pedum,) dolores demulcet colicos & uteri, &c.*

4. *Ol. scorpionum sanguineum.*

℞. Sem. hyperic. ℥vi. in fundein vino malvat. per ☌ ☽ (3.) tum adde Terebinth. venet. ℥iij. Ol. centum annor. (*i. e.* vetustis.) ℥vi. Croci opt. ʒj. Flor. hyperic. M. iv.

Omnia tumulentur in arena in boccia benè clausa per triduum: deinde liquor in aliam bocciam fortiter exprimatur, liquor per inclinationem decantetur, usque ad apparitionem olei. Oleo apparente vas elevabis, in eo videbis ol. rubrum sanguinis instar. In hoc oleo reponantur pro unaquaque libra scorpiones N. L. in MB. eousque relinquantur, donec fiat perfecta fermentatio. Hinc per pannum exprimantur omnia, oleumque reservandum.

Vires. *Summè nephriticos dolores lenit, extrinsecus applicatum.*

N. *Hoc est illud oleum nephrit. sanguineum magni Ducis, quod Pona describit, sed dosin non addit.*

Ex communic. Dn. D. Ioh. Kieferi.

CXVII. Teredo.

Τερηδὼν, Holtzwurm.

OFFICIN. NAT.

Caries seu farina Teredinum.

Vires. *Exiccat, unde ulceribus humidis & fluidis feliciter inspergitur, & hoc eodem titulo mulierculæ nostratibus admodum familiaris est in excoriationibus Infantum exiccandis.*

Et hæc sunt quæ de Animalibus Medicamentosis adducere compendii lex permisit, adeoque Pharmacopœiam nostram Medico-Chymicam divino auxilio ad finem perduximus: Huic sit Laus, Honor, & Gloria, in sempiterna Secula Seculorum; Amen.

INDEX